

GAZETA miesięcznik
GDAŃSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO

ISSN 1506-9745

AMIG

Rok 27

Grudzień 2017

nr 12 (324)

Wesołych
Świąt

Przedstawiciele Toho University w GUMed i Aptece Szpitalnej UCK

To kolejny krok na międzynarodowej ścieżce rozwoju Uczelni. Celem wizyty dr Mizuho Takahashi i dr Mai Osawa było zapoznanie się z infrastrukturą GUMed, programem studiów przed przyjazdem pierwszych japońskich studentów, a także podpisanie protokołu ustaleń dotyczącego dalszych etapów współpracy. Goście odwiedzili Wydział Farmaceutyczny z OML oraz Aptekę Szpitalną Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego, a także rozmawiali z pracownikami odpowiedzialnymi za kształcenie japońskich studentów przebywających w Gdańsku. Była także okazja do spotkania z przedstawicielami władz GUMed – prorektorem ds. nauki prof. Tomaszem Bączkiem, dziekanem Wydziału Farmaceutycznego prof. Michałem Markuszewskim, prodziekanami Wydziału Farmaceutycznego: dr hab. Anitą Kornicką i dr. hab. Bartoszem Wielgomasem oraz Apteki Szpitalnej UCK: mgr Ewą Wnorowską i dr Wiolettą Kaliszan,

a także Ewą Kiszka, kierownik Działu Współpracy z Zagranicą, Promocji i Projektów Rozwojowych. ■

Pożegnanie emerytów

Prof. Marcin Gruchała, rektor GUMed spotkał się 28 września br. z nauczycielami akademickimi, którzy zakończyli pełnienie funkcji kierownika jednostki organizacyjnej w dniu 30.09.2017 r. i przechodzą na emeryturę w 2017 r. oraz nauczycieli akademickich, którzy z dniem 1.10.2017 r. obejmują wyżej wymienione funkcje. Wzięli w nim udział:

- dr hab. **Zdzisław Bereznowski**, prof. nadzw., kierownik Katedry i Zakładu Protetyki Stomatologicznej oraz następcą p.o. kierownika dr **Iwona Ordyniec-Kwaśnica**,
- dr hab. **Andrzej Frydrychowski**, prof. nadzw., kierownik Zakładu Fizjologii Człowieka (następcą jeszcze niepowołany),
- prof. dr hab. **Marek Grzybiak**, kierownik zakładu Anatomii Klinicznej oraz następcą dr hab. **Adam Kosiński**,
- prof. dr hab. **Andrzej Hellmann**, kierownik Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantologii oraz następcą prof. dr hab. **Jan Zaucha**,

- prof. dr hab. **Barbara Kamińska**, kierownik Katedry i Kliniki Pediatrii, Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci oraz następcą dr hab. **Agnieszka Szlagatyś-Sidorkiewicz**,
- prof. dr hab. **Janusz Limon**, kierownik Katedry i Zakładu Biologii i Genetyki Medycznej oraz następcą dr hab. **Bartosz Wasąg**,
- prof. dr hab. **Czesław Stankiewicz**, kierownik Katedry i Kliniki Otolaryngologii oraz następcą prof. dr hab. **Jerzy Kuczkowski**, a także osoby kończące funkcje, ale niekończące pracy w GUMed w 2017 r.:
- dr hab. **Anna Wojtaszek Słomińska**, kierownik Zakładu Ortopedii oraz następcą p.o. kierownika dr **Bogna Racka-Pilszak**,
- dr **Beata Cygan**, kierownik Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych oraz następcą p.o. kierownika dr **Anna Kuciejczyk**. ■

W numerze m.in.

■ Polski Nobel dla naszego badacza	4
■ Profesor J. Limon nagrodzony przez Premier	4
■ Sukces gdańskich naukowców	4
■ Ministerialne dofinansowanie dla Centrum Sportu	5
■ Jedyna w Polsce Poradnia Hipercholesterolemii Rodzinnej otwarta w Gdańsku	6
■ Nasza Uczelnia gospodarzem Rady Rektorów	7
■ Wyróżnieni na Bioinnovation International Summit 2017	8
■ Sukces młodych dermatologów	8
■ O rehabilitacji w Berlinie	9
■ Otwarcie Ośrodka Hiperbarii w WIM	9
■ MINIATURY dla naukowców	11
■ Patologiczny system czy utrata etosu?	12
■ Warsztaty z USG nerwów obwodowych w Klinicznym Oddziale Ratunkowym	15
■ Konferencja o strategii rozwoju biotechnologii w Polsce u Prezydenta RP	17
■ Katedra i Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu – historia i terażniejszość (cz. 1)	18
■ Doktoranci spotkali się w Białymstoku	23
■ Wyniki konkursu prac magisterskich na Wydziale Farmaceutycznym	23
■ XXV Konferencja Redaktorów Czasopism Akademickich	24
■ Nowa Karta Pracowników Służby Zdrowia	26
■ Jesienne spotkanie Seniorów GUMed	28
■ Pierwszy rocznik klasy ratownictwa medycznego	29
■ O współpracy nauki i biznesu	30
■ Sukcesy naukowe i organizacyjne gdańskich transplantologów	31
■ 75-lecie zamachu na Hitlera na Kociewiu w 1942 r.	34
■ Immunolodzy GUMed w Radiu Gdańsk	37
■ Mali naukowcy w Uczelni	37
■ Nowa jednostka w naszej Uczelni	38
■ OPUS i PRELUDIUM przyznane	39
■ Jubileuszowa Konferencja z okazji 50 rocznicy powstania Gdańskiego Telefonu Zaufania	40
■ Prof. B. Rutkowski Członkiem Honorowym Polskiego Towarzystwa Transplantacyjnego	42
■ Profesor Zbigniew Kmieć sekretarzem generalnym IFSHC	43
■ Czy konieczny jest dalszy rozwój reumatologii w UCK?	44
■ Jak zostać liderem?	47

Dzień Wykładu

Wady wrodzone człowieka w sztuce i w przesądach to tytuł wykładu, który 15 grudnia br. o godz. 12 wygłosi w audytorium im. prof. Olgierda Narkiewiczza (Atheneum Gedanense Novum) **prof. dr hab. Janusz Limon**, prezes Gdańskiego Oddziału Polskiej Akademii Nauk, laureat Nagrody Prezesa Rady Ministrów za wybitny dorobek naukowy w 2017 r.

Prof. Janusz Limon był wieloletnim kierownikiem Katedry i Zakładu Biologii i Genetyki GUMed. Jest członkiem korespondentem Wydziału Nauk Medycznych PAN od 2002 r., członkiem korespondentem Wydziału Lekarskiego PAU od 2005 r., członkiem rad naukowych: Instytutu Genetyki Człowieka PAN w Poznaniu (1999-nadal); Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie (2003-2007); Centrum Onkologii Instytutu im. Skłodowskiej-Curie w Warszawie (2003-2010).

Uroczystość będzie połączona z wręczeniem nagród Rektora za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne oraz organizacyjne w 2016 r. Podczas Dnia Wykładu odznaczenia państwowe wręczy wojewoda pomorski Dariusz Drelich.

Pełna lista osób nagrodzonych zostanie opublikowana w styczniowej *Gazecie AMG*. ■

GAZETA AMG

Redaguje zespół:

Redaktor naczelny: Bolesław Rutkowski

Zastępca redaktora naczelnego: Wiesław Makarewicz

Joanna Śliwińska, Jolanta Świerczyńska-Krok, Katarzyna Zalewska (*Remedium*)

Współpraca: Tadeusz Skowryra, Sylwia Scisłowska, fot. Zbigniew Wszeborowski

Adres redakcji: *Gazeta AMG*: Biblioteka Główna GUMed, Gdańsk, ul. Dębinki 1, tel. 58 349 11 63 e-mail: gazeta@gumed.edu.pl; www: <http://www.gazeta.gumed.edu.pl>. Nakład 700 egz.

Redakcja zastrzega sobie prawo niewykorzystania materiałów niezamówionych, a także prawo do skracania i adiacji tekstów oraz zmiany ich tytułów. Wyrażane opinie są poglądami autorów i nie zawsze odzwierciedlają stanowisko redakcji oraz władz Uczelni.

Opracowanie wydawnicze i druk:

VM Media Sp. z o.o. VM Group spółka komandytowa, Grupa Via Medica, ul. Świętokrzyska 73, 80-180 Gdańsk. www.viamedica.pl, tel. 58 320 94 94, faks 58 320 94 60

Redaktor prowadzący: Joanna Ginter

Opracowanie graficzne: Jacek Rembowski

Warunki prenumeraty:

Cena rocznej prenumeraty krajowej wynosi 36 zł; w rocznej prenumeracie zagranicznej – 36 USD, pojedynczy numer – 3 USD. Należność za prenumeratę należy wpłacać na konto Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego z dopiskiem: prenumerata „Gazety AMG”: Bank Zachodni WBK S.A. Oddz. Gdańsk 76 10901098 0000 0000 0901 5327

VIA MEDICA

Polski Nobel dla naszego badacza

Prof. Piotr Trzonkowski, kierownik Zakładu Immunologii Klinicznej i Transplantologii został laureatem tzw. Polskiego Nobla w zakresie nauk o życiu i o Ziemi. Przyznano go za badania nad limfocytami T regulatorowymi (TREG) i za pionierskie zastosowanie tych komórek w terapii chorób człowieka – cukrzycy typu 1, stwardnienia rozsianego oraz choroby przeszczep przeciwko gospodarzowi. Terapia opiera się na własnych komórkach pacjenta, pobranych, namnożonych i ponownie podanych. Komórki TREG osłabiają działanie układu odpornościowego, który niszczy własne organy chorego, np. trzustkę u dzieci chorych na cukrzycę.

Wśród laureatów 26 edycji Nagród Fundacji na rzecz Nauki Polskiej znaleźli się również profesorowie: Daniel Gryko – chemik, Krzysztof Pomian – humanista i Andrzej Trautman – fizyk. Nagrody zostały wręczone 6 grudnia br. na Zamku Królewskim w Warszawie. Nagrody Fundacji na rzecz Nauki Polskiej przyznawane są od 1992 r. w czterech kategoriach za szczególne osiągnięcia i odkrycia naukowe, które przesuwają granice poznania i otwierają nowe perspektywy poznawcze, wnoszą wkład w postęp cywilizacyjny i kulturowy naszego kraju oraz zapewniają Polsce znaczące miejsce w podejmowaniu najbardziej ambitnych wyzwań współczesnego świata.

Wysokość nagrody wynosi 200 tys. zł. ■

Profesor J. Limon nagrodzony przez Premier

Prof. Janusz Limon, wieloletni kierownik Katedry i Zakładu Biologii i Genetyki Medycznej GUMed został laureatem tegorocznej nagrody Prezesa Rady Ministrów. Naukowiec został doceniony za wybitny dorobek z zakresu genetyki nowotworów: odkrycie podłoża molekularnego wybranych mięsaków oraz określenie znaczenia mutacji genowych w diagnostyce różnicowej, monitorowaniu leczenia i rokowaniu u chorych z nowotworami o podłożu genetycznym. W tym roku wyróżniono 44 naukowców. Nagrody wręczono 26 października br. – Każda z 44 nagród, jakie zaraz będę miała przyjemność wręczyć, jest dla mnie i dla naszej ojczyzny powodem do dumy. Stanowi wyraz uznania państwa pracy czy to indywidualnej, czy to zespołowej, będącej istotnym wkładem w rozwój polskiej i światowej sztuki – powiedziała premier Beata Szydło podczas gali w KPRM, wręczając nagrody Prezesa Rady Ministrów. W uroczystości wzięł udział wicepremier, minister nauki i szkolnictwa wyższego Jarosław Gowin.

Nagrody Prezesa Rady Ministrów zostały ustanowione z inicjatywy Polskiej Akademii Nauk. Po raz pierwszy przyznano je w 1994 r. Do tej pory wręczono łącznie ponad 1100 nagród. ■

Sukces gdańskich naukowców

Zespół gdańskich naukowców w składzie: **dr Grażyna Moszkowska**, **dr Hanna Zielińska**, **mgr Maciej Zieliński**, **mgr Anna Dukat-Mazurek**, **dr Magdalena Jankowska**, **prof. Piotr Trzonkowski** oraz **dr Dorota Lewandowska** z Poltransplantu otrzymali Nagrodę Polskiego Towarzystwa Transplantacyjnego *Pro Transplantationibus Fovendis* za wieloletnie badania dotyczące diagnostyki i roli alloprzeciwciał u pacjentów po przeszczepie nerki. Efektem tych prac było opracowanie algorytmu ich oceny, który jest obecnie rutynowo stosowany u wszystkich biorców przeszczepu nerki w Polsce. Nagrody wręczono podczas XIII Kongresu Polskiego Towarzystwa Transplantacyjnego, który odbył się w dniach 12-14 października 2017 r. w Warszawie. Członkami zespołu są także **prof. Alicja Dębska-Ślizień** i **prof. Bolesław Rutkowski** z GUMed oraz prof. Roman Danielewicz z Poltransplantu, którzy zgodnie z regulaminem nagrody z racji pełnionych obecnie funkcji nie mogli zostać uhonorowani. ■

Dr Hanna Zielińska i mgr Maciej Zieliński z prezesem PTT prof. Krzysztofem Zieniewiczem ze statuetką Nagrody Pro Transplantationibus Fovendis

Ministerialne dofinansowanie dla Centrum Sportu

Rektor prof. Marcin Gruchała, sekretarz stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki Jarosław Stawiarski oraz prezes Pomorskiego Związku Piłki Nożnej Radosław Michalski wzięli udział w konferencji prasowej poświęconej budowie nowoczesnego Centrum Sportu Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. W spotkaniu, które odbyło się 19 października br. uczestniczyli również posłowie na Sejm – Grzegorz Raczak i Janusz Śniadek, kanclerz Marek Langowski oraz mgr Anna Kubicka, kierownik Studium Wychowania Fizycznego i Sportu GUMed.

– To ogromne święto dla naszej Uczelni, bo po 70 latach funkcjonowania Studium Wychowania Fizycznego i Sportu przy ul. Hallera w starych, przedwojennych obiektach budujemy nowoczesne Centrum Sportu GUMed – mówił rektor prof. Marcin Gruchała. – Inwestycja ta nie byłaby możliwa dzięki dotacji Ministerstwa Sportu i Turystyki, współpracy z Pomorskim Związkiem Piłki Nożnej i przy ogromnym wsparciu posłów Pomorza – Grzegorza Raczaka i Janusza Śniadka.

Na budowę nowoczesnego Centrum Sportu Uczelnia otrzyma w latach 2017-2018 łącznie 7 200 000 zł ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Partnerem strategicznym inwestycji szacowanej na blisko 19 000 000 zł jest Pomorski Związek Piłki Nożnej.

– Ministerialna dotacja była możliwa dzięki połączeniu sportu akademickiego ze sportem zawodowym – wyjaśnił wiceminister sportu Jarosław Stawiarski. – Połączenie aktywności studentów razem z aktywnością wyczynową to jest najlepszy model, żeby krzewić kulturę fizyczną w społeczeństwie.

– Brakuje nam przede wszystkim obiektów treningowych, dlatego bardzo się cieszę z tego wspólnego przedsięwzięcia i podjętej współpracy – dodał prezes Pomorskiego Związku Piłki Nożnej Radosław Michalski.

Centrum Sportu GUMed powstanie na działce przy ul. Dębowej 21 w Gdańsku. W ramach inwestycji przewidziano: kompleksową realizację budynku hali sportowej wraz z budową parkingu podziemnego, infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu. Prace budowlane rozpoczęły się 18 lipca 2017 r., planowany termin zakończenia to 31 sierpnia 2018 r. Twórcami projektu jest pracownia Archimedia z Poznania, a wykonawcą gdańska firma Przembud SA.

W budynku znajdować się będą m.in.: arena sportowa o powierzchni 1100 m² z boiskami do futsalu, piłki ręcznej, koszykówki i siatkówki oraz sale ćwiczeń do aerobiku, squash, wschodnich sztuk walki i zapasów. W obiekcie zaprojektowano także: trybunę na 748 miejsc, 2 zespoły szatniowo-sanitarne dla mężczyzn i kobiet, w tym również dla osób niepełnosprawnych, garaż podziemny na 103 miejsca postojowe i stojaki na 22 rowery.

Joanna Śliwińska,
rzecznik prasowy

Koncert Noworoczny 2018

Koncert Noworoczny Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego odbędzie się 13 stycznia 2018 r. o godz. 18 w Akademii Muzycznej w Gdańsku. Specjalnie dla zgromadzonych gości przygotowano ucztę muzyczną połączoną z drobnym poczęstunkiem. Dzięki uprzejmości władz Akademii Muzycznej w Gdańsku goście będą mogli bezpłatnie skorzystać z parkingu. Przy wjeździe należy pobrać bilet, który przy wejściu na salę koncertową zostanie wymieniony na bilet zerowy. Obowiązują stroje oficjalne.

Zaproszenia na Koncert będzie można odebrać w pokoju nr 3 w rektoracie od 15 grudnia 2017 r. od godz. 8. Liczba

miejsc ograniczona. Więcej informacji można uzyskać pod numerem telefonu 58 349 11 63. Rezerwacje nie będą przyjmowane. ■

Jedyna w Polsce Poradnia Hipercholesterolemii Rodzinnej otwarta w Gdańsku

Poradnia Hipercholesterolemii Rodzinnej Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Gdańsku to formalnie pierwsze i – jak na razie – jedyne miejsce w kraju, gdzie pacjenci i ich rodziny z podejrzeniem hipercholesterolemii rodzinnej mogą mieć wykonaną profesjonalną i kompleksową diagnostykę, łącznie z badaniami genetycznym. Poradnia rozpoczęła działalność przy Krajowym Centrum Hipercholesterolemii Rodzinnej w Gdańsku, a jej funkcjonowanie jest możliwe dzięki finansowaniu ze środków Narodowego Programu Zdrowia. Uroczyste otwarcie Poradni odbyło się 24 października br. Uczestniczyli w nim m.in.: Marek Tombariewicz – podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia, prof. Marcin Gruchała – rektor GUMed, Jakub Kraszewski – dyrektor naczelny Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Gdańsku oraz dr Krzysztof Chlebus – lider Projektu. Wśród zgromadzonych gości nie zabrakło również wiceprezydenta Gdańska ds. polityki społecznej Piotra Kowalczyka, prof. Edyty Szurowskiej, prorektor GUMed ds. klinicznych, prof. Tomasza Zdrojewskiego, przewodniczącego Komitetu Zdrowia Publicznego PAN oraz zasłużonych przedstawicieli Instytutu Żywności i Żywienia – wicedyrektor prof. Longiny Kłosiewicz-Latoszek i prof. Barbary Cybulskiej.

– Otwarcie Poradni Hipercholesterolemii Rodzinnej to duże święto dla Uczelni i Szpitala. To w pewnym sensie święto również dla mnie jako kardiologa, który zaczynał swoją karierę nieco ponad 20 lat temu. Jednym z pierwszych zadań, które wtedy zlecił mi mój szef prof. Andrzej Rynkiewicz było napisanie grantu, którego przedmiotem była właśnie hipercholesterolemia rodzinna – zdradził prof. Marcin Gruchała, rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. – W Gdańsku od ponad 20 lat zajmujemy się tym problemem i mamy bardzo duże doświadczenie w tym względzie. Jednak bez finansowania ze strony Narodowego Programu Zdrowia

i wsparcia instytucjonalnego nasze doświadczenie i wiedza nie zostałyby w sposób adekwatny spożytkowane.

Jak dodał prof. Gruchała, hipercholesterolemia rodzinna jest chorobą genetycznie uwarunkowaną, ale podatną na terapię. Według szacunkowych statystyk chorobą dotkniętych jest od 100 do 200 tysięcy osób, a zdiagnozowanych zaledwie ponad 1000 osób. Pacjenci z hipercholesterolemią rodzinną, którzy nie są leczeni, zwykle rozwijają chorobę wieńcową przed 55 rokiem życia w przypadku mężczyzn i przed 60 rokiem życia w przypadku kobiet. Śmiertelność z przyczyn sercowo-naczyniowych u osób z hipercholesterolemią rodzinną pomiędzy 20 a 39 rokiem życia jest 100-krotnie większa niż w ogólnej populacji.

Intencją gdańskich naukowców jest stworzenie modelowego ośrodka, który w sposób kompleksowy będzie zajmował się diagnostyką i poszukiwaniem osób z hipercholesterolemią rodzinną.

– Ideą programu jest stworzenie modelu, który pokaże, w jaki sposób należy podejść do problemu tej jednostki chorobowej. To jest niezwykle ważne, bo choroby układu sercowo-naczyniowego, do których prowadzi nieleczona hipercholesterolemia, zbierają olbrzymie żniwo wśród młodych osób – dodał wiceminister zdrowia Marek Tombariewicz. – Bardzo się cieszę, że Narodowy Program Zdrowia zaczyna spełniać oczekiwania, jakie są w nim pokładane. To jest jeden z przykładów bardzo dobrego zastosowania pieniędzy NPZ na stworzenie tej Poradni i całego programu, który przyniesie bardzo konkretne efekty dla całej populacji.

Niemal połowa mężczyzn i kobiet dotkniętych hipercholesterolemią rodzinną nie osiąga odpowiednio 60 i 70 roku życia. Stopień nasilenia objawów i wiek wystąpienia choroby wieńcowej jest jednak różny i zależy od dodatkowych czynników ryzyka sercowo-naczyniowego oraz rodzaju mutacji genu odpowiedzialnego za metabolizm choleste-

rolu LDL. Dzięki wczesnej identyfikacji osób z hipercholesterolemią rodzinną i efektywnej farmakoterapii, można zmniejszyć częstość incydentów sercowo-naczyniowych oraz zredukować przedwczesną śmiertelność. Niestety, zdecydowana większość pacjentów jest nieświadoma choroby.

– Mówimy o relatywnie dużej grupie pacjentów, którzy mają wpisany w swój kod genetyczny wadę, która sprawia, że ich ryzyko przedwczesnej śmierci i powikłań sercowo-naczyniowych jest niezwykle wysokie. W praktyce oznacza to, że całe rodziny są obciążone tym ryzykiem i bardzo często nie są tego świadome – mówił dr Krzysztof Chlebus, lider projektu. – Po raz pierwszy w ramach NPZ powstaje instytucjonalna forma opieki nad tego rodzaju pacjentami. To jest gigantyczne wyzwanie, ale traktujemy to jako próbę pokazania, że można w sposób efektywny i kompleksowy objąć opieką pacjenta i jego rodzinę.

Każdy z pacjentów Poradni w ramach udziału w NPZ ma zapewnioną poradę dietetyczną, genetyczną i psychologiczną. Ponadto pacjent palący, który wyraża chęć zerwania z nałogiem, może skorzystać z terapii w poradni antytytoniowej UCK. Wizyta w Poradni Hipercholesterolemii Rodzinnej jest bezpłatna i nie jest wymagane skierowanie od lekarza. Warunkiem rejestracji jest uprzednia weryfikacja kryte-

riów klinicznych (należy spełnić co najmniej jedno), do których należą:

1. Stężenie cholesterolu LDL powyżej 190 mg/dl (przy poziomie trójglicerydów poniżej 200 mg/dl).

2. Stężenie cholesterolu całkowitego powyżej 310 mg/dl (przy poziomie trójglicerydów poniżej 200 mg/dl).

3. Wystąpienie przedwczesnej (mężczyźni <55 r.ż., kobiety <60 r.ż.) choroby wieńcowej lub naczyniowej (m.in. przebyty zawał serca, angioplastyka wieńcowa, udar mózgu, miażdżycza tętnic kończyn dolnych) u pacjenta lub jego najbliższych krewnych.

Poradnia Hipercholesterolemii Rodzinnej Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego mieści się w budynku tzw. Szpitala Studenckiego przy al. Zwycięstwa 30. Otwarta jest od poniedziałku do piątku w godz. 8-15:30, z wyjątkiem wtorku, kiedy funkcjonuje w godz. 12-19. Więcej informacji można uzyskać pod numerem telefonu 510-636-072 lub pisząc na adres hipercholesterolemia@uck.gda.pl. Szczegóły dotyczące działalności Poradni dostępne są również na stronie www.hipercholesterolemia.com.pl.

Joanna Śliwińska,
rzecznik prasowy

Nasza Uczelnia gospodarzem Rady Rektorów

Gdański Uniwersytet Medyczny był gospodarzem posiedzenia Rady Rektorów Województwa Pomorskiego, które odbyło się 21 listopada br.

Rektor prof. dr hab. Marcin Gruchala przywitał gości w Centrum Symulacji Medycznej, zapraszając przybyłych do jego zwiedzenia. Rektorzy, jak i zaproszeni goście: Dariusz Drelich, wojewoda pomorski, prof. Janusz Cieśliński z PG, prof. Arnold Kłoczyński z UG oraz Adam Mikołajczyk, dyrektor Departamentu Rozwoju Gospodarczego Urzędu Marszałkowskiego udali się na obrady do restauracji „Weranda”.

Dyskutowano m.in. o roli i zadaniach CITASK dla środowiska akademickiego, wysłuchano sprawozdania z pracy

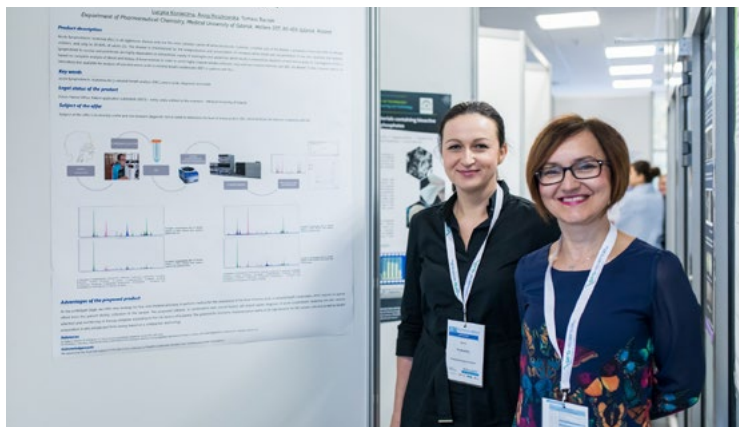
Komitetu Wykonawczego Rocznicy Obchodów 100-lecia Odzyskania Niepodległości. ■

Sukces profesora Jacka Jassem

Prof. Jacek Jassem, kierownik Katedry i Kliniki Onkologii i Radioterapii GUMed podczas organizowanego przez Międzynarodowe Towarzystwo do Badań nad Rakiem Płuca (IASLC) 18 Światowego Kongresu Raka Płuca w październiku br. w Jokohamie objął funkcję przewodniczącego Komitetu Antytytoniowego (Tobacco Control and Smoking Cessation Committee). IASLC jest organizacją o światowym zasięgu, zrzesza około 6.500 członków z ponad 100 państw. ■

Wyróżnieni na Bioinnovation International Summit 2017

Zdjęcie dzięki uprzejmości Tomasza Nowickiego

Bioinnovation International Summit 2017 od 9 lat wpisane jest w kalendarium trójmiejskich spotkań o międzynarodowym zasięgu i rosnącej renomie. Jednym z patronów honorowych wydarzenia, które odbyło się w Gdańskim Parku Naukowo-Technologicznym w dniach 19-20 października br. był Gdański Uniwersytet Medyczny. Wśród naukowców GUMed przedstawiających wyniki swoich prac znalazły

się: **dr hab. Lucyna Konieczna**, **dr Anna Roszkowska** *Diagnostic test for the assessment of the level of amino acids in the exhaled breath condensates (EBC) in patients with acute lymphoblastic leukemia (ALL)* oraz **dr Aleksandra Markiewicz** *Significance of molecular profiling of circulating tumor cells in breast cancer patients*, której prezentacja została wyróżniona przez organizatorów jako najlepsza prezentacja ustna konferencji.

Na Konferencji zaprezentowane zostały oferty technologiczne projektów realizowanych w GUMed przygotowane przez pracowników Sekcji ds. Innowacji i Transferu Wiedzy – **dr Martynę Wesserling** oraz **dr Katarzynę Waligórę-Borek**.

Podczas Bioinnovation International Summit 2017 naukowcy otrzymali możliwość ewaluacji swoich projektów o potencjale wdrożeniowym. Dzięki spotkaniom z ekspertami oraz przedstawicielami przemysłu, naukowcy mogli sprawdzić czy ich pomysły pokrywają się ze współczesnymi potrzebami sektora przemysłowego, natomiast pracownicy Sekcji ds. Innowacji i Transferu Wiedzy zainteresowali inwestorów ofertami technologicznymi GUMed. ■

Sukces młodych dermatologów

Kilkunastu rezydentów dermatologii i wenerologii oraz studentów należących do Studenckiego Koła Naukowego reprezentowało Klinikę Dermatologii, Wenerologii i Alergologii GUMed podczas Zjazdu Sekcji Forum Młodych Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego. Konferencja odbyła się w dniach 26-28 października br. w Łodzi Po raz kolejny

referaty wygłoszone przez reprezentantów Uczelni zostały nagrodzone i wyróżnione.

Pierwszą nagrodę w sesji prac eksperymentalnych zdobyła **lek. Justyna Czarny** za pracę *Identyfikacja mutacji p.D816V genu KIT we krwi obwodowej dzieci z mastocytozą skóry o ciężkim przebiegu klinicznym* (opiekun dr hab. Magdalena Lange). Pierwszą nagrodę w sesji prac plakatowych zdobyła **lek. Martyna Sławińska** za pracę *Dermoskopia może być przydatnym narzędziem w różnicowaniu olbrzymich mięczaków zakaźnych i skórnej kryptokokozy u pacjentów z zespołem nabytego upośledzenia odporności* (opiekun dr hab. Michał Sobjanek). Trzecią nagrodę w sesji prac plakatowych zdobyła **lek. Dorota Mehrholz** za pracę *Etiologia owrzodzeń łydek na podstawie materiału Kliniki Dermatologii, Wenerologii i Alergologii Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego* (opiekun dr hab. Wioletta Barańska-Rybak, prof. nadzw. GUMed). Ponadto wyróżniono następujące autorów doniesień:

- **lek. Adriannę Opalską** – *Acrodermatitis enteropathica czy liniowa IgA dermatoza pęcherzowa? – opis przypadku*,
- studentkę **Beate Wańczyk** – *Cena piękna – manicure hybrydowy*,
- studentkę **Magdalenę Natorę** – *Olbrzymi rak podstawonokomórkowy – analiza kliniczno-histopatologiczna 10 przypadków*.

Nagrodzeni i ich opiekunowie. Od lewej: lek. Justyna Czarny, dr hab. Magdalena Lange, dr hab. Wioletta Barańska-Rybak, prof. nadzw. GUMed, lek. Dorota Mehrholz, lek. Adrianna Opalska, lek. Martyna Sławińska, dr hab. Michał Sobjanek, studentka Beata Wańczyk, studentka Magdalena Natora

O rehabilitacji w Berlinie

Dr hab. Dominika Szalewska i **dr Joanna Jabłońska-Brudło** z Kliniki Rehabilitacji oraz **dr Tadeusz Jędrzejczyk** z Zakładu Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej wzięli udział w dniach 23-27 października br. w wizycie studyjnej w Berlinie w ramach projektu *Wdrożenie nowego modelu kształcenia specjalistów ds. zarządzania rehabilitacją – jako element systemu kompleksowej rehabilitacji w Polsce*. Projekt uzyskał pozytywną ocenę władzy wdrażającej w ramach Programu Operacyjnego – Wiedza, Edukacja, Rozwój oraz zyskał akceptację Komisji Europejskiej. Nowy model, opierający się między innymi na doświadczeniach kanadyjskich i niemieckich zakłada, że nowi specjaliści, koordynatorzy do spraw rehabilitacji, będą zajmowali się kompleksowym, i jak wykazano w wymienionych krajach, skutecznym wsparciem procesu powrotu pacjentów do zdrowia oraz wspieraniem procesu ich readaptacji zawodowej i społecznej. Przy współpracy ze szpitalami, zakładami rehabilitacji leczniczej, samorządami, przedsiębiorstwami i organizacjami pozarządowymi mają zadbać, by proces powrotu do aktywności zawodowej i lepszej adaptacji społecznej następował sprawniej, a pomoc była udzielana przy zdecydowanym zmniejszeniu obciążeń biurokratycznych, związanych z całym procesem.

Liderem projektu jest Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zaś partnerami, obok ZUS są: Gdański Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Medyczny w Lublinie oraz Uniwersytet Wrocławski. Partnerem zagranicznym jest Niemiecki Zakład Społecznego Ubezpieczenia Wypadkowego (Deutsche Gesetzliche Unfallversicherung – DGUV).

Pięciodniowe szkolenie realizowane było w siedzibie DGUV w Berlinie i dotyczyło m.in. zapoznania się z niemieckim systemem ubezpieczeń wypadkowych i społecznych oraz pracą tzw. reha-managera, którego główną rolą jest koordynowanie działań mających na celu jak najszybszy powrót pacjenta do pełnienia dotychczasowych ról społecznych i zawodowych. ■

Otwarcie Ośrodka Hiperbarii w WIM

Dr hab. Jacek Kot, kierownik Krajowego Ośrodka Medycyny Hiperbarycznej GUMed, prezes Europejskiego Towarzystwa Medycyny Podwodnej i Hiperbarycznej wziął udział w otwarciu Ośrodka Klinicznego Medycyny Hiperbarycznej Wojskowego Instytutu Medycznego (WIM) w Warszawie – Centralnego Szpitala Klinicznego Ministerstwa Obrony Narodowej, które odbyło się 24 października br. Na zaproszenie dyrektora WIM gen. dyw. prof. Grzegorza Gieleraaka oraz kierownika Zakładu Hiperbarii dr. n. med. Jacka Siewiery wygłosił wykład pt. *Medycyna hiperbaryczna w Polsce, Europie i na świecie*. W uroczystości wziął udział minister obrony narodowej Antoni Macierewicz, który podkreślił, że dzięki inwestycji sfinansowanej ze środków resortu obrony powstał pierwszy ośrodek medycyny hiperbarycznej w polskim wojsku.

Gdański Uniwersytet Medyczny i Wojskowy Instytut Medyczny podpisały w lipcu br. umowę ramową o współpracy w zakresie prowadzenia badań naukowych z fizjopatologii, medycyny podwodnej i hiperbarycznej służących transferowi wiedzy między stronami oraz wprowadzaniu innowacyjnych rozwiązań. Część personelu WIM szkoliła się w Krajowym Ośrodku Medycyny Hiperbarycznej w Gdyni, uzyskując dyplomy europejskie w zakresie medycyny hiperbarycznej. ■

O fizjoterapii w Malborku

Studentki z SKN Fizjoterapii Klinicznej wzięły udział w spotkaniu na temat układu kostnego w ramach innowacji pedagogicznej *Człowiek bez tajemnic*, które odbyło się 25 października br. w Liceum Ogólnokształcącym nr 1 w Malborku. Przedstawiły prezentację na temat ergonomii dnia codziennego oraz opowiedziały jak wyglądają studia na kierunku fizjoterapia i czym się ona zajmuje. Młodzież wykazała duże zainteresowanie tematem i aktywnie uczestniczyła w zajęciach, niektórzy z uczniów wyrazili nawet chęć studiowania tego kierunku. ■

Z KALENDARZA REKTORA

- 1.10.2017 r.** wziął udział w mszy świętej w intencji zmarłych i obecnych pracowników, studentów i doktorantów w kościele pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Gdańsku-Wrzeszczu.
- 2.10.2017 r.** w Katedrze Oliwskiej uczestniczył w mszy inauguracyjnej rok akademicki 2017/2018; wziął udział w immatrykulacji studentów I roku na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej.
- 3.10.2017 r.** podpisał umowę o współpracy z firmą Siemens Healthcare Sp. z o.o., dotyczącą wspólnych badań w zakresie diagnostyki obrazowej i laboratoryjnej oraz terapii małoinwazyjnej; wziął udział w inauguracji roku akademickiego na Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu.
- 4.10.2017 r.** uczestniczył w wydziałowej inauguracji roku akademickiego 2017/2018 na Międzyuczelnianym Wydziale Biotechnologii UG i GUMed; wziął udział w spotkaniu na temat Centrum Medycyny Translacyjnej.
- 5.10.2017 r.** z Perrym Frederickiem, dyrektorem ds. strategicznych badań w regionie europejskim GE Healthcare podpisał list intencyjny o współpracy.
- 6.10.2017 r.** przewodniczył uroczystej inauguracji roku akademickiego 2017/2018 w GUMed.
- 7.10.2017 r.** wziął udział w inauguracji nowego roku akademickiego w Akademii Morskiej w Gdyni.
- 8.10.2017 r.** uczestniczył w obchodach 90-lecia obecności Pallotynów w Gdańsku.
- 9.10.2017 r.** wziął udział w gali nagrody „Sopockiej Muzy”, której tegoroczną laureatką w dziedzinie nauki została dr Magdalena Górską-Ponikowska z Katedry i Zakładu Chemii Medycznej.
- 10.10.2017 r.** uczestniczył w inauguracji roku akademickiego doktorantów; razem z prorektorem GUMed ds. studenckich dr. hab. Tomaszem Smiataczem wziął udział w akcji propagującej szczepienia; o wspólnych projektach rozmawiał z prezesem Pomorskiego Związku Piłki Nożnej Radosławem Michalskim.
- 10-11.10.2017 r.** wziął udział w obradach Konferencji Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych w Warszawie.
- 12.10.2017 r.** spotkał się z Piotrem Gryzą, podsekretarzem stanu w Ministerstwie Zdrowia.
- 13.10.2017 r.** rozmawiał na temat protestu z delegacją studentów.
- 14.10.2017 r.** uczestniczył w 160-leciu I Liceum Ogólnokształcącego w Wejherowie.
- 16.10.2017 r.** rozmawiał na temat współpracy z prorektorem GUMed ds. klinicznych prof. Edytą Szurowską i marszałkiem województwa pomorskiego Mieczysławem Strukiem.
- 17.10.2017 r.** uczestniczył w Radzie Naukowej Instytutu Kardiologii w Aninie; na Politechnice Warszawskiej wziął udział w uroczystym jubileuszu 25-lecia Serwiera Polska.
- 18.10.2017 r.** przewodniczył kolegium prorektorskiemu.
- 19.10.2017 r.** wraz z dyrektorem naczelnym UCK Jakubem Kraszewskim spotkał się z rezydentami pragnącymi dołączyć do ogólnopolskiego protestu; gościł w GUMed sekretarza stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki Jarosława Stawiarskiego; z ministrem Stawiarskim i Prezesem Pomorskiego Związku Piłki Nożnej wziął udział w konferencji prasowej poświęconej budowie nowoczesnego Centrum Sportu Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.
- 20.10.2017 r.** spotkał się ze studentką Urszulą Izydorczyk w sprawie protestu studentów; wziął udział w inauguracji roku akademickiego w Wyższym Seminarium Duchownym w Pelplinie.
- 21.10.2017 r.** uczestniczył w inauguracji roku akademickiego 2017/2018 w Gdańskim Archidiecezjalnym Kolegium Teologicznym.
- 24.10.2017 r.** wziął udział w otwarciu Poradni Hipercholesterolemii Rodzinnej UCK, w której uczestniczył m.in. Marek Tombarkiewicz, podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia.

- 26.10.2017 r. uczestniczył w debacie *Hipercholesterolemia rodzinna: śmiertelne zagrożenie dla całych rodzin – jak go uniknąć?* w Warszawie.
- 27.10.2017 r. otworzył konferencję Sekcji Kardiologii Eksperymentalnej PTK w Sobieszewie; spotkał się z Pawłem Muchą, sekretarzem stanu, zastępcą szefa Kancelarii Prezydenta RP; powitał gości i uczestniczył w debacie *Ochrona zdrowia w Konstytucji – prawo czy fikcja?*.
- 30.10.2017 r. przewodniczył posiedzeniu Senatu GUMed.
- 31.10.2017 r. na temat Międzynarodowej Agencji Badawczej rozmawiał z prof. Tomaszem Bączkiem, prorektorem ds. nauki, prof. Janem Dumańskim z Uniwersytetu w Uppsali i prof. Arkadiuszem Piotrowskim, prodziekanem Wydziału Farmaceutycznego z OML; z dr. hab. Jackiem Kotem, kierownikiem Kliniki Medycyny Hiperbarycznej i Ratownictwa Morskiego rozmawiał na temat Pomorskiego Klastra Morskiego; spotkał się z prof. Edytą Szurowską, prorektor ds. klinicznych i Aldoną Rogalą, przewodniczącą Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych UCK.

MINIATURY dla naukowców

Dr hab. Paweł Winklewski, kierownik Zakładu Fizjologii Człowieka otrzymał finansowanie z Narodowego Centrum Nauki na realizację działania naukowego pt. *Zastosowanie funkcjonalnego rezonansu magnetycznego do oceny skuteczności zabiegu udroźnienia tętnicy szyjnej*. Zadanie badawcze będzie realizowane w ramach konkursu MINIATURA 1 w formie badań pilotażowych, a kwota finansowania wyniesie 49 101 zł.

U chorych ze zwężeniem tętnicy szyjnej występuje częściowe upośledzenie funkcji poznawczych, które może ulec poprawie po przywróceniu prawidłowego światła tętnicy. Badanie umożliwi ocenę zmian funkcjonalnych dotyczących poszczególnych sieci neuronalnych po zabiegu poszerzenia tętnicy szyjnej wewnętrznej, a w szczególności powiązania tych zmian z fluktuacjami w zakresie perfuzji i odczynu zapalnego ośrodkowego układu nerwowego u badanych chorych. Analizy będą wykonywane z wykorzystaniem wysokospecjalistycznych technik Magnetycznego Rezonansu Jądrowego, takich jak ASL, DWI oraz BOLD.

Także **dr Ewelina Dziurkowska**, adiunkt Katedry i Zakładu Chemii Analitycznej otrzymała finansowanie w ramach konkursu MINIATURA 1. Przyznana kwota finansowania to 49 731 zł. Badania pozwolą na opracowanie metody umożliwiającej równoczesne oznaczanie związków psychoaktywnych i ich metabolitów w ślinie ludzkiej za pomocą UHPLC z detekcją DAD. Wykorzystanie śliny do analizy jest jedną z zalet proponowanych badań, gdyż jako materiał diagnostyczny jest ona najbardziej odpowiednia w przypadku, gdy niezbędna jest natychmiastowa kontrola obecności substancji psychoaktywnej w organizmie. Ponadto pobór śliny może mieć szczególne znaczenie w przypadku monitorowania stężenia leków u pacjentów chorych psychicznie, dzieci, a także osób starszych z zaburzeniami pracy nerek lub wątroby, które wymagają personalizacji terapii.

Zastosowanie opracowanej metody do oznaczenia badanych preparatów w ślinie pacjentów pozwoli na kontrolę regularności ich przyjmowania przez pacjentów, a w przypadku dzieci i osób starszych umożliwi ona łatwą obserwację zmian stężenia leku, modyfikację dawki i personalizację

leczenia. W przypadku osób, które popełniły wykroczenie, pobór śliny na miejscu zdarzenia oraz szybka analiza próbki, pozwoli na stwierdzenie lub wykluczenie obecności substancji psychoaktywnych.

Także projekt **dr. Krzysztofa Specjalskiego**, adiunkta z Kliniki Alergologii GUMed będzie finansowany w ramach konkursu MINIATURA 1. Działanie naukowe pt. *Ocena ekspresji wybranych mikroRNA w czasie immunoterapii alergenowej jadem osy* będzie realizowane w formie badań wstępnych, a kwota finansowania wyniesie 49 500 zł. Celem planowanego przedsięwzięcia jest określenie ekspresji cząstek mikroRNA u pacjentów poddawanych immunoterapii alergenowej (odczulaniu) z powodu alergii na jad osy. MikroRNA są cząstkami regulującymi ekspresję genów, a przez to wpływającymi na funkcjonowanie układu immunologicznego. Od kilku lat prowadzone są liczne badania na temat ich roli w rozwoju i przebiegu chorób alergicznych. Korzystny efekt odczulania jest prawdopodobnie częściowo związany ze zmianą ekspresji poszczególnych mikroRNA, torującą rozwój tolerancji alergenu.

Finansowane badanie przyczyni się zatem do lepszego zrozumienia mechanizmów immunoterapii alergenowej. Uzyskane wyniki w przyszłości mogą umożliwić opracowanie metod monitorowania skuteczności odczulania.

MINIATURA to konkurs na pojedyncze działania naukowe służące realizacji badań podstawowych, w ramach którego naukowcy ze stopniem doktora mogą finansować m.in. badania wstępne, badania pilotażowe, kwerendy, staże naukowe, wyjazdy badawcze, czy wyjazdy konferencyjne. W odróżnieniu od pozostałych konkursów z oferty NCN, nabór wniosków na tzw. „małe granty” (maksymalna kwota wsparcia finansowego to 50 000 zł) prowadzony jest w trybie ciągłym do 31.12.2017 r.

Więcej informacji o konkursie uzyskać można na stronie Narodowego Centrum Nauki pod adresem <https://ncn.gov.pl/ogloszenia/konkursy/miniatura1>. ■

Czy powinniśmy popierać starania osób, które bez wizji, doświadczenia i personalnych uwarunkowań, odhaczając kolejne punkty na liście warunków koniecznych do spełnienia w tym „wyścigu szczurów”, dążą do przedwczesnego awansu?

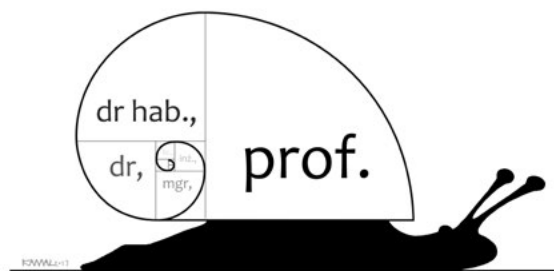
Patologiczny system czy utrata etosu?

A ty nie robisz habilitacji? Słuchaj, Kaśka właśnie zrobiła. Wiesz, do tej pory była takim doktorem do wszystkiego, nikt się z nią nie liczył, a teraz mówią do niej pani profesor! Zupełnie inna bajka, mówię ci. Rozmowy o takiej mniej więcej treści byłem mimowolnym świadkiem dwa lata temu przy okazji przerwy na kawę podczas szkolenia realizowanego przez NCBR. Na pierwszy rzut oka (czy ucha) brzmi to niczym scena z kabaretu albo filmu Stanisława Barei. Niestety okazuje się, że sceny takie odgrywane są prawdopodobnie przy niejednej kawie, na niejednym szkoleniu, a scenariusz do nich pisze samo życie. W pierwszej emocjonalnej reakcji jako przyczynę takiego stanu rzeczy łatwo zidentyfikować niedoskonały i krytykowany system awansowy w polskiej nauce. Należałoby się jednak zastanowić czy pochodzenia tego zjawiska nie upatrywać w specyficznym (spowodowanym przez różne czynniki) rozumieniu ogólnie pojętej nauki i pracy naukowej przez część naszego społeczeństwa oraz procesach, które w nim zaszły w ostatnich latach lub też w połączeniu niedoskonałości systemu oraz niedojrzałości społeczeństwa.

Od dłuższego czasu staram się śledzić dyskusję publiczną na temat ogólnie pojętej jakości kształcenia, poziomu naukowego, oceny jednostek naukowych oraz nauczycieli akademickich. Z racji wybranej w życiu profesji bliskie są mi też problemy związane z postępowaniami awansowymi na kolejne stopnie naukowe. Ponieważ ilość myśli zgromadzonych w mojej głowie osiągnęła już masę krytyczną, postanowiłem zaryzykować i podzielić się niektórymi przemyśleniami ze swojego doktorskiego punktu widzenia. Nie ukrywam, że katalizatorem do działania był artykuł (FA 1/2017) Wojciecha Przetakiewicza, wieloletniego i doświadczonego członka CK, który naświetlił problem obniżających się wymagań i standardów, jakich spełnienie jest niezbędne do uzyskania stopnia doktora habilitowanego.

Wykształcenie wyższe to podstawa

Jestem z pokolenia, które pamięta jeszcze kolejki w sklepach po podstawowe produkty żywnościowe, ale cała moja podstawowa edukacja odbyła się już w całkowicie wolnej, niezależnej i współczesnej Polsce, w latach 90. XX w. i okolicach „milenium”, gdy część osób nie wierzyła lub nie zauważała jeszcze do końca, że poprzedni ustrój minął, a druga część zauważała to aż nadto, realizując scenariusz od pucybuta do milionera i bez wykształcenia, wiedzy, a tylko z odwagą i odrobiną szczęścia dorabiała

się wielkich majątków. Był to czas, kiedy niektórzy ludzie zaczęli wierzyć w to, że nie opłaca się być wyuczonym, profesjonalnym hydraulikiem, murarzem, tokarzem, stolarzem, gdyż wszystko, co człowiek ma osiągnąć, zależy tylko od własnej przedsiębiorczości. Zaczęły się pojawiać prywatne szkoły wyższe, które miały zapewnić łatwiejszy dostęp do wykształcenia, do tej pory elitarnego (mój tata w książce telefonicznej miał przed nazwiskiem wyraźnie zaznaczone „inż.”), które z kolei miało się przełożyć na lepsze zarobki i świetlaną przyszłość. Do takich szkół, choć nie miały one najlepszej renomy, mógł się zapisać każdy, kto miał nieco gotówki oraz zdaną maturę. To było coś, co pozwalało na awans społeczny tym, którzy mieli pieniądze, ale pragnęli prestiżu lub też potrzebowali odpowiedniego „papierka”, aby zostać namaszczonym dyrektorem w spółce skarbu państwa czy jakiejś innej instytucji. Tak, hydraulikiem, fryzjerem, stolarzem nie opłacało się zostawać, bo prosty robotnik u prywatniarza zarabiał grosze, a nie każdy miał odwagę sam zostać prywatniarzem.

Zdecydowanie nie opłacało się też zostawać nauczycielem. Skandalicznie niskie pensje nauczycielskie (o których dopiero od kilku lat zapomnieliśmy) spowodowały wystąpienie zjawiska naturalnej selekcji, oczywiście negatywnej. Jak dziś pamiętam moich kolegów ze szkoły podstawowej oraz z liceum, którzy za słabi byli na porządne studia politechniczne lub medyczne, a lądowali witanii z otwartymi ramionami w świecącej pustkami ówczesnej Wyższej Szkole Pedagogicznej (potem Akademii, a obecnie jest to już Uniwersytet). Kolega, który nie przeczytał żadnej lektury (a tylko streszczenia), został polonistą, koleżanka z mizerną trójką z matury – matematyką, inna koleżanka, która zawsze miała problemy z chemią, uczy teraz przyrody. Zawód jak zawód, ktoś powie, tak ich rzuciło życie, ale czy na pewno to tylko zawód? Pamiętajmy przecież, że ludzie (oczywiście nie wszyscy, zapewne tylko niewielka część!), którzy nigdy

nie mieli w sobie pasji związanej z nauczaniem przedmiotem, a być może nigdy nawet nie posiadli wiedzy fachowej, mieli wychowywać i kształcić następne pokolenia. Jak można przekazać pasję i wiedzę, jeśli samemu się jej nie posiada? Sytuację mógł tylko nieznacznie polepszyć lub pogorszyć mitologizowany system szkolnictwa i podstawy programowe, gdyż to właśnie umiejętność zarznięcia chęcią do nauki i studiowania świata powinna być podstawą działalności nauczyciela.

Ciągle obniżane wymogi wobec uczniów (zobrazowane może z przesadą doskonałym, krążącym w Internecie, dowcipem o lekcji matematyki i drwalu) skutkowały obniżającym się poziomem absolwentów liceów ogólnokształcących (w międzyczasie wszyscy sami sobie wmówili, że szkoły zawodowe i technika są czymś gorszym). Naturalnym celem absolwenta liceum ogólnokształcącego jest podjęcie studiów, gdyż jak wiadomo absolwent taki nie ma żadnej wiedzy praktycznej ani uprawnień zawodowych. Niski poziom wiedzy absolwentów LO przełożył się na niski poziom przygotowania do podjęcia studiów. Nikt nie powie, że pomimo słabego „narybku” uczelnie trzymają poziom z dawnych lat. Pomimo mojego, może niewielkiego, bo raptem 10-letniego doświadczenia dydaktycznego, widzę, że sam musiałem obniżyć wymagania, nie z powodu lenistwa studentów, a po prostu z fizycznej niezdolności przyswojenia przez bardzo znaczną ich większość podstawowych, wydawałoby się, zagadnień.

Magister to za mało

W społeczeństwie zawsze istnieje grupa wyróżniająca się pod jakimś względem: majątku, urody, wzrostu, wykształcenia. Jest też część osób, która ma ambicję i potencjał, aby do tej grupy równać, a w dalszej kolejności z tej grupy się wybić. Oczywiście zatem kontynuacją procesu, który spowodował, że duża część społeczeństwa (często niezadowolone) otrzymała (czy też osiągnęła) wyższe wykształcenie i tytuł zawodowy magistra, stała się chęć dążenia niektórych jednostek do stopni naukowych, choćby z takiego powodu, że czuli się (pewnie często zasłużenie) mądrzejsi od przeciętnego absolwenta szkoły wyższej. Przesycenie społeczeństwa magistrami, z jednoczesną koniecznością ujednolicenia naszego systemu edukacji z systemem zachodnim, skutkowało wielką liczbą powołań naukowych, wzmocnioną w późniejszym okresie jeszcze dodatkowo coraz ciekawszą ofertą stypendialną.

Skoro pojawiły się studia III stopnia, to dlaczego absolwent studiów II stopnia miałby z nich nie skorzystać? Skoro był na tyle dobry, żeby skończyć drugi stopień, to trzeci wydaje się być już formalnością. Nagle się okazało, że przeciętniaki lub nawet miernoty w liceum (znam osobiście kilka takich przypadków) postanowiły zapisać się na studia III stopnia, bo przecież ustawa na to zezwala. O zacięciu naukowym, pasji, chęci odkrywania świata nie musiało być mowy – ustawodawca nie przewidział

takiego wymogu, a nawet gdyby przewidział, to jak zmierzyć wartość takiego parametru? I znowu staliśmy się świadkami selekcji negatywnej. Spośród tych, którym udało się skończyć studia, do stopnia doktora aspirują często obecnie nie najlepsi, a paradoksalnie kandydaci bardzo słabi, którzy nie posiadli żadnych praktycznych umiejętności przydatnych potencjalnym pracodawcom lub ci, którzy potrzebują sami przed sobą lub przed rodziną i znajomymi pokazać, że są lepsi od innych, czyli uzyskaniem stopnia naukowego chcą wyleczyć swoje kompleksy. Odbywa się to poprzez realizowanie studiów doktoranckich, na których przedmioty często dobrane są w sposób zależący od możliwości kadrowych jednostki, a otrzymanie przez studenta oceny innej niż bardzo dobry szkodzi jego godności, bo przecież on jest doktorantem, a nie byle studentem, więc z założenia jest mądry.

Temat wymuszonej systemowo pracy doktorskiej przeważnie pochodzi od promotora, bo przecież nie należy wymagać od uczestnika studiów III stopnia zbytniego wysiłku czy też inicjatywy w wygenerowaniu jakiegos ciekawego problemu naukowego na czasie. Badania są prowadzone tak, aby doktorant zdążył się obronić w terminie, czyli najlepiej na zakończenie czwartego roku, inaczej ewidentnie sugeruje to porażkę dydaktyczną promotora. Gdy rozprawa doktorska jeszcze pachnie farbą drukarską, dumny i błady młody doktor zaczyna zdawać sobie sprawę, że tak naprawdę zmarnował cztery lata, bo ani nic nie odkrył, ani porządnie nie zarobił, ani nie zdobył żadnych nowych umiejętności, które dawałyby mu większe szanse na rynku pracy. Co więcej, stopień doktora może przynosić odwrotny do zamierzonego skutek, gdyż ego nie każdego pracodawcy zniesie w swojej bliskości osobę nie dość, że bez doświadczenia, to jeszcze wyraźnie lepiej wykształconą. W związku z tym młody doktor, chcąc nie chcąc, ponownie odkrywa w sobie powołanie do nauki, niczym w małżeństwie z rozsądku, po raz wtóry liczy na to, że miłość przyjdzie z czasem, a w zasadzie razem ze stabilnym państwowym etatem.

Doktor to za mało

Assistant Professor brzmi dumnie. Zanim zorientowałem się, że to sposób przedstawiania się adiunktów naukowo-dydaktycznych w towarzystwie międzynarodowym, byłem pełen podziwu dla ich doświadczenia i funkcji pomimo młodego wieku. Okazało się, że określenia doctor albo researcher, które wpisywałem w rubrykach stanowisko, mogą być najwyraźniej bardzo mylące dla naszych zagranicznych kolegów. Zdecydowanie też nie odzwierciedlają wyjątkowej funkcji i doświadczenia adiunkta naukowo-dydaktycznego, który przecież prowadzi badania i uczy, czyli dokładnie robi to, co na Zachodzie profesor.

Może w swej ironicznej wypowiedzi jestem zbyt czepialski i konserwatywny, lecz mimo wszystko razi mnie nadużywanie tytułu profesora, szczególnie jeśli jest nieskromnie stosowane wobec własnej osoby, nawet w nomenklaturze zagranicznej.

Choć stanowisko adiunkta, jak widać, jest już czymś, to zdecydowanie nie może przecież być końcem kariery, szczególnie dla osób, które nie mają belferskiego zacięcia (i niekoniecznie chciałyby zostać starszym wykładowcą). Jeśli nawet delikwent nie ma takiej wewnętrznej potrzeby i niekoniecznie chce się piąć po szczeblach naukowej kariery, to zadbał już o to ustawodawca, wyraźnie narzucając limity czasowe kolejnych awansów naukowych. W związku z tym, jeśli ktoś nie chce zostać zrzucony na poboczny tor, musi prędzej czy później rozważyć ubieganie się o stopień doktora habilitowanego. Co ciekawe, w skrajnym przypadku, jeśli zrobił doktorat w wieku lat 27 i od razu został adiunktem, powinien uzyskać awans przed 36. rokiem życia, czyli w wieku, gdy do niedawna stopnie doktora habilitowanego uzyskiwały tylko nieliczne, wybitne jednostki (szczególnie w dziedzinie nauk technicznych).

Habilituj się, kto może!

W tym momencie mój wywód dobiega do miejsca, w którym się zaczął i zdecydowanie wymagane jest postawienie kilku kluczowych pytań. Niestety długo pozostaną one bez jednoznacznej odpowiedzi, która być może nie jest możliwa, co nie zmienia faktu, że powinny być zadane.

Czy powinno się proceduralnie przymuszać ludzi do kolejnych awansów naukowych? Czy to awans powinien decydować o pozycji człowieka w świecie nauki, czy powinno być dokładnie odwrotnie? Czy osoba, która przeszła przez maturę, potem przez studia pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia oraz obroniła przeciętny doktorat, powinna otrzymywać sygnały i zachęty od otoczenia, że dalsza droga jest naturalna? I czy dalsza droga, to faktycznie naturalna dla każdego droga awansu?

Chcąc spróbować odpowiedzi, choćby bardzo pobieżnej, na część zadanych pytań, należałoby ustalić punkt początkowy dyskusji i odwołać się do podstawowej definicji stopnia naukowego doktora habilitowanego, nawet nie tej książkowej, lecz wynikającej z oczekiwań stawianych wobec osoby z tym stopniem. Po pierwsze, od doktora habilitowanego oczekuje się samodzielności zarówno w kreowaniu tematów naukowych, jak też pozyskiwaniu finansowania na ich realizację. Po drugie, może najważniejsze, doktor habilitowany powinien być w stanie zbudować zespół badawczy i dysponować na tyle dużą wiedzą oraz autorytetem naukowym i moralnym, aby pełnić w tym zespole rolę mistrza, a nie tylko menedżera nauki, sprawnie zarządzającego przepływami finansowymi i skutecznie zbierającego punkty do dorobku swojego, swoich podwładnych i jednostki organizacyjnej. Pozostaje też trzecie, po zmianach w procedurze, nieco zapomniane oczekiwanie. Zdolność do prowadzenia wykładów. W przeszłości habilitacja oznaczała dopuszczenie do prowadzenia samodzielnych wykładów. Umiejętność ta skutecznie sprawdzana była na tzw. wykładzie habilitacyjnym. Obecnie obowiązująca procedura nie wymaga nawet rozmowy z habilitantem, czyli de facto mógłby on być w skrajnym przypadku zupełnie niezdolny do komunikacji z ludźmi i jeśli jego dorobek na papierze jest wystarczający, awans otrzyma z automatu.

Czy zatem powinniśmy zachęcać i popierać starania osób, które bez wizji, doświadczenia i personalnych warunkowań, odhaczając kolejne punkty na liście warunków koniecznych do spełnienia w tym wyścigu szczurów dążą do przedwczesnego (jak na ich etap rozwoju naukowego i mentalnego) awansu?

System pozwala, wszystko w porządku!

Oczywiście, że pozwala. Co więcej, nigdy nie ośmieliłbym się zaryzykować tezy, że osoby, które tworzyły system w bieżącej formie miały na celu obniżenie poziomu polskiej nauki. Jestem wręcz przekonany, że działały w najlepszej wierze i że sama koncepcja jest nawet logiczna, choć w stosunku do poprzedniego systemu rewolucyjna. I w tym właśnie może tkwić szkopuł, bo nauka najwyraźniej nie lubi rewolucji.

W moim rozumieniu, jedną z przesłanek prowadzących do zmiany systemu awansów na stopień doktora i doktora habilitowanego (m.in. brak konieczności pisania rozpraw/książek) miało być dostosowanie systemu do realiów dzisiejszej nauki. Po co ma powstawać nikomu niepotrzebna rozprawa doktorska czy książka habilitacyjna, jeśli wyniki badań opublikowane są w doskonałych czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym? System miał także umożliwiać habilitowanie się wybitnym lub też pozostającym w patologicznych układach w ramach swoich jednostek organizacyjnych doktorom, gdzie bez namaszczenia, nawet pomimo dorobku, nie dało się uzyskać

awansu naukowego. System był stworzony dla młodych, ambitnych, nowoczesnie myślących, zdolnych i niestety ETYCZNYCH z założenia. Nikt z twórców nowego systemu prawdopodobnie nie podejrzewał, że cykl publikacji, zamiast rozprawy doktorskiej, może zostać zinterpretowany jako mizerne dwie, trzy publikacje w wątpliwej jakości czasopismach. Monotematyczny cykl publikacji zamiast książki habilitacyjnej zmieni się natomiast (przykład autentyczny) w cykl „luźno tematycznie powiązanych z dyscypliną naukową artykułów” z drugorzędym współautorstwem habilitanta wraz z rozdziałem w monografii wydanej w Chorwacji po angielsku z polskimi podpisami rysunków i opisami tabel, którego nie dość, że nikt nie zrecenzował, to jeszcze na dodatek nie przeczytał (prawdopodobnie włącznie z autorem, edytorem i wydawcą). Nikt też nie podejrzewał, że kandydatem na doktora habilitowanego będzie ktoś, kto nie dość, że nie umie skleić na piśmie poprawnego zdania w języku ojczystym, to jeszcze nie musi nawet poprawnie po polsku mówić (i absolutnie nie myślę tu o obcokrajowcach).

Rewolucja najwyraźniej okazała się krwawa, ale nie dla ludzi, a dla całego systemu. Pytanie tylko, czy to błąd

w konstrukcji systemu, czy tylko niewłaściwe elementy pojawiły się w systemie, których nikt z samej zasady w nim nie przewidywał.

Zdaję sobie sprawę, iż problemy, które poddałem rozważaniu, na razie w większości dyscyplin są na granicy science fiction i patologie absolutnie nie dominują. Prawdopodobnie w szczególnie małym stopniu dotyczy to instytutów badawczych, gdzie nie da się trafić przez przypadek ani pozostać z rozpędu. O wysoki poziom kadr dba też CK, starając się marginalizować i piętnować zachowania nieetyczne. Jednak wraz z upływem czasu ludzie, którzy z wielką trudnością dobrnęli do stopnia doktora habilitowanego, powoli zaczęli zastępować pokolenie, które wie co to rzetelność, niezależność i poczucie odpowiedzialności za młodszych adeptów nauki. Obawiam się, że reakcja łańcuchowa może wtedy tak dalece zdegenerować system, iż będzie on już nie do odbudowania bez kolejnej, tym razem bardzo krwawej, rewolucji. Obym się mylił.

MKP

Przedruk z *Forum Akademickiego* nr 6/2017
za zgodą redakcji.

Warsztaty z USG nerwów obwodowych w Klinicznym Oddziale Ratunkowym

Gdańskie Warsztaty Ultrasonografii Nerwów Obwodowych zorganizowane przez dr. Mariusza Siemińskiego odbyły się 30 września 2017 r. w Klinicznym Oddziale Ratunkowym. Warsztaty poprowadził dr Josef Böhm z Berlina, autorytet w zakresie diagnostyki ultrasonograficznej nerwów obwodowych, współautor publikacji naukowych z wieloletnim doświadczeniem klinicznym.

Ultrasonografia nerwów obwodowych jest szybko rozwijającą się metodą, bardzo przydatną w procesie diagnostycznym schorzeń obwodowego układu nerwowego. W ujęciu klasycznym neurolog zmierzający do postawienia rozpoznania uszkodzenia nerwów obwodowych mógł posilkować się metodami neurofizjologicznymi. Badanie przewodnictwa nerwów obwodowych doskonale pokazuje zaburzenia funkcji nerwu obwodowego, natomiast ma ograniczone zastosowanie w zakresie konkretnego lokalizowania miejsca uszkodzenia, a także nie uwidacznia struktury nerwu. Z tego względu ultrasonografia nerwów obwodowych staje się metodą komplementarną wobec badań neurofizjologicznych.

W warsztatach uczestniczyło 14 osób. Byli wśród nich neurologi z Gdańska, Krakowa, Warszawy i Łodzi oraz specjaliści medycyny ratunkowej. W trakcie zajęć prowadzono rzeczywiste demonstracje badania ultrasonograficznego nerwów obwodowych oraz prezentowano badania archiwalne. W trakcie warsztatów omówiono zastosowanie USG w diagnostyce urazów nerwów obwodowych, zespołów cieśni oraz polineuropatii o różnej etiologii.

Klinika Neurologii Dorosłych, od lewej: dr Mariusz Siemiński (Gdańsk), dr Josef Böhm (Berlin), dr Tomasz Kossowski (Gdańsk), dr Jakub Antczak (Kraków)

Ultrasonografia nerwów obwodowych jest skuteczną i relatywnie tanią metodą diagnostyczną, istotnie przyspieszającą postawienie diagnozy. W Polsce umiejętność wykonywania takich badań dopiero się rozwija. Zarówno prowadzący warsztaty, jak i uczestnicy wyrazili chęć powtarzania tego rodzaju szkoleń. ■

Na Wydziale Lekarskim

Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie medycyny uzyskała

dr n. med. Magdalena TRZECIAK – adiunkt, Katedra i Klinika Dermatologii, Wenerologii i Alergologii GUMed, praca pt. *Związek poziomu ekspresji białek koperty rogowej naskórka oraz występowania określonych form polimorficznych kodujących je genów z ryzykiem rozwoju i przebiegiem atopowego zapalenia skóry*, Rada Wydziału Lekarskiego 19 października 2017 r. nadała stopień doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie medycyny – dermatologia i wenerologia;

Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie biologii medycznej uzyskała

dr n. med. Sławomir WÓJCIK – starszy wykładowca, Zakład Anatomii i Neurobiologii Katedry Anatomii GUMed, praca pt. *Ocena mechanizmów zaburzeń wewnątrzkomórkowych procesów degradacji białek w starzeniu oraz wybranych chorobach zwyrodnieniowych*, Rada Wydziału Lekarskiego 9 listopada 2017 r. nadała stopień doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie biologii medycznej – anatomia;

Stopień doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej uzyskali:

mgr Edyta Kinga BRZUSTEWICZ – doktorant Studiów Doktoranckich, Zakład Patologii i Reumatologii Doświadczalnej GUMed, praca pt. *Wartość predykcyjna produkcji cytokin u pacjentów z niezróżnicowanym zapaleniem stawów rozwijającym reumatoidalne zapalenie stawów*, promotor – prof. dr hab. Ewa Dorota Bryl, Rada Wydziału Lekarskiego 19 października 2017 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej,

mgr Karolina NISKA – doktorant Studiów Doktoranckich, Katedra i Zakład Chemii Medycznej GUMed, praca pt. *Biologiczne efekty działania nanocząstek metali w komórkach prokariotycznych i eukariotycznych*, promotor – dr hab. Iwona Inkielewicz-Stępiak, Rada Wydziału Lekarskiego 19 października 2017 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej,

mgr Tomasz PRZYBYŁA – doktorant Studiów Doktoranckich, Katedra Biochemii Klinicznej GUMed, praca pt. *Ekspresja genów TWIST1 i ID1 w komórkach raka jelita grubego*, promotor – dr hab. Monika Justyna Sakowicz-Burkiewicz, Rada Wydziału Lekarskiego 9 listopada 2017 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej,

mgr Katarzyna Maria SZTORMOWSKA-ACHRANOWICZ – młodszy specjalista, Katedra i Zakład Farmakologii GUMed, praca pt. *Wpływ L-argininy i nikotynamidu na układ sercowo-naczyniowy w doświadczalnie indukowanym tętniczym nadciśnieniu płucnym*, promotor – prof. dr hab. Ivan Kocić, Rada Wydziału Lekarskiego 9 listopada 2017 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej,

mgr Justyna Marta WIERZBICKA – doktorant Studiów Doktoranckich, Katedra i Zakład Histologii GUMed, praca pt. *Modulacja*

ekspresji elementów skórno analogu osi podwzgórze-prysadka-nadnercza (ang. HPA) w procesie różnicowania keratynocytów – wpływ witaminy D, promotor – prof. dr hab. Michał Żmijewski, Rada Wydziału Lekarskiego 9 listopada 2017 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej;

Stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny uzyskali:

lek. Tomasz DRABAREK – b. słuchacz Kolegium Studiów Doktoranckich, Zakład Radiologii GUMed, praca pt. *Analiza przydatności wysokopolewej tomografii MR w ocenie zaawansowania raka gruczołu krokowego z uwzględnieniem stopnia zróżnicowania patomorfologicznego według klasyfikacji Gleasona*, promotor – prof. dr hab. Michał Studniarek, Rada Wydziału Lekarskiego 9 listopada 2017 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,

lek. Natasza Joanna GILIS-MALINOWSKA – doktorant Studiów Doktoranckich, I Katedra i Klinika Kardiologii GUMed, praca pt. *Analiza poważnych zdarzeń sercowo-naczyniowych u pacjentów ze stabilną dławicą piersiową poddanych przeszłokornej rekanalizacji przewleklego zamknięcia tętnicy wieńcowej*, promotor – dr hab. Miłosz Jaguszewski, Rada Wydziału Lekarskiego 19 października 2017 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,

lek. Dorota Wiesława JAŚKIEWICZ-NYCKOWSKA – doktorant Studiów Doktoranckich, Katedra i Klinika Dermatologii, Alergologii i Wenerologii GUMed, praca pt. *Ocena przydatności badania dermoskopowego z użyciem różnych narzędzi w diagnostyce czerniaka i raka podstawnokomórkowego skóry*, promotor – dr hab. Michał Sobjanek, Rada Wydziału Lekarskiego 19 października 2017 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny.

lek. Krzysztof KICIŃSKI – specjalista otolaryngolog – kontrakt w Poradni Laryngologicznej UCK, praca pt. *Czynniki ryzyka przerwanienia ciągłości torebki gruczołaka wielopostaciowego ślinianki przyusznej*, promotor – prof. dr hab. Czesław Stankiewicz, Rada Wydziału Lekarskiego 9 listopada 2017 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,

lek. Jakub KŁĄCZ – asystent, Katedra i Klinika Urologii GUMed, praca pt. *Ocena wartości wybranych molekularnych testów jako czynników prognostycznych u chorych poddanych nefrektomii z powodu raka nerki*, promotor – dr hab. Marcin Janusz Matuszewski, Rada Wydziału Lekarskiego 9 listopada 2017 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,

lek. Michał Jerzy KRAWCZYK – asystent, Klinika Alergologii Katedry Pneumonologii i Alergologii GUMed, praca pt. *Częstość występowania głównych czynników ryzyka sercowo-naczyniowego wśród młodzieży miejskiej na przykładzie Gdyni i Sopotu*, promotor – dr hab. Tomasz Zdrojewski, prof. nadzw. GUMed, Rada Wydziału Lekarskiego 9 listopada 2017 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,

lek. Wojciech Paweł POŁOM – asystent, Katedra i Klinika Urologii GUMed, praca pt. *Mapowanie przerzutów raka pęcherza moczowego do węzłów chłonnych miednicy z użyciem różnych technik wspomagających obrazowanie dróg chłonnych*, promotor – dr hab. Marcin

Janusz Matuszewski, Rada Wydziału Lekarskiego 9 listopada 2017 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,

lek. Jolanta WIERZCHOWSKA – b. starszy asystent, Samodzielny Zespół Neuroanestezjologii UCK w Gdańsku, praca pt. *Wpływ stopniowo i gwałtownie narastających stężeń desfluranu na mózgowe ciśnienie perfuzyjne i wybrane parametry układu krążenia systemowego u królika*, promotor – dr hab. Zbigniew Karwacki, prof. nadzw. GUMed, Rada Wydziału Lekarskiego 9 listopada 2017 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny;

Stopień doktora nauk medycznych w zakresie stomatologii uzyskała

lek. dent. Ewelina Katarzyna DZIENIS – doktorant Studiów Doktoranckich, Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej GUMed, praca pt. *Ocena podatności na demineralizację szkliwa zębów poddanego działaniu wybranych preparatów do wybielania. Badania in vitro*, promotor – dr hab. Barbara Kochańska prof. nadzw. GUMed, Rada Wydziału Lekarskiego 9 listopada 2017 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie stomatologii.

Na Wydziale Nauk o Zdrowiu

Stopień doktora habilitowanego nauk o zdrowiu uzyskała

dr n. med. Joanna MORYŚ – starszy wykładowca, Zakład Psychologii Klinicznej GUMed, tytuł osiągnięcia naukowego: *Zaburzenia funkcji poznawczych, jakość życia i wybrane cechy osobowości u pacjentów z chorobami układu sercowo-naczyniowego i cukrzycą typu 1*;

Stopień doktora nauk o zdrowiu uzyskała

mgr inż. Agata Joannie Błaczowska – doktorant Studiów Doktoranckich, Zakład Informatyki Radiologicznej i Statystyki GUMed, praca pt. *Nowa metoda obliczeniowa porównywania sekwencji białek*, promotor: dr hab. Dorota Bielińska-Wąż, Rada Wydziału Nauk o Zdrowiu z OP i IMMiT 26 października 2017 r. nadała stopień doktora nauk o zdrowiu;

Stopień doktora nauk medycznych, dyscyplina medycyna uzyskała

mgr biologii Beata Kowalewska – asystent Zakładu Medycyny Tropikalnej i Epidemiologii GUMed, praca pt. *Ocena jakościowa i ilościowa grzybów drożdżopodobnych w przewodzie pokarmowym dzieci i młodzieży z cukrzycą typu 1 w odniesieniu do wybranych parametrów immunologicznych*, promotor dr hab. Katarzyna Zorena, prof. nadzw. Rada Wydziału Nauk o Zdrowiu z OP i IMMiT 26 października 2017 r. nadała stopień doktora nauk o zdrowiu.

Na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej

Stopień doktora nauk farmaceutycznych uzyskał

mgr farm. Szymon ULENBERG – doktorant Katedry i Zakładu Chemii Farmaceutycznej GUMed, praca pt. *Modelowanie chemometryczne parametrów metabolicznych pochodnych arylopiiperazyny i benzenosulfonamidu oznaczanych w warunkach in vitro*, promotor prof. dr hab. Tomasz Bączek. Rada Wydziału Farmaceutycznego z OML GUMed 14 listopada 2017 r. nadała stopień doktora nauk farmaceutycznych w specjalności chemia leków. ■

Konferencja o strategii rozwoju biotechnologii w Polsce u Prezydenta RP

Prof. Wojciech Kamysz, kierownik Katedry i Zakładu Chemii Nieorganicznej i **prof. Michał Markuszewski**, dziekan Wydziału Farmaceutycznego z OML i kierownik Katedry Biofarmacji i Farmakodynamiki uczestniczyli 19 października 2017 r. w konferencji *Technologie przyszłości – BIOTECHNOLOGIA* zorganizowanej przez Kancelarię Prezydenta RP. Udział w niej wzięli wybitni przedstawiciele świata nauki i biznesu związanego z przemysłem biotechnologicznym i farmaceutycznym. W trakcie Konferencji, którą otworzył prezydent RP Andrzej Duda, odbyła się m.in. publiczna debata otwarta dla mediów z udziałem kilku naukowców i przedsiębiorców poświęcona aspektom strategii rozwoju biotechnologii w naszym kraju. Do wzięcia aktywnego udziału w debacie został zaproszony przez Kancelarię RP prof. Leszek Kalinowski, zastępca Koordynatora Krajowego ds.

Biobankowania kierujący Zakładem Medycznej Diagnostyki Laboratoryjnej Wydziału Farmaceutycznego GUMed. ■

Katedra i Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu – historia i terażniejszość (cz. 1)

Zaczątki działalności ortopedycznej w Akademii Lekarskiej w Gdańsku datują się od 5 lipca 1945 r., od czasu utworzenia Oddziału Chirurgii i Ortopedii Dziecięcej. Oddział powstał na terenie dawniejszego Oddziału Neurochirurgicznego niemieckiej Staatliche Akademie für Praktische Medizin w Gdańsku przy ul. Dębinki 7. Kierownikiem Oddziału został dr Alojzy Maciejewski, z którym pracowało dwóch asystentów. Oddział organizowano w ramach Kliniki Chirurgicznej, której kierownikiem w tym czasie był prof. Kornel Michejda. W lipcu 1946 r. Oddział przeniesiono do pawilonu nr 17 (ryc. 1), gdzie pomimo tego iż liczba łóżek nadal wynosiła 40, stworzono lepsze warunki lokalowe – urządzono salę operacyjną, salę gipsową oraz salę gimnastyczną. Pod względem administracyjnym Oddział stał się częścią Kliniki Chorób Dziecięcych kierowanej przez prof. Henryka Brolanana, który objął też kierownictwo naukowe Oddziału. W Oddziale pracowało czterech asystentów, wśród których byli żyjący do dzisiaj dr Leon Birn i prof. Antoni Hlavaty. W 1948 r. kierownik Oddziału dr Alojzy Maciejewski uzyskał stopień docenta habilitowanego i powierzono mu prowadzenie wykładów i ćwiczeń z ortopedii i chirurgii dziecięcej dla studentów V roku Wydziału Lekarskiego. W 1949 r. zwiększono liczbę łóżek do 50.

Z dniem 1 stycznia 1953 r. Oddział Chirurgii i Ortopedii Dziecięcej, na mocy uchwały Senatu AMG oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia, uległ przekształceniu w Katedrę i Klinikę Ortopedii Akademii Medycznej w Gdańsku. Kierownikiem jej został dotychczasowy kierownik Oddziału doc. Alojzy Maciejewski – mianowany wkrótce profesorem nadzwyczajnym (ryc. 2).

W sierpniu 1953 r. Klinika została przeniesiona do nowych pomieszczeń w przebudowanym Szpitalu Miejskim im. Mikołaja Kopernika w Gdańsku (ryc. 3). Klinika Ortopedii wraz z Oddziałem Chirurgii Dziecięcej dysponowała dwoma oddziałami (każdy liczący 40 łóżek) dla dzieci oraz dwoma salami operacyjnymi aseptycznymi i jedną salą septyczną.

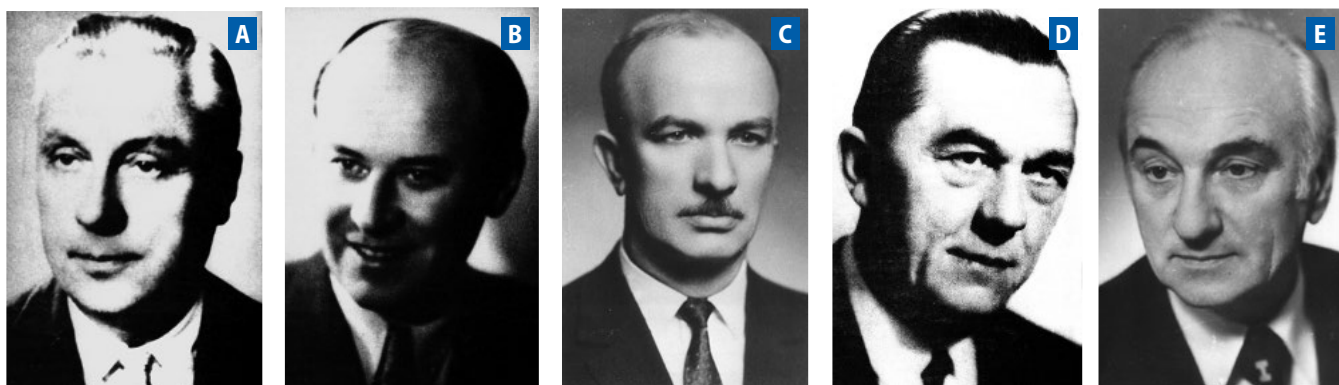
Ryc. 1. Pawilon nr 17, pierwsza siedziba Katedry i Kliniki Ortopedii

Ryc. 3. Szpital Miejski im. Mikołaja Kopernika – od 1953 r. siedziba Katedry i Kliniki Ortopedii

Liczba asystentów została zwiększona do ośmiu. Czynna była poradnia ortopedyczno-chirurgiczna dla dzieci i poradnia dla chorych po chorobie Heinego-Medina.

Pod koniec 1954 r. prof. Alojzy Maciejewski został przeniesiony do Łodzi. 1 stycznia 1955 r. stanowisko kierownika Katedry i Kliniki Ortopedii objął doc. Zygmunt Ambros z Warszawy. Pozostający do tego czasu przy Klinice Ortopedii Oddział Chirurgii Dziecięcej, podniesiony do rangi Kliniki, został włączony w skład powstającego Wydziału Pediatricz-

Ryc. 2. Kierownicy Kliniki w latach 1953-1990: A. Alojzy Maciejewski, B. Zygmunt Ambros, C. Marian Teleszyński, D. Alfons Senger, E. Antoni Hlavaty

nego Akademii Medycznej w Gdańsku. Nastąpiły zmiany lokalowe oraz podział kadry asystenckiej. Z dniem 1 stycznia 1955 r. pozostający przy Klinice Ortopedii Oddział Chirurgii Dziecięcej został podniesiony do rangi Kliniki.

Powstanie Kliniki Ortopedii w dużej mierze związane było ze zmianą lokalizacji do przebudowanego skrzydła w Szpitalu Miejskim im. Mikołaja Kopernika w Gdańsku. Zatem mamy dwie okazje do świętowania naszych początków – powstanie działalności ortopedycznej w Akademii Medycznej w Gdańsku 5 lipca 1945 r. oraz powołanie Katedry i Kliniki Ortopedii 1 stycznia 1953 r. Do tej pory tradycyjnie obchodziliśmy rocznicę powołania Kliniki w 1953 r. Te uroczystości na ogół przejawiały się w postaci wydania tableau i podsumowań wygłaszanych na zebraniach Oddziału Pomorskiego Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego. Udało się wydać również zeszyt pod redakcją prof. Antoniego Hlavatego w *Chirurgii Narządów Ruchu i Ortopedii Polskiej* z okazji 25 lat działalności Kliniki Ortopedycznej w 1978 r. (1). Jednak największe uroczystości rocznicowe odbyły się w 1995 r., co było związane z 50-leciem Akademii Medycznej w Gdańsku. Wówczas wydana została książka – *50 lat działalności Katedry i Kliniki Ortopedii Akademii Medycznej w Gdańsku* pod redakcją prof. Józefa Szczekota i dr. Alfreda Ożgi (2). Odbyło się również spotkanie rocznicowe w Wielkiej Sali Wety Ratusza Głównomiejskiego w Gdańsku z uczestnictwem władz miejskich i wojewódzkich oraz władz Akademii Medycznej w Gdańsku.

W 2013 r. odbyła się 60 rocznica powstania Kliniki Ortopedii, również w Wielkiej Sali Wety, z uczestnictwem władz Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego oraz miasta i województwa. To spotkanie było okazją do promocji kolejnej książki o historii Kliniki Ortopedii – *60-lecie działalności Katedry i Kliniki Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego* pod redakcją prof. Tomasza Mazurka (3, 4).

Podsumowując pierwsze 10-lecie pracy Kliniki Ortopedii, należy zauważyć dużą rotację kadry lekarskiej oraz, pomimo trudności okresu organizacyjnego, znaczną liczbę leczonych chorych. Leczono 6403 chorych, u których wykonano 3627 zabiegów operacyjnych, co stanowi 56% hospitalizowanych.

W omówionym okresie w Oddziale pracowali lekarze:

Jan Adamski (1945 r.), Borys Pietrow (1945-1946), Nadziej Bittel-Dobrzyńska (1946-1948), Salomea Sujkowska (1946-1948), Leszek Tomaszewski (1946-1947), Antoni Bielecki (1947-1949), Stanisław Sokół (1947-1949), Walerian Kozłowski (1948-1953), Marian Teleszyński (1948-*) , Edward Słodkowski (1948-1951), Ryszard Znamirowski (1948-**), Jan Orlicki (1949-1953), Antoni Hlavaty (1949-*) , Jan Walencik (1949-1953), Leon Birn (1950-*) , Jerzy Patyński (1951-*) , Janina Niwińska (1951-**) , Ferdynand Kotula (1952), Leszek Portych (1953-*) , Wanda Kondrat (1953-**) , Elżbieta Biernacka (1953-**) .

*) oznacza dalsze zatrudnienie w Klinice Ortopedii

**) oznacza dalsze zatrudnienie w Klinice Chirurgii Dziecięcej

Kadra lekarska, która pozostała w Klinice Ortopedii (ryc. 4), wzbogacona w 1955 r. o nowych asystentów: Franciszka

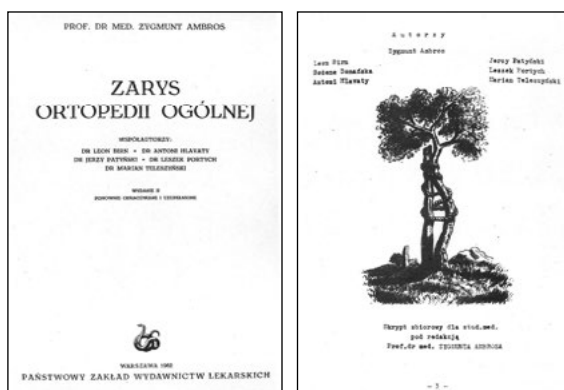
Ryc. 4. Zespół lekarski Kliniki kierowanej przez Zygmunta Ambrosa, ok. 1953 r.

Szwaluka, Józefa Szczekota, Andrzeja Faczyńskiego, Stanisława Dańko i Ryszarda Sobocińskiego, stworzyła zwarty zespół, który pod kierunkiem docenta Zygmunta Ambrosa opracował pierwszy w historii podręcznik ortopedii w języku polskim pt. *Zarys ortopedii ogólnej*. Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich wydał go w latach 1957 i 1958 w formie skryptu, a w latach 1959 i 1962 w postaci książkowej (ryc. 5).

W 1955 r. docent Zygmunt Ambros został mianowany profesorem nadzwyczajnym. 1 września 1956 r. prof. Zygmunt Ambros zrezygnował ze stanowiska kierownika Kliniki, przenosząc się do Warszawy, ale zachowując nadal kierownictwo naukowe Kliniki. Pozostałe obowiązki kierownicze władze Uczelni powierzyły czasowo adiunktowi Marianowi Teleszyńskiemu.

Jesienią 1956 r. do użytku Kliniki Ortopedii oddano pomieszczenia przeznaczone na oddział dla dorosłych. Łączna liczba łóżek wzrosła do 135. Zwiększono liczbę etatów lekarskich do czternastu. Z początkiem 1957 r. uruchomiono Poradnię Ortopedyczną dla Dorosłych. Klinika podjęła również pełnienie ostrych dyżurów dla dorosłych.

Z dniem 15 września 1957 r. kierownictwo Kliniki objął doc. Alfons Senger z Poznania. W 1958 r. ukończono budowę bezłóżkowego Oddziału Usprawniania Leczniczego, który z braku wyposażenia uruchomiono w roku następnym. 1 września 1959 r. stanowisko lekarza Poradni Usprawniania Leczniczego objęła lek. med. Ewa Gładkowska. 1 stycznia 1959 r. została przyjęta na stanowisko anatomopatologa lek. Weronika Dunaj, która zorganizowała pracownię badań

Ryc. 5 Strony tytułowe Podręcznika ortopedii, 1962 r.

Ryc. 6 Tableau Kliniki Ortopedii, 1973 r.

histopatologicznych układu kostno-stawowego. W tym czasie Klinika zajmowała się usystematyzowaniem leczenia wrodzonego zwichnięcia stawów biodrowych, stóp końsko-szpotaowych, gruźlicy kostno-stawowej. Do leczenia skolioz wprowadzono spondylodezę przeszczepami kości z piszczeleli i żeber. Starano się unowocześnić leczenie złamań kości oraz rozwinąć profilaktykę wrodzonego zwichnięcia biodra. Przeanalizowano etiologię, klinikę i leczenie zmian zwyrodnieniowych biodra.

W drugim dziesięcioleciu, poza już wymienionymi, pracę w Klinice rozpoczęli: dr Jan Burka oraz lekarze: Tadeusz Wójcik, Wiktor Ruszkiewicz, Eligiusz Biskupski, Roman Okoniewski, Eligiusz Kowalski, Hieronim Ratkowski, Bolesław Buczyński, Zbigniew Poźniak, Janusz Peszkowski, Andrzej Beldziński, Janusz Ratajski, Zygmunt Bela, Jan Sadowski, Mirosław Laskowski, Kazimierz Czerepak, Alfred Ożga, Jan Chomicz i Mariusz Zawiasa.

W omawianym okresie Klinikę opuścili: st. asystent Leon Birn w 1959 r., który przeniósł się na stanowisko ordynatora Oddziału Urazowo-Ortopedycznego w Przemyślu; dr med. Marian Teleszyński objął stanowisko ordynatora, a Franciszek Szwaluk został zastępcą ordynatora Oddziału Ortopedyczno-Urazowego Szpitala Miejskiego w Gdyni. Ponadto odeszli: Janusz Ratajski, Zbigniew Poźniak, Wiktor Ruszkiewicz, Roman Okoniewski, Eligiusz Kowalski i Ryszard Sobociński.

W 1959 r. Klinika uzyskała Przykliniczne Warsztaty Ortopedyczne, które wyposażono i w latach następnych uruchomiono produkcję w poszczególnych działach. Kierownikiem warsztatów został technik ortopeda Kazimierz Kałużny z Poznania. Pierwszą parę obuwia ortopedycznego wykonano 15 marca 1961 r. Z dniem 1 października 1962 r. stanowisko lekarza Warsztatów objął 1ek. Tadeusz Wiśniewski. W 1969 r. Przykliniczne Warsztaty Ortopedyczne przekształcono w Warsztaty Wojewódzkie, w których utworzono Dział Doświadczalny pod kierownictwem inżyniera Janusza Martina. Przygotowywano tu materiały do zespołów kości, zestawy do korekcji bocznych skrzywień kręgosłupa oraz kręgozmyków, wykonywano oprzyrządowanie do stołu operacyjnego oraz urządzenia pomiarowe. Jeszcze niedawno pomimo używania zespołów ortopedycznych renomowanych firm posiadających certyfikaty pracownia pełniła funkcję uzupełniania i remontowania oprzyrządowania szpitalnego. Janusz Martin zmarł w 2012 r.

Na początku lat 60. XX w. wyodrębniono w Klinice dział anestezjologii, w ramach którego pracowali lekarze: Janusz Peszkowski i Jadwiga Piliczewska, a następnie dr Maria Referowska, Anna Driemel i Maria Mickiewicz. W tym czasie odbyły się obrony prac doktorskich asystentów Kliniki: Antoniego Hlavatego, Leszka Portycha (1960 r.), Mariana Teleszyńskiego (1961 r.) i Jerzego Patyńskiego (1963 r.).

W trzecim dziesięcioleciu (1965-1974) zajęto się szeroko pojętym zagadnieniem chirurgii ręki, rozpoczęto wczesne interwencje operacyjne w reumatoidalnym zapaleniu stawów, a także leczenie złamań szyjki kości udowej sposobem Judeta i endoprotezoplastykę Austin-Moore'a oraz wprowadzono operacyjne leczenie bocznych skrzywień kręgosłupa sposobem Harringtona. W 1965 r. kierownik Kliniki docent Alfons Senger został mianowany profesorem nadzwyczajnym, a z dniem 15 października 1967 r. opuścił Klinikę, obejmując kierownictwo Kliniki Ortopedycznej, a następnie został dyrektorem Instytutu Ortopedii i Rehabilitacji Akademii Medycznej w Poznaniu. Nowym kierownikiem Kliniki został mianowany doc. dr hab. med. Antoni Hlavaty.

W omawianym dziesięcioleciu odbyły się kolejne obrony prac doktorskich: Józefa Szczekota (1965 r.), Andrzeja Faczyńskiego (1966 r.), Eligiusza Biskupskiego (1967 r.), Stanisława Dańko (1968 r.), Alfreda Ożgi, Tadeusza Wójcika i Mirosława Laskowskiego (1971 r.), Kazimierza Czerepaka, Ewy Gładkowskiej-Bogotko, Stanisława Mazurkiewicza, Tadeusza Wiśniewskiego i Janusza Peszkowskiego (1972 r.), Zygmunta Borkowskiego (1973 r.) i Marii Mickiewicz (1974 r.). Ponadto odbyły się rozprawy habilitacyjne: Antoniego Hlavatego (1964 r.), Jana Burki (1968 r.), Józefa Szczekota i Marii Referowskiej (1973 r.) (ryc. 6).

Pracę w Klinice rozpoczęli lekarze: Bogusław Hubar, Mirosław Czernihowski, Stanisław Mazurkiewicz, Roman Ganasziński, Waldemar Wojtasik, dr med. Maria Referowska, Zygmunt Borkowski, Adam Szustkiewicz, Hubert Pawilczus, Andrzej Smoczyński, Ryszard Frąckowiak, Anna Driemel, Marian Kusiak, Elżbieta Normant, Tadeusz Strzelecki, Edward Trembilski, Maria Mickiewicz, Michał Grabowski, Jan Walerych, Honorata Jankowska-Mazuch, Andrzej Baranowski, Zdzisław Małkowski, Tadeusz Lewandowski i Ryszard Urbanowicz. Do Kliniki powrócili: dr med. Stanisław Dańko, który przez pewien czas pełnił obowiązki ordynatora Oddziału Urazowo-Ortopedycznego w Szpitalu Kolejowym w Gdańsku oraz okresowo dr hab. Wanda Kondrat i dr Roman Okoniewski.

W omawianym okresie znaczna liczba lekarzy opuściła Klinikę. Część, by objąć stanowiska w innych placówkach służby zdrowia – dr Leszek Portych, Hieronim Ratkowski, Bolesław Buczyński, Andrzej Beldziński, Bogusław Hubar, dr Eligiusz Biskupski, dr hab. Jan Burka, dr med. Weronika Dunaj, Marian Kusiak, dr T. Wójcik, Hubert Pawilczus, dr Janusz Peszkowski. Część opuściła Klinikę po krótkim „okresie próbnym”, a wiązało się to najczęściej ze zmianą specjalności medycznej – Mariusz Zawiasa, Jan Chomicz, Roman Ganasziński, Jadwiga Piliczewska, Honorata Jankowska-Mazuch, Ryszard Frąckowiak, Tadeusz Strzelecki, część wyjechała za granicę – Zygmunt Bela, Jan Sadowski, Anna Driemel. Zmar-

li lek. Władysław Furmański (1969 r.) oraz adiunkt Jerzy Pałyński.

W 1972 r. Poradnię Usprawniania Leczniczego przekształcono w bezłózkowy Oddział Rehabilitacji Szpitala Wojewódzkiego. W styczniu 1974 r. kierownik Kliniki Antoni Hlavaty otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1982 r. profesora zwyczajnego. Profesor Hlavaty zaliczany jest do pionierów chirurgii ręki i spondyloortopedii.

W dziesięcioleciu 1975-1984 Klinika zajmowała się zagadnieniami resekcji trapezoidalnej w leczeniu złuszczenia głowy kości udowej, zastosowania przeszczepu kości strzałkowej z równoczesnym użyciem gwoźdźcia Kuntschera w leczeniu złamań trzonu kości udowej. Wprowadzono leczenie złamań kości osteosyntezą stabilną oraz zastosowano dwuczęściowe endoprotezoplastyki biodra. Zaczęto zajmować się problemami spondylologicznymi, a w leczeniu kręgoszympu wprowadzono spondylodezę tylną-boczną z zastosowaniem dystrykcji. Do leczenia wprowadzono różne typy osteotomii miednicy, w tym osteotomię potrójną i poczwórną.

W 1979 r. wyodrębniono łóżka na Pododdział Chirurgii Ręki. W kwietniu 1982 r. rozpoczęła pracę Przykliniczna Poradnia Chirurgii Ręki, która w ramach tzw. wolnych godzin działała od 1976 r. W omawianym dziesięcioleciu odbyły się obrony prac doktorskich kolegów: Waldemara Wojtasika (1975 r.), Elżbiety Normant (1976 r.), Michała Grabowskiego, Andrzeja Smoczyńskiego i Mirosława Czernihowskiego (1978 r.), Zdzisława Małkowskiego i Andrzeja Baranowskiego (1979 r.) oraz Andrzeja Antonowicza (1980 r.). W tym okresie pracę w Klinice rozpoczęli lekarze: Adam Niezgodą, Anna Chróścielewska-Wyszczelska (anestezjolog), Lidia Sulikowska, Barbara Walerych (anestezjolog), Bogusław Baczkowski, Roman Lasiota, Ewa Korolow (anestezjolog), Andrzej Antonowicz, Henryk Kwiatkowski (anestezjolog), Maria Góra-Urbanowicz (anestezjolog), Ryszard Kowalski, Marek Bogdański, Lech Kaftański, Marek Krzeziński, Ryszard Baranowski, Krzysztof Kolarz, Leopold Gibas, Roman Ostojki i jako wolontariusz dr socjologii Piotr Sieliwończyk. Pracę w Klinice zakończyli: Maria Referowska, Maria Mickiewicz, Roman Okoniewski, L. Sulikowska, Anna Chróścielewska-Wyszczelska, Adam Niezgodą, Waldemar Wojtasik, Tadeusz Lewandowski, Maria Góra-Urbanowicz i Ryszard Baranowski. Zmarła Elżbieta Normant.

W 1982 r. docent Józef Szczekot uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego i został zastępcą kierownika Kliniki. Od 1984 r. pracę rozpoczęła następna poradnia „problemowa” – Poradnia Bólów Krzyża.

W dziesięcioleciu 1985-1994 rozszerzono wachlarz metod operacyjnych, wprowadzono metodę „Zespol”, fiksacje zewnętrzne, wydłużanie kończyn, nowe, różne typy endoprotez stawu biodrowego i kolanowego. Wprowadzono własne modyfikacje w leczeniu problemów spondyloortopedycznych. Wprowadzono artroskopię i artroskopowe leczenie operacyjne schorzeń i uszkodzeń stawu kolanowego i ramienne. Rozpoczęto zabiegi z zakresu mikrochirurgii

naczyniowej – replantacje amputowanych palców rąk oraz naczyniowe przeszczepy wielotkankowe.

Zmiany polityczne w kraju umożliwiły szersze kontakty z ośrodkami zagranicznymi (wizytacje, szkolenia, kursy) oraz odwiedziny Kliniki przez licznych gości zagranicznych.

Z dniem 30 września 1990 r. prof. Antoni Hlavaty przeszedł na emeryturę i został zatrudniony w niepełnym wymiarze godzin jako konsultant. Kierownikiem Katedry i Kliniki został prof. dr hab. Józef Szczekot, który w 1994 r. otrzymał tytuł profesora zwyczajnego (ryc. 7).

W omawianej dekadzie odbyły się obrony prac doktorskich kolegów: Bogusława Baczkowskiego, Jana Walerycha (1986 r.), Marka Krzezińskiego i Romana Ostojkiego (1990 r.), Krzysztofa Kolarza (1992 r.) oraz obrona pracy habilitacyjnej Stanisława Mazurkiewicza (1989 r.). Nowymi pracownikami Kliniki w latach 80. XX w. zostali: Jarosław Wittmann, Piotr Jaworski, Jacek Szostakowski, Włodzimierz Ziółkowski, Piotr Kaczmarek, Bogusław Figlewicz, Tomasz Łopaciuk, Jarosław Gumuła, Adam Lorczyński, Andrzej Kusiak, Tomasz Mazurek, Andrzej Ziętek, Jakub Bożyk (anestezjolog), Witold Zarzycki, a w latach 90. XX w.: Marta Kordonowska (anestezjolog), Krzysztof Winiarek, Mariusz Treder, Piotr Wiśniewski, Maciej Smoczyński, Jarosław Ożga (anestezjolog), Marcin Omernik, Joanna Dzwonkowska, Agnieszka Łabuć, Piotr Łuczkiwicz, Konrad Drewek, Rafał Pankowski, a jako wolontariusze Piotr Kozakiewicz oraz Ilona Olszaniec-Kozakiewicz.

Pracę w Klinice zakończyli: dr Mirosław Laskowski, który objął stanowisko ordynatora Oddziału Ortopedyczno-Urazowego Szpitala Miejskiego w Gdańsku-Zaspie, dr Mirosław Czernihowski – został kierownikiem Działu Pomocy Doradczej w tym Szpitalu oraz dr Andrzej Baranowski, który objął ordynaturę Oddziału Urazowo-Ortopedycznego Szpitala w Wejherowie. Ponadto odeszli: dr med. Jan Walerych, Ryszard Kowalski, Marek Bogdański, Lech Kaftański, Edward Trembilski, Roman Lasiota, Leopold Gibas, Michał Grabowski, Maria Urbanowicz oraz Bogusław Figlewicz. Zmarli doktorzy medycyny: Zygmunt Borkowski, Kazimierz Czerepak i Andrzej Faczyński.

Duże znaczenie ma również przyznanie w 1993 r., na wniosek Katedry i Kliniki Ortopedii, doktoratu *honoris causa* AMG prof. Heinzowi Mittelmeierowi – kierownikowi Kliniki

Ryc. 7. Kierownicy Kliniki w latach 1990-2010: A. Józef Szczekot, B. Stanisław Mazurkiewicz

Ortopedii w Homburgu/Saar. Promotorem był prof. Józef Szczekot, a jednym z recenzentów prof. Antoni Hlavaty (5).

Profesor Antoni Hlavaty został członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego, a prof. Józef Szczekot – członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego oraz został odznaczony medalem Grucy.

W 1994 i w 1996 r. Klinika Ortopedii w Gdańsku zorganizowała Sympozja Polsko-Niemieckie, które spotkały się z dużym uznaniem gości z Polski i Niemiec. W 1997 r. Klinika Ortopedii z wiodącym udziałem dr. Bogusława Baczkowskiego zorganizowała Symposium Sekcji Chirurgii Ręki w Juracie na Półwyspie Helskim. W powszechnym odbiorze było to niezwykle udane spotkanie, zarówno w kwestii naukowej, jak i towarzyskiej. Również w 1997 r. Klinika Ortopedii zorganizowała w Juracie Międzynarodowe Symposium Naukowe pt. *Leczenie nowotworów złośliwych kości u dzieci i młodzieży*. Organizatorem spotkania był dr Krzysztof Kolarz.

W 1995 r. zmarł dr Alfred Oźga, twórca chirurgii ręki w Katedrze i Klinice Ortopedii, a w 1997 r. nagle zmarł prof. Józef Szczekot. Te wydarzenia były niezwykle bolesne dla pomorskiej ortopedii. Kierownikiem Kliniki Ortopedii został dr hab. Stanisław Mazurkiewicz, który otrzymał tytuł profesora w 2000 r.

W tym czasie prace doktorskie obronili koledzy: Jarosław Wittmann i Włodzimierz Ziółkowski (1995 r.), Andrzej Kusiak (1996 r.) Adam Lorczyński (1996 r.), Tomasz Mazurek (1997 r.), a pracę habilitacyjną Bogusław Baczkowski (1999 r.), który po śmierci Alfreda Oźgi (1995 r.) kierował Gdańską Chirurgią Ręki, rozwijając ją systematycznie, przez co uzyskaliśmy pozycję jednego z bardziej cenionych i aktywnych ośrodków chirurgii ręki w Polsce.

U schyłku lat 90. XX w. odszedł z Kliniki szereg kolegów, którzy przenieśli się na kierownicze stanowiska na Pomorzu. Marek Krzemiński (1999 r.) na stanowisko ordynatora Oddziału Ortopedii w Kościerzynie, Jarosław Wittmann na stanowisko ordynatora Oddziału Ortopedii w Słupsku, Krzysztof Winiarek do Kościerzyny (1999 r.), a następnie stworzył Oddział Ortopedii w Chojnicach. Roman Ostojski (1999 r.) oraz Andrzej Kusiak (2000 r.) otworzyli prywatny Oddział Ortopedii „Jankowo”. Odeszli również: Jacek Szostakowski

(2000 r.), Ilona Olszaniec-Kozakiewicz (1999 r.), Piotr Sieliwończyk (2000 r.) i Marcin Omernik (2000 r.).

W 2002 r. Klinika Ortopedii zorganizowała w Gdańsku IV Symposium Polsko-Włoskie poświęcone aloplastyce stawu biodrowego. Spotkanie to z udziałem 38 gości z Włoch było znaczącym wydarzeniem naukowym.

W 2003 r. zmarł Piotr Kozakiewicz.

Od 2000 r. pracę w Klinice rozpoczęli: Maciej Piotrowski (2000 r.), Marcin Skorupski (2000 r.), Arun Basir (2000 r.), Tomasz Bartoszewski (2000 r.), Lucjan Samson (2001 r.), Małgorzata Siekańska (2002 r.), Robert Krześciński (2002 r.), Sebastian Zieliński (obecnie Kister, 2002 r.), Klaudiusz Poblócki (2002 r.), Rafał Camilleri (2004 r.), Dawid Jaskólski (2006 r.), Marcin Ceynowa (2006 r.), Stanisław Biegański (2006 r.), Grzegorz Samul (2006 r.).

W styczniu 2004 r. w Szpitalu Wojewódzkim w Gdańsku powołano Oddział Chirurgii Ręki, a w 2007 r. powstała Klinika Chirurgii Ręki Akademii Medycznej w Gdańsku, której kierownikiem do 2008 r. był dr hab. Bogusław Baczkowski. Obecnie tradycje gdańskiej chirurgii ręki kontynuuje w Klinice Ortopedii profesor Tomasz Mazurek i dr Maciej Piotrowski, niestety już po rozwiązaniu Kliniki Chirurgii Ręki (ryc. 8).

W tym czasie odeszli z Kliniki: dr hab. Bogusław Baczkowski – na stanowisko kierownika Katedry i Kliniki Ortopedii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego (2009 r.), Robert Krześciński – na stanowisko ordynatora Oddziału Ortopedii w Kwidzynie (2007 r.), Piotr Łuczkiwicz – na stanowisko ordynatora Oddziału Ortopedii przy Uniwersyteckim Centrum Klinicznym (2010 r.) oraz Marcin Skorupski (2006 r.), Piotr Wiśniewski (2007 r.), Maciej Smoczyński (2007 r.), Adam Lorczyński (2008 r.), Grzegorz Samul (2008 r.), Jarosław Oźga (2008 r.), Joanna Dzwonkowska (2009 r.), Rafał Camilleri (2011 r.), Sebastian Kister (2011 r.) i Dawid Jaskólski (2012 r.).

Prace doktorskie obronili koledzy: Mariusz Treder (2000 r.), Piotr Łuczkiwicz (2002 r.), Agnieszka Łabuć (2005 r.), Rafał Pankowski (2005 r.), Maciej Piotrowski (2005 r.), Arun Basir (2006 r.), Konrad Drewek (2008 r.), Lucjan Samson (2008 r.), Rafał Camilleri (2008 r.) i Marcin Ceynowa (2010 r.).

dr Alfred Oźga,

dr hab. Tomasz Mazurek, prof. nadzw.

Ryc. 8. Tableau Kliniki Ortopedii, 2004 r.

Piśmiennictwo:

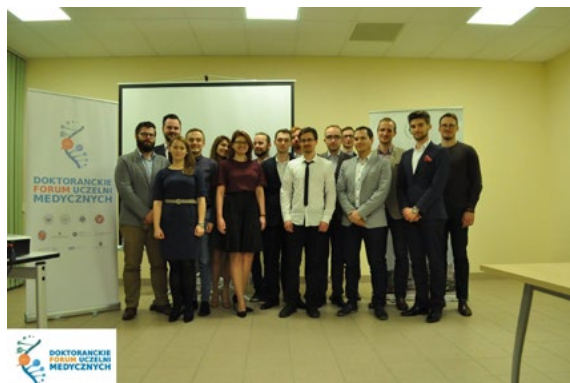
- Hlavaty A.: *Chirurgia Narządu Ruchu i Ortopedia Polska*, zeszyt 4, 1978.
- Szczekot J., Oźga A.: *50 lat działalności Katedry i Kliniki Ortopedii Akademii Medycznej w Gdańsku*. Wyd. AM w Gdańsku, 1995 r.
- Mazurek T.: *60-lecie działalności Katedry i Kliniki Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego*. *Bibl. Ortop. i Traumat. PTOiTr., XIII-1*, Wyd. Exemplum, Poznań, 2013.
- Mazurek T.: *Jubileusz Katedry i Kliniki Ortopedii*. *Gazeta AMG*, 4/2014, 18-20.
- Szczekot J.: *Prof. dr hab. med. Heinz Mittelmeier Doktorem Honoris Causa Akademii Medycznej w Gdańsku*. *Chir. Narz. Ruchu Ortop. Pol.*, 1993, t. 58, str.224-227.

Doktoranci spotkali się w Białymstoku

Mateusz Gliwiński z Zakładu Immunologii Klinicznej i Transplantologii reprezentował Gdański Uniwersytet Medyczny podczas II Zjazdu Doktoranckiego Forum Uczelni Medycznych, który odbył się w dniach 4-5 listopada br. na Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku. Uczestnikami II Zjazdu DFUM byli delegaci Samorządów Doktoranckich z: Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Collegium Medicum w Bydgoszczy, Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego i Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

Zjazd odwiedził prorektor ds. studenckich Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku prof. Adrian Chabowski oraz dziekan Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej dr hab. Wojciech Miłyka. Gościliśmy również przedstawiciela Zarządu Krajowej Reprezentacji Doktorantów Łukasza Hnatkowskiego.

Delegaci Samorządów Doktorantów mieli okazję m.in. do przedstawienia sprawozdań z dotychczasowej działalno-

fot. Kosma Kołodziej

ści. Omówiono budzący wiele kontrowersji temat proponowanej Ustawy 2.0. Rozpoczęto pracę nad platformą do wymiany dobrych praktyk.

Doktoranci dziękują Samorządowi Doktorantów Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku za gorące przyjęcie i zapraszamy do śledzenia *Medyka Białostockiego*, gdzie pojawi się pełna relacja ze spotkania. <https://www.facebook.com/MedykBialostocki/> ■

Wyniki konkursu prac magisterskich na Wydziale Farmaceutycznym

Siedem prac magisterskich wykonanych w roku akademickim 2016/2017 na kierunku analityka medyczna zostało zaprezentowanych podczas konkursu zorganizowanego przez prof. Michała Markuszewskiego, dziekana Wydziału Farmaceutycznego oraz Studenckie Towarzystwo Diagnostów Laboratoryjnych GUMed. Zwycięzca jednak mógł być tylko jeden. Pierwsze miejsce w konkursie zdobyła **Anna Szczoczarz** za pracę *Wpływ blokady kanałów wapniowych na stężenie glukozy we krwi w obecności NPS 2143 u szczurów*. Praca była wykonana w Katedrze i Zakładzie Patofizjologii Farmaceutycznej pod kierunkiem prof. Apolonii Rybczyńskiej i dr. Artura Lehmana.

Drugie miejsce ex aequo zajęły: **mgr Aneta Mazurowska** za pracę *Identyfikacja i charakterystyka oraz określenie potencjału adaptacyjnego bakterii z gatunku Pectobacterium carotovorum* i **Monika Tarnowska** za pracę *Telomery limfocytów T jako marker progresji cukrzycy typu 1 u dzieci*. Promotorem pierwszej pracy wykonanej w Katedrze i Zakładzie Mikrobiologii Farmaceutycznej był dr hab. Krzysztof Waleron, a drugą wykonano pod kierunkiem prof. Piotra Trzonkowskiego i dr inż. Doroty Iwaszkiewicz-Grześ z Zakładu Immunologii Klinicznej i Transplantologii.

Trzecie miejsce przypadło **mgr Katarzynie Sinkiewicz**, która pod opieką dr. hab. Macieja Jankowskiego, prof. nadzw. GUMed i dr Barbary Kortas-Stempak z Zakładu Chemii Klinicz-

nej wykonała pracę *Wyznaczenie przedziałów referencyjnych parametrów morfologicznych noworodków w oparciu o zdefiniowaną bazę danych pacjentów Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Gdańsku*.

Laureatką Nagrody Publiczności ufundowanej przez Studenckie Towarzystwo Diagnostów Laboratoryjnych GUMed została Aneta Mazurowska. ■

XXV Konferencja Redaktorów Czasopism Akademickich

Lublin był gospodarzem XXV Konferencji Redaktorów Czasopism Akademickich, która odbyła się w dniach 5-8 września br. w Lublinie. Redakcja *Gazety AMG* była reprezentowana podczas tej Konferencji przez prof. Wiesława Makarewicza oraz piszącego te słowa. Jak widać z tytułu było to jubileuszowe, już 25 spotkanie osób zaangażowanych w tworzenie prasy akademickiej. Warto w tym miejscu wspomnieć, że pierwsze tego typu spotkanie odbyło się w 1993 r. w Gdańsku, a inicjatorem tego przedsięwzięcia był dr Tadeusz Zaleski, podówczas rzecznik prasowy rektora Uniwersytetu Gdańskiego. Od tego czasu spotkania tego typu odbywają się corocznie, a ich organizacji podejmują się koleżanki i koledzy z różnych ośrodków akademickich w Polsce. Gdańsk gościł redaktorów prasy akademickiej ponownie w roku 2010, a głównym organizatorem spotkania był ówczesny redaktor naczelny naszego czasopisma prof. Wiesław Makarewicz. Obecne spotkanie organizowane było wspólnie przez Fundację Forum Akademickie i redakcję miesięcznika *Forum Akademickie* wraz z Urzędem Miasta Lublin, Uniwersytetem Marii Skłodowskiej-Curie, Katolickim Uniwersytetem Lubelskim Jana Pawła II, Politechniką Lubelską, Uniwersytetem Medycznym oraz Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie. *Spiritus movens* całego przedsięwzięcia był redaktor naczelny *Forum Akademickiego* Piotr Kieraciński. Znamienny był tytuł tego spotkania, który brzmiał: *Między drukiem a siecią*. Był to zresztą przyczynek do ogólnej dyskusji na temat miejsca i formy istnienia prasy akademickiej. Konferencja rozpoczęła się od spotkania z reprezentantami władz miasta oraz czołowych uczelni Lublina. Była to niezmiernie ciekawa i pouczająca część konferencji. W każdej z prezentowanych uczelni występował reprezentant ścisłego kierownictwa przedstawiając najważniejsze informacje dotyczące swojej społeczności akademickiej. Następnie reprezentant młodej kadry naukowej charakteryzował aktualne innowacyjne problemy badawcze, którymi zajmuje się obecnie dana jednostka. Należy podkreślić, że środowisko akademickie Lublina jest bardzo liczne i zróżnicowane. Łącznie w piętnastu uczelniach wyższych studiuje w Lublinie ponad sześćdziesiąt tysięcy studentów. Pod względem liczby studentów Lublin mieści się w czołówce miast w Polsce. Warto przypomnieć, że w tym mieście funk-

cjonują cztery szkoły wyższe o charakterze uniwersyteckim. Należą do nich Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Marii Skłodowskiej-Curie, Uniwersytet Przyrodniczy oraz Uniwersytet Medyczny. Na dodatek Lublin zajmuje jedno z pierwszych miejsc, jeśli chodzi o umiędzynarodowienie społeczności studenckiej. Dużą grupę stanowią studenci pochodzący z Ukrainy i Białorusi, ale można spotkać także studentów z wielu innych krajów i kontynentów. Czołową pozycję wśród uczelni lubelskich w tym zakresie ma Uniwersytet Medyczny w Lublinie, który pod tym względem zajmuje także jedno z poczesnych miejsc wśród polskich uczelni medycznych. Niezwykle ważna jest ogromnie pozytywna rola, jaką odgrywają w rozwoju środowiska akademickiego władze miasta oraz regionu południowo-wschodniego. Doceniając bowiem jego wagę kulturotwórczą wspomagają one wiele inicjatyw inwestycyjnych umożliwiających unowocześnienie bazy poszczególnych uczelni. Po tym spotkaniu przyszła pora na sesję merytoryczną związaną z życiem codziennym prasy akademickiej. Pierwsza z nich była poświęcona anonsowanej już wcześniej debacie na temat formy, w jakiej nasze czasopisma mają się ukazywać. Głównie czy pozostać przy ich klasycznej drukowanej postaci czy też zrezygnować całkowicie z takiej formy i rozwijać oraz doskonalić postać elektroniczną. Okazało się, że niektóre z czasopism mające wieloletnią historię od pewnego czasu ukazują się tylko i wyłącznie w takiej właśnie formie. Nie jest tajemnicą, że dużą rolę w podejmowaniu decyzji o rezygnacji z druku czasopisma odgrywają względy ekonomiczne. Jednakże większość osób biorących udział w dyskusji przedstawiała opinie, iż na obecnym etapie rozwoju prasy akademickiej powinny w odpowiedniej proporcji być dostępne obie formy czasopisma, to znaczy drukowana i elektroniczna. Takie stanowisko w imieniu naszej redakcji zaprezentował prof. Wiesław Makarewicz. Jednocześnie uczestnicy dysputy wyrażali zaniepokojenie małym zainteresowaniem w czynnym tworzeniu prasy akademickiej ze strony środowiska studenckiego. Pośród innych sesji organizowanych w kolejnych dniach warto wymienić rozważania dotyczące zagrożenia plagiatem i walkę z tym nagannym zjawiskiem. Wykładową i koordynatorem tej części konferencji był znany „łowca plagiatów” dr hab. Marek Wroński, który obecnie jest profesorem PWSZ w Kaliszu oraz współpracownikiem *Forum Akademickiego*. Warto w tym miejscu przytoczyć tytuł prelekcji, którą przedstawił dr Wroński: *Skandal akademicki, czyli nie ma tego złego, co by uczelni nie wyszło na dobre* (patrz zdjęcie). Po każdym z wykładów wprowadzających odbywały się zajęcia warsztatowe, w trakcie których omawiano praktyczne aspekty referowanych zagadnień. Z innych problemów prezentowanych i dyskutowanych w trakcie konferencji bardzo praktyczne aspekty miały dywagacje dotyczące odpowiedzialności prawnej redaktora naczelnego czasopisma za prezentowane na jego łamach treści. Problematyka ta była omawiana przez grupę prawników z UMCS i oparta na prezentacji autentycznych przypadków zaczerpniętych z ich praktyki sądowej.

Oczywiście nie mogło także zabraknąć problematyki związanej z czystością słowa pisanego i pułapkami, które może w tym względzie stawiać nasz język ojczysty. Poświęcone tej problematyce były także warsztaty zatytułowane: *Kultura języka w praktyce (ortografia, interpunkcja, frazeologia)*. Specjalna sesja poświęcona została zasadom działania oraz praktycznym aspektom działalności Stowarzyszenia Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych KOPIPOL. Jest to Stowarzyszenie, które zostało utworzone w roku 1995 przez pracowników polskiej nauki i techniki. Na podstawie decyzji Ministra Kultury z 20 listopada 2003 r. stowarzyszenie KOPIPOL zbiorowo zarządza prawami autorskimi do utworów naukowych i technicznych. Trzeba dodać, że praktycznym aspektem działalności tego stowarzyszenia jest pozyskiwanie i wypłacanie twórcom konkretnych sum wynikających z reprodukcji ich dzieł dokonanej w jakiegokolwiek postaci. Problem ten jest omówiony szerzej w oddzielnym artykule publikowany w tym numerze *Gazety*.

Do tradycji spotkania należy także możliwość bardziej szczegółowego zapoznania się z historią miasta gospodarza. Tak też było również w tym przypadku, ponieważ mieliśmy możliwość zwiedzenia Starego Miasta i to zarówno jego części nadziemnej, jak też podziemnych. Szczególnym akcentem było zwiedzenie Zamku Lubelskiego z bardzo cie-

kawą wystawą poświęconą 700-letniej rocznicy powstania Lublina, do obchodów której miasto właśnie się zbliża. Wieczorem wspólny posiłek zapewnili nam rektorzy kolejnych uczelni. Była to możliwość przedyskutowania wielu spraw w bardziej luźnej atmosferze. Jednocześnie była to dobra okazja do odnowienia starych znajomości bądź też zadziernięcia nowych. Trzeba bowiem wspomnieć, że środowisko osób związanych z tworzeniem prasy akademickiej stanowi swoisty krąg hobbystów, którzy poświęcają swój czas temu zagadnieniu. Wiele z tych osób spotyka się także prywatnie i podtrzymuje trwające od wielu lat znajomości bądź wręcz przyjaźnie. Kończąc te refleksje na temat tegorocznej Konferencji Redaktorów Czasopism Akademickich należy stwierdzić, że pozwoliła ona poszerzyć wiedzę oraz zapoznać zebranych z różnymi pułapkami, które można napotkać angażując się w tworzenie prasy akademickiej. Oczywiście szczególne podziękowania za perfekcyjną organizację tego spotkania należą się całemu komitetowi organizacyjnym z redaktorem Piotrem Kieracińskim na czele. Następne spotkanie odbędzie się w przyszłym roku w Poznaniu.

prof. Bolesław Rutkowski,
redaktor naczelny *Gazety AMG*

Sprawdź, czy nie należą się Tobie pieniądze!

Stowarzyszenie KOPIPOL zbiorowo zarządza prawami autorskimi

Stowarzyszenie KOPIPOL jest organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi do utworów naukowych. Zostało utworzone w 1995 r. przez pracowników polskiej nauki i techniki. Na podstawie decyzji Ministra Kultury z 20 listopada 2003 r. stowarzyszenie KOPIPOL zbiorowo zarządza prawami autorskimi do utworów naukowych i technicznych. Stowarzyszeniu KOPIPOL w zbiorowy zarząd swe autorskie prawa majątkowe powierzyło 1661 osób fizycznych (naukowców) oraz 5 osób prawnych (wydawców utworów naukowych). Stowarzyszenie realizuje zadania wynikające z prawa autorskiego (art. 105 ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych). Należy tu wymienić:

- upoważnienie do poboru na rzecz twórców opłaty od producentów i importerów kserokopiarek, skanerów i innych podobnych urządzeń reprograficznych,
- upoważnienie do poboru na rzecz twórców opłaty od posiadaczy urządzeń reprograficznych, którzy prowadzą działalność gospodarczą.

Zainkasowane przez Stowarzyszenie opłaty, w części należnej twórcom utworów naukowych i technicznych, wypłacane są uprawnionym w ramach repartycji indywidualnej. Jej podstawą są cyklicznie prowadzone badania statystyczne struktury kopiowania reprograficznego. W ich

Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi
Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych

wyniku ustalone są wydawnictwa, których publikacje są najczęściej kopiowane. Następnie w oparciu o dane uzyskane z Biblioteki Narodowej ustala się kto publikuje we wspomnianych wydawnictwach, a co za tym idzie kto jest uprawniony do otrzymania środków w ramach repartycji indywidualnej. Szczegółowe informacje na temat zasad wedle których dokonywana jest repartycja dostępne są na stronie internetowej www.kopipol.pl

Każdy twórca może potwierdzić swoje uprawnienie do otrzymania środków w ramach repartycji przy pomocy wyszukiwarki znajdującej się na stronie internetowej Stowarzyszenia KOPIPOL (www.kopipol.pl). Sprawdź czy Tobie też nie należą się pieniądze! Może zachętą będzie informacja, że łączna kwota wypłat zrealizowanych przez Stowarzyszenie KOPIPOL w ramach repartycji, według stanu na dzień 17 października 2017 r. wyniosła ponad 20 mln zł! Kwota ta została wypłacona na rzecz 13 264 indywidualnych autorów dzieł naukowych i technicznych. ■

Nowa Karta Pracowników Służby Zdrowia

Kolejna konferencja z cyklu Gdańskie Spotkania z Etyką Lekarską odbyła się 4 listopada 2017 r. w auli im. prof. Olgierda Narkiewicza w Atheneum Gedanense Novum. Zasadniczym jej tematem była prezentacja Nowej Karty Pracowników Służby Zdrowia opracowana przez Papieską Radę ds. Duszpasterstwa Służby Zdrowia. Prezentacji dokonał krajowy duszpasterz służby zdrowia ks. dr Arkadiusz Zawistowski.

W obliczu stojących przed światem służby zdrowia wyzwań św. Jan Paweł II ustanowił 11 lutego 1985 r. Papieską Radę ds. Duszpasterstwa Służby Zdrowia. Rezultatem pracy dykasterii było pierwsze wydanie Karty Pracowników Służby Zdrowia w roku 1994, która przetłumaczona na 19 języków, stanowiła cenne narzędzie dla formacji początkowej, ale także formacji stałej różnych specjalistów działających w świecie służby zdrowia.

W następstwie nowych osiągnięć w dziedzinie badań biomedycznych i naukowych zaistniała konieczność rewizji i aktualizacji treści zawartych w Karcie. Wzięto w niej również pod uwagę wpływ nauk medycznych na życie ludzkie, kwestie medyczno-prawne, wymiaru sprawiedliwości, poszanowania godności pacjenta, zasadę pomocniczości i wzrastającą wrażliwość na wartość solidarności.

Dykasteria kierowana przez naszego rodaka ks. arcybiskupa Zygmunta Zimowskiego, zaprosiła do współpracy lekarzy, pielęgniarki, personel pomocniczy, biologów, farmaceutów, organizatorów opieki zdrowotnej, ustawodawców. Wśród stałych członków dykasterii zasiadają teolodzy, etycy, bioetycy zarówno duchowni, jak również świeccy.

Wieloletnim owocem pracy tak różnorodnego zespołu ludzi jest Nowa Karta. Arcybiskup Zygmunt Zimowski, przewodniczący Rady w latach 2009-2016 troszczył się osobiście o wydanie Karty i przygotował do niej wstęp. W 2016 r. Wydawnictwo Watykańskie (Libreria Editrice Vaticana) opublikowało Nową Kartę. Tłumaczenia dokumentu na język polski podjął się komitet naukowy powołany przez Radę Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego, zaś samo wydanie Nowej Karty powierzono Księgarni Św. Jacka w Katowicach. We wprowadzeniu do polskiego wydania Nowej Karty biskup Stefan Regmunt, przewodniczący Zespołu Konferencji Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Służby Zdrowia, pisze, że *wydanie Nowej Karty Pracowników Służby Zdrowia stanowi okazję do dalszego zacieśnienia współpracy między osobami zaangażowanymi zarówno w życie Kościoła, jak i w służbę ludziom chorym. Polskie tłumaczenie Nowej Karty może też stać się punktem wyjścia do podejmowanej*

w naszej Ojczyźnie pogłębionej debaty społecznej wokół etycznych aspektów działań medycznych.

Nad praktycznym wymiarem Nowej Karty zastanawiali się: lekarz – prof. Zbigniew Zdrojewski, farmaceuta – prof. Małgorzata Sznitowska i pielęgniarka – mgr piel. Anna Czarnecka. Prof. Z. Zdrojewski stwierdził, że Nowa Karta jest doskonałym źródłem zasad i norm postępowania nie tylko dla lekarzy, ale również dla wszystkich pracowników służby zdrowia. Ponadto kierowana jest także do pacjentów i ich rodzin oraz do osób, które zajmują się opieką duchową

chorych. Dokument służy również pogłębieniu formacji sumień i wdrażaniu zasad moralnych, poszanowaniu autonomii chorego i jego godności, wspieraniu wierności etycznej pracowników służby zdrowia, nadaje sens pracy zawodowej lekarza (zawód, misja, powołanie). Stanowisko przedstawione w Nowej Karcie wypracowane jest w oparciu o oficjalne dokumenty Kościoła, wypowiedzi trzech ostatnich papieży, a jednocześnie przeopojone są głębokim humanizmem. Dokument napisany jest pięknym, zrozumiałym językiem. Każdy

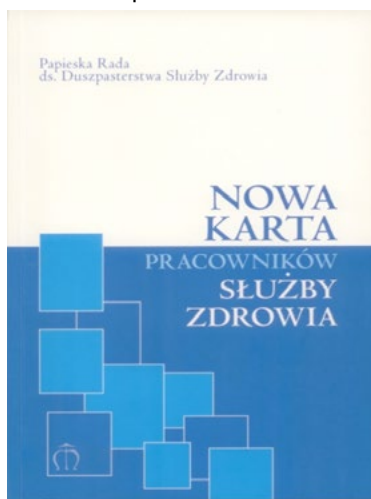
znajdzie w nim odpowiedź na nurtujące go problemy.

Prof. Małgorzata Sznitowska zwróciła uwagę na problemy dotyczące zawodu farmaceuty, należy do nich: uczciwa informacja o lekach, działania niezgodne z sumieniem farmaceuty, opieka farmaceutyczna i wszechobecna polipragmatyzacja.

Mgr piel. Anna Czarnecka w imieniu całego środowiska pielęgniarek i położnych podkreśliła, że te zawody najbardziej uczestniczą w życiu człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci. Dlatego też najbardziej powinni dbać o życie ludzkie: zarówno cielesne, jak i duchowe. Pracownik służby zdrowia jest gwarantem prawa do godnego życia. W tym też zawiera się właściwa prewencja sanitarna (podawanie leków, szczepienia, szerzenie oświaty zdrowotnej). Wreszcie ważny jest udział pracownika służby zdrowia w opiece terminalnej i zapewnieniu podstawowych praw umierającego człowieka (odżywianie, nawadnianie, leczenie przeciwbólowe, właściwa informacja o stanie zdrowia, opieka duchowa).

Wszyscy uczestnicy byli zgodni, że Nowa Karta jest ważnym dokumentem, z którym każdy obecny i przyszły pracownik służby zdrowia (student) powinien się zapoznać.

prof. Zbigniew Zdrojewski,
Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych,
Chorób Tkanki Łącznej i Geriatrii

TAJEMNICE Z MUZEALNEJ PÓŁKI

Muzeum powinno zaskakiwać, poruszać wyobraźnię, zachwycać, wzruszać, niekiedy nawet przestraszać. Kolekcja, zbiory, ich układ, opowieść, jaką ze sobą niosą to wszystko powoduje, że wizyta w muzeum winna stać się wielką przygodą i na długo zapadać w pamięć. Na całym świecie kuratorzy, scenografowie i inne osoby odpowiedzialne za przygotowanie wystaw niezmiennie poszukują nowych pomysłów na kolejne ekspozycje. Z różnym skutkiem, o czym przekonali się zapewne Czytelnicy *Tajemnic z muzealnej półki*, zwiedzając wystawy świetne, dobre lub tylko przeciętne.

Tym razem muzealna półka ma niecodzienną formę. Jej bohaterem jest zapach. Przygotowując wystawę z okazji jubileuszu Oddziału Stomatologii GUMed za tytułowaną *Siedemdziesiąt lat stomatologii uniwersyteckiej w Gdańsku* zgromadziliśmy – dzięki życzliwości wielu osób – pokaźną kolekcję fotografii, dokumentów i pamiątek. Nie zabrakło też narzędzi i sprzętu stomatologicznego, w tym wzbudzającej sporo emocji i lęku wiertarki z nożnym napędem oraz ponad stuletniego fotela dentystycznego. Otoczenie tak wielu wspaniałych, urokliwie groźnych obiektów wymagało dopełnienia istotnym elementem będącym niejako kłamrą całej wystawy.

Okazał się nim zapach gabinetu stomatologicznego, silny, niemal drażniący, a przede wszystkim budzący jednoznaczne skojarzenia z bólem zębów, a potem ich leczeniem. W jednej z przeszklonych szafek, w których przez lata przechowywano materiały i narzędzia, pomimo upływu czasu utrzymał się charakterystyczny aromat gabinetu. Jego głównymi źródłami był jodoform stosowany do sporządzania past do leczenia kanałowego oraz tlenek cynku wykorzystywany podczas terapii z powodu próchnicy.

Zapachu nie umiemy jeszcze przesyłać drogą elektroniczną. Ilustracją tego odcinka *Tajemnic z muzealnej*

półki jest wspomniana uprzednio szafka przechowująca zapach. Można jednak do niej zajrzeć i poczuć wyraźny aromat jodoformu, tlenku cynku i innych preparatów odwiedzając Muzeum GUMed. Serdecznie zapraszamy!

dr Marek Bukowski,
Muzeum GUMed

Każdego ósmego dnia miesiąca na stronie internetowej www.gumed.edu.pl prezentowany jest wybrany obiekt z kolekcji Muzeum GUMed. Wszystkie eksponaty zostaną zaprezentowane podczas specjalnej wystawy jesienią 2018 r.

Jesienne spotkanie Seniorów GUMed

Dorocznym zwyczajem z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych Zarząd Klubu Seniora wspólnie z Sekcją Pracowniczych Spraw Socjalnych GUMed zorganizował 18 września 2017 r. uroczyste spotkanie naszych Seniorów. Mimo nadzwyczaj trudnych warunków atmosferycznych frekwencja była stosunkowo wysoka. Na spotkanie przybyli zaproszeni goście: rektor **prof. Marcin Gruchała**, **prof. Maria Dudziak**, dziekan Wydziału Lekarskiego oraz delegacja Klubu Seniora Politechniki Gdańskiej.

Przybyłych gości i Seniorów serdecznie powitał przewodniczący Rady Klubu Seniora prof. Wiesław Makarewicz. W krótkim wystąpieniu przypomniał, że ten uroczysty Dzień, ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1990 r., ma jeden główny cel – kształtować społeczne postrzeganie osób starszych oraz podejmować wszelkie działania mające na celu zapewnienie im godnego życia. Jesteśmy świadkami gwałtownego wzrostu populacji ludzi starszych. W 1950 r. na świecie żyło około 200 milionów ludzi w wieku 60 lat i powyżej; ta grupa światowej populacji liczy obecnie 500 milionów osób. Szacuje się, że około 2020 r. liczba osób starszych na świecie sięgnie 1 miliarda!

Rektor w krótkim przemówieniu serdecznie pozdrowił Seniorów i przedstawił główne kierunki działalności Uczelni, jej osiągnięcia, sukcesy i zamierzenia. Składając nam życzenia dobrego zdrowia i długiego aktywnego życia podkreślił, że problemy Seniorów są mu bliskie i uwzględniane w planach rozwoju Uczelni.

W programie spotkania znalazł się wykład **prof. Janiny Suchorzewskiej**, członka Rady Klubu Seniora pt. *Potrzeby i oczekiwania chorego wobec współczesnej medycyny*. Wykład był bardzo interesujący i spotkał się z dużym zainteresowaniem słuchaczy.

W części artystycznej soliści Opery Bałtyckiej i Polskiej Filharmonii Bałtyckiej mistrzowsko wykonali piękny koncert dając zebrany prawdziwą ucztę artystyczną. Po koncercie przyszedł na spotkanie towarzyskie w kularach, gdzie przy kawie i ciasteczkach można było spotkać dawno niewidzianych znajomych i swobodnie porozmawiać.

mgr Zdzisław Jaroszewicz,
prezes Zarządu Klubu Seniora

Doktorantka na konferencji w Paryżu

Ponad 150 naukowców z pięciu kontynentów uczestniczyło w *19th International Conference on Food Processing & Technology*. Konferencja naukowo-szkoleniowa odbyła się w dniach 23-25 października br. w Paryżu. GUMed reprezentowała **Marta Stachowicz**, doktorantka Katedry Bromatologii Wydziału Farmaceutycznego. W sesjach głównych wygłoszono ponad 100 wykładów. Marta Stachowicz została zaproszona do ustnej prezentacji pracy zatytułowanej *The effect of popular dietary supplements on the DHEA and cortisol levels in saliva of surveyed athletes*, która powstała we współpracy z dr. hab. Rafałem Bartoszewskim z Katedry Biologii i Botaniki Farmaceutycznej GUMed oraz prof. Anną Lebedzińską z Katedry i Zakładu Bromatologii GUMed. ■

Praktyki lekarskie w Austrii 2018

Austriackie Kluby Lions oferują studentom V roku kierunku lekarskiego naszej Uczelni możliwość uzyskania stypendium na odbycie 4-tygodniowej bezpłatnej praktyki w Austrii w sierpniu 2018 r. w dużym, wielospecjalistycznym szpitalu w Wels-Grieskirchen (Klinikum Wels-Grieskirchen) zatrudniającym 3 500 osób personelu, w tym ponad 500 lekarzy.

Austriackie Kluby Lions oferują studentom: bezpłatną 4-tygodniową praktykę szpitalną, bezpłatne zakwaterowanie i wyżywienie, kieszonkowe w kwocie 170 euro, opiekę i program towarzysko-rekreacyjny.

Warunkiem ubiegania się o te stypendia są: dobre wyniki w nauce i aktywne uczestnictwo w życiu naukowym GUMed, bardzo dobra znajomość języka niemieckiego, gotowość do pokrycia we własnym zakresie kosztów ubezpieczenia i podróży.

Kandydaci proszeni są o złożenie aplikacji wraz z CV i podanie numeru telefonu kontaktowego do **20 lutego 2018 r.** w Dziale Współpracy z Zagranicą, Promocji i Projektów Rozwojowych (rektorat, pok. nr 3, mgr Dawid Spychała). Rozmowa kwalifikacyjna odbędzie się na przełomie lutego i marca 2018 r. ■

Kolejny Sekstans za nami

Ponad 100 lekarzy rodzinnych wzięło udział w konferencji szkoleniowej Programu Kształcenia Ustawicznego Sekstans, którą 7 października 2017 r. w Gdańsku zorganizowały: Katedra Medycyny Rodzinnej GUMed, Polskie Towarzystwo Medycyny Rodzinnej, Oddział Gdański Polskiego Towarzystwa Chorób Płuc. Spotkanie prowadzili **prof. Ewa Jassem**, kierownik Katedry Pneumonologii i Alergologii GUMed, **prof. Janusz Siebert**, kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Rodzinnej, **dr hab. Krzysztof Kuziemski** z Katedry Pneumonologii i Alergologii oraz **dr Zbigniew Afeltowicz** z Katedry Chorób Psychiczych. Zespół wykładowców omówił najważniejsze problemy dotyczące nowoczesnej terapii przewlekłej obturacyjnej choroby płuc oraz schorzeń współistniejących w tej grupie chorych, takich jak niewydolność serca oraz zaburzenia psychosomatyczne. Po zakończeniu wykładów odbyła się dyskusja z wykładowcami dotycząca problemów diagnostycznych i terapeutycznych, przed którymi stają lekarze POZ. ■

Pierwszy rocznik klasy ratownictwa medycznego

Pracownicy Katedry i Kliniki Medycyny Ratunkowej, Pracownicy Ratownictwa Medycznego realizują porozumienie Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego i IV Liceum Ogólnokształcącego w Gdańsku. Umowa została podpisana 29 marca br. Klasa ratownictwa medycznego w sposób szczególny skierowana jest do młodych ludzi, którzy swoją przyszłość wiążą ze służbami ratowniczymi. Uczniowie biorą udział w zajęciach dydaktycznych. Z ramienia Pracowni Ratownictwa Medycznego zajęcia prowadzi mgr Kamil Krzyżanowski. Program edukacyjny z zakresu ratownictwa medycznego został przygotowany przy współpracy z prorektorem GUMed ds. studenckich dr. hab. Tomaszem Smiataczem oraz dziekanem Wydziału Nauk o Zdrowiu z Oddziałem Pielęgniarstwa i Instytutem Medycyny Morskiej i Tropikalnej prof. Andrzejem Basińskim. Uczniowie klasy ratownictwa medycznego zdobywają szczegółową wiedzę z zakresu ratownictwa medycznego oraz innych nauk medycznych, wiedzę z zakresu regulacji prawnych oraz norm etycznych odnoszących się do wykonywania zawodu

ratownika medycznego. Otrzymują rzetelne, podstawowe przygotowanie medyczne w oparciu o kształcenie ogólnokształcące oraz nabywają umiejętności udzielenia pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u dzieci i dorosłych. ■

O współpracy nauki i biznesu

Zorganizowane przez Radę Partnerstwa Inteligentnej Specjalizacji Pomorza ISP4 „Technologie medyczne w zakresie chorób cywilizacyjnych i okresu starzenia” oraz Gdański Uniwersytet Medyczny spotkanie *Inicjatywy współpracy nauka-biznes w obszarze e-zdrowia. Przykłady i możliwości wsparcia* odbyło się 25 października 2017 r. w AGN. W wydarzeniu wzięło udział kilkudziesięciu przedstawicieli środowiska medycznego i naukowego oraz przedsiębiorców zainteresowanych tworzeniem nowych rozwiązań dotyczących ochrony zdrowia w obszarze inteligentnych specjalizacji Pomorza. Spotkanie zostało zorganizowane ze wsparciem finansowym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego.

E-zdrowie, stanowiące oś wszystkich wystąpień w trakcie spotkania, w szerokim znaczeniu, oznacza wykorzystanie technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych (ICT) do wspomagania działań związanych z ochroną zdrowia. Obejmuje narzędzia oraz rozwiązania wytworzone na bazie ICT, które wspierają, a niekiedy zastępują klasyczne metody zapobiegania, diagnozowania i leczenia chorób oraz procesów opieki i utrzymania w dobrej kondycji człowieka oraz populacji we wszystkich etapach życia. Stosowana coraz powszechniej i szerzej znana telemedycyna jest jedną z gałęzi e-zdrowia. W pierwszym wystąpieniu spotkania Łukasz Wierucki z Zakładu Prewencji i Dydaktyki Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego zaprezentował projekt NOMED-AF Nieinwazyjny Monitoring we wczesnym wykrywaniu niemego migotania przedsionków oraz wytworzone dla jego potrzeb narzędzie ICT służące zbieraniu i analizom danych naukowych w badaniach finansowanych przez STRATEGMED.

Jolanta Wierzbą z Ośrodka Chorób Rzadkich UCK i GUMed zaprezentowała zintegrowaną opiekę nad chorymi cierpiącymi na dystrofię mięśniową Duchenne'a i wskazała potrzeby oraz konieczne usprawnienia w procesach diagnostyczno-terapeutycznych i badawczych, która zamierza rozwiązać z użyciem nowo wytworzonych narzędzi ICT.

Marek Labuda z P-system sp. z o.o. sp. komandytowa podzielił się doświadczeniami małej firmy IT we współpracy ze środowiskiem naukowym oraz medycznym inspirowany funkcjonowaniem Towarzystwa Fraunhofera Wspierania Badań Stosowanych – największej w europejskiej organizacji zajmującej się badaniami stosowanymi i ich wdrożeniami w przemyśle (w tym ochronie zdrowia).

Po przerwie Bartosz Kunka, reprezentujący Assistech sp. z o.o. z Gdańska zaprezentował przykłady innowacji medycznych opracowanych w środowisku technicznym i doświadczenia Assistech w komercjalizacji nowych produktów, spośród których w naszym środowisku medycznym znany jest Cyber-EYE. Marek Trojanowicz z CTA.ai, od ponad 25 lat zajmujący się rozwojem produktów świata cyfrowego, zaprezentował doświadczenia CT.ai w realizacji projektów innowacyjnych służących medycynie w obszarach wirtualnej rzeczywistości oraz uczenia maszynowego przetwarzania obrazów diagnostycznych. Cykl prezentacji zakończył Krzysztof Malicki z Politechniki Gdańskiej i Excento sp. z o.o., przedstawiając ofertę programu e-Pionier dla innowacji służących instytucjom publicznym, wskazując na możliwość skorzystania z tych środków na potrzeby rozwiązań problemów UCK czy Uniwersytetu. W trakcie dyskusji uczestnicy spotkania byli zgodni co do tego, że cyfrowa transformacja, wprowadzana przez stosowanie e-zdrowia, dokonuje się w wielu obszarach relacji społecznych istotnie modyfikując zachowania i style życia. Jest to proces ciągły, często wprowadzający radykalne zmiany w sposób wykonywania dotychczasowych działań i, co najważniejsze, nieodwracalny w obszarze ochrony zdrowia. Taki stan rzeczy wynika z wielu czynników, wśród których ważne miejsce zajmują demografia oraz postęp technologiczny. Mimo dostrzeganej już wyspowo implementacji instrumentów e-zdrowia oczekiwania i potrzeby pacjentów pozostają dalekie od zaopatrzenia. Prezentacje ze spotkania dostępne są pod adresem <https://intrel.gumed.edu.pl/41881.html>

Inteligentna Specjalizacja Pomorza w obszarze Technologie medyczne w zakresie chorób cywilizacyjnych i okresu starzenia (ISP4), w ramach aktywności której odbyło się spotkanie, wspiera działania służące rozwojowi produktów, usług i technologii w zakresie: profilaktyki, diagnostyki i terapii chorób cywilizacyjnych i okresu starzenia oraz systemów wsparcia osób z niepełnosprawnością.

Kamizelka z rejestratorem EKG testowana w projekcie NOMED-AF (po lewej) oraz urządzenie C-Eye firmy Assistech (po prawej)

dr Piotr Popowski,
Zakład Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej

Sukcesy naukowe i organizacyjne gdańskich transplantologów

XIII Kongres Polskiego Towarzystwa Transplantacyjnego odbył się w dniach 12-14 października 2017 r. w Warszawie. W tworzeniu programu naukowego Kongresu aktywny udział brali reprezentanci gdańskiego środowiska transplantacyjnego. Dotyczyło to zresztą wszystkich stanów zaangażowanych w procesy przeszczepiania. Zgodnie z układem chronologicznym programu pierwsza była sesja poświęcona problemom pielęgniarstwa transplantacyjnego. W tworzeniu programu tej sesji brała aktywny udział mgr Beata Biało-brzeska, która na co dzień jest pielęgniarką koordynującą w Klinice Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych naszego UCK. Zaprezentowała doskonale przygotowany wykład poświęcony zadaniom pielęgniarki w ograniczaniu rozwoju cukrzycy potransplantacyjnej. Kolejna autorska sesja naukowa poświęcona była nowotworom po przeszczepianiu narządów. Była ona opracowana przez **prof. Alicję Dębską-Ślizień**, kierownika wymienionej wcześniej Kliniki, a współprzewodniczącym sesji był **dr hab. Sławomir Lizakowski**. Warto w tym miejscu dodać, że podczas Kongresu dostępne były w formie drukowanej wytyczne Grupy Roboczej powołanej wspólnie przez zarządy PTT oraz Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego poświęcone metodom wczesnego wykrywania zagrożeń rozwoju nowotworów u biorców narządu oraz zapobiegania przeniesieniu nowotworu od dawcy narządów. Jeden z tych materiałów został opublikowany w 3 tegorocznym numerze *Forum Nefrologicznego*, a drugi w formie suplementu do tego samego czasopisma (patrz zdjęcie). Należy dodać, że wytyczne te odzwierciedlają obecne zalecenia w tym zakresie obowiązujące w Europie i na świecie. Z drugiej strony są one także oparte na własnych doświadczeniach i wiedzy członków wspomnianych Grup Roboczych, którym przewodniczyła prof. A. Dębska-Ślizień. Kolejną sesją, współtworzoną przez gdański ośrodek transplantacyjny była sesja poświęcona przeszczepianiu szpiku. W czasie jej trwania **prof. Andrzej Hellmann**, były wieloletni Kierownik Kliniki Hematologii i Transplantologii przedstawił wyniki przeszczepiania szpiku w nowotworach mieloproliferacyjnych w 2017 r. w Polsce. Niezwykle ciekawa była sesja, w której rozważano problemy immunologii transplantacyjnej. Trzeba dodać, że do jej sukcesu przyczynił się **prof. Piotr Trzonkowski**, kierownik Zakładu Immunologii Klinicznej i Transplantologii. Przedstawił wykład dotyczący tolerancji immunologicznej po przeszczepianiu narządów oraz metodom zmierzającym do jej wytworzenia. Warto podkreślić, że te niezwykle ważne w transplantologii problemy były przedstawione w formie zrozumiałej nawet dla lekarzy innych specjalności, którzy nie parają się na co dzień tak skomplikowanymi zagadnieniami. Piszący te słowa miał przyjemność zorganizować sesję, która poświęcona

była problemom prawa i etyki w transplantologii. Omówiono bioetyczne granice transplantologii oraz wyzwania, które stawia środowisku transplantologicznemu zjawisko handlu narządami. Powyższe problemy po ich omówieniu przez wykładowców zostały przedyskutowane przez zaproszonych ekspertów. Byli pośród nich reprezentanci takich nauk jak: prawo, filozofia, socjologia czy etyka. Wypowiedzi stanowiły ważne wsparcie dla kierunków rozwoju przeszczepiania komórek, tkanek i narządów prowadzonych przez lekarzy transplantologów. Kończąc przegląd aktywności reprezentantów ośrodka gdańskiego podczas Kongresu, trzeba wspomnieć o uczestnictwie **dr. hab. Piotra Siondalskiego** w dyskusji dotyczącej problemów związanych z przeszczepianiem serca oraz współprzewodniczenie przez **prof. Zbigniewa Śledzińskiego** jednej z sesji związanej z przeszczepianiem nerek. Do tego dodać należy liczne prezentacje plakatowe prezentowane przez młodszych przedstawicieli naszej grupy transplantacyjnej. Można śmiało stwierdzić, że udział w programie naukowym XIII Kongresu PTT pokazał ogromne zaangażowanie ośrodka gdańskiego w rozwój działalności różnych specjalności medycznych składających się na wielospecjalistyczną dziedzinę, którą stanowi transplantologia kliniczna. Jednocześnie powierzenie gdańskim transplantologom prezentacji tak wielu tematów przez Komitet Naukowy świadczy o wysokiej pozycji, który zajmuje nasz ośrodek w polskiej transplantologii. Odzwierciedleniem tego stanu rzeczy były wybory do Zarządu Głównego PTT, w wyniku których w najbliższej kadencji dwoje gdańskich transplantologów będzie uczestniczyć w pracach tego gremium. Prof. Alicja Dębska-Ślizień będzie pełnić funkcję sekretarza generalnego, a **dr hab. Andrzej Chamienia** – członka Zarządu. Jeśli dodać do tego omówione w osobnych doniesieniach wyróżnienia, które spotkały przedstawicieli naszego ośrodka, można bez przesady stwierdzić, że XIII Kongres PTT stanowił dla środowiska gdańskich transplantologów duży sukces naukowy i organizacyjny.

prof. Bolesław Rutkowski

Tytuł naukowy profesora otrzymali:

- prof. dr hab. Wojciech Kamysz
- prof. dr hab. Anna Liberek
- prof. dr hab. Tomasz Liberek

Stopień naukowy doktora habilitowanego otrzymali:

- dr hab. Joanna Moryś
- dr hab. Maciej Piskunowicz
- dr hab. Magdalena Trzeciak

Na stanowisku adiunkta zatrudniono:

- dr n. farm. Justynę Brzezicką-Cirocką
- dr. n. techn. Mariusza Dzwonkowskiego
- dr n. farm. Monikę Kukowską
- dr med. Annę Masiak
- dr. n. med. Adama Michcika

Na stanowisku starszego wykładowcy zatrudniono:

- dr n. farm. Katarzynę Centkowską
- lek. dent. Joannę Filipowicz
- dr med. Aleksandra Konarzewską
- dr. n. med. Adama Zedlera

Na stanowisku wykładowcy zatrudniono

- dr. med. Wojciecha Skrzypczaka

Jubileusz długoletniej pracy w GUMed obchodzą:

20 lat

- mgr Anita Dettlaff-Kąkol
- dr med. Justyna Janiszewska
- dr med. Anna Kawińska-Kiliańczyk
- dr med. Tomasz Milczek
- dr farm. Bogdan Suchacz

25 lat

- dr hab. Alicja Dąbrowska-Kugacka
- Ewa Iwanowska
- prof. dr hab. Tadeusz Pawełczyk
- prof. dr hab. Witold Rzyman
- dr med. Jacek Turczyński
- Małgorzata Wołek

30 lat

- dr hab. Andrzej Chamienia
- prof. dr hab. Piotr Czauderna
- Violetta Flejszar
- dr med. Grażyna Łuczak
- dr hab. Adam Szarszewski
- Krystyna Świeć

35 lat

- Ewa Kuziemska
- prof. dr hab. Monika Lichodziejewska-Niemierko
- Halina Napolska
- prof. dr hab. Apolonia Rybczyńska

40 lat

- prof. dr hab. Zbigniew Kmieć

45 lat

- prof. dr hab. Piotr Szefer

Pracę w Uczelni zakończyli:

- mgr biol. Leszek Amerski
- dr hab. Zdzisław Bereznowski, prof. nadzw.
- mgr Milena Chraniuk
- dr n. med. Maria Dąbrowska-Szponar
- dr med. Anna Drobińska
- dr n. med. Ewa Gazda
- mgr Katarzyna Gładyś
- lek. med. Patrycja Goczewska
- dr med. Marta Herstowska
- lek. med. Magdalena Karwacka-Cichomska
- dr Grzegorz Kasperski
- Krystyna Kinal
- dr n. med. Dorota Klonowicz
- Danuta Łuczko
- dr med. Katarzyna Podsiadło
- lek. dent. Artur Poleniewicz
- Dorota Sakowska
- dr hab. Marzena Samardakiewicz
- Ryszard Smoleń
- Maria Stomska
- Ewa Sulewska
- mgr Stefania Sychta
- Danuta Wawryniuk

Zmiany w zakresie pełnienia funkcji kierowników jednostek organizacyjnych

- Z dniem 1.10.2017 r. dr hab. Dominice Szalewskiej powierzono funkcję kierownika Kliniki Rehabilitacji Katedry Rehabilitacji. Dotychczas pełniła funkcję p.o. kierownika,
- Z dniem 30.09.2017 r. przestał pełnić funkcję kierownika Katedry i Zakładu Protetyki Stomatologicznej dr hab. Zdzisław Bereznowski, profesor nadzwyczajny,
- Z dniem 1.10.2017 r. dr n. med. Iwonie Ordyniec-Kwaśnica powierzono funkcję p.o. kierownika Katedry i Zakładu Protetyki Stomatologicznej,
- Z dniem 30.09.2017 r. przestała pełnić funkcję kierownika Zakładu Ortodoncji dr hab. Anna Wojtaszek-Słomińska,
- Z dniem 1.10.2017 r. dr n. med. Bognie Rackiej-Pilszak powierzono funkcję p.o. kierownika Zakładu Ortodoncji,

Kadry GUMed – cd.

- Z dniem 30.09.2017 r. przestał pełnić funkcję kierownika Katedry i Kliniki Otolaryngologii prof. dr hab. Czesław Staniewicz,
- Z dniem 1.10.2017 r. prof. dr. hab. Jerzemu Kuczkowskiemu powierzono funkcję kierownika Katedry i Kliniki Otolaryngologii,
- Z dniem 30.09.2017 r. przestała pełnić funkcję kierownika Katedry i Kliniki Pediatrii, Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci prof. dr hab. Barbara Kamińska,
- Z dniem 1.10.2017 r. dr hab. Agnieszce Szlagatys-Sidorkiewicz powierzono funkcję kierownika Katedry i Kliniki Pediatrii, Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci,
- Z dniem 30.09.2017 r. przestał pełnić funkcję kierownika Katedry i Zakładu Biologii i Genetyki Medycznej prof. dr hab. Janusz Limon,
- Z dniem 1.10.2017 r. dr. hab. Bartoszowi Wasągowi powierzono funkcję kierownika Katedry i Zakładu Biologii i Genetyki Medycznej,
- Z dniem 30.09.2017 r. przestała pełnić funkcję kierownika Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych dr n. hum. Beata Cygan,
- Z dniem 1.10.2017 r. dr n. społ. Annie Kuciejczyk powierzono funkcję p.o. kierownika Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych,
- Z dniem 30.09.2017 r. dr hab. Marzena Samardakiewicz przestała pełnić funkcję kierownika Zakładu Psychologii Klinicznej,
- Z dniem 1.10.2017 r. dr n. biol. Annie Burkiewicz powierzono funkcję p.o. kierownika Zakładu Psychologii Klinicznej,
- Z dniem 30.09.2017 r. przestał pełnić funkcję kierownika Zakładu Fizjologii Człowieka dr hab. Andrzej Frydrychowski, prof. nadzw.,
- Z dniem 1.10.2017 r. dr. hab. Pawłowi Winklewskiemu powierzono funkcję kierownika Zakładu Fizjologii Człowieka,
- Z dniem 30.09.2017 r. przestał pełnić funkcję kierownika Zakładu Anatomii Klinicznej prof. dr hab. Marek Grzybiak,
- Z dniem 1.10.2017 r. dr. hab. Adamowi Kosińskiemu powierzono funkcję kierownika Zakładu Anatomii Klinicznej,
- Z dniem 30.09.2017 r. przestał pełnić funkcję kierownika Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantologii prof. dr hab. Andrzej Hellmann,
- Z dniem 1.10.2017 r. prof. dr. hab. Janowi Zausze powierzono funkcję kierownika Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantologii.

Zmiany na stanowiskach kierowniczych w grupie pracowników niebędących nauczycielami akademickimi:

- Z dniem 1.10.2017 r. mgr Krystynie Kaszyńskiej powierzono stanowisko kierownika Działu w Dziekanacie Wydziału Farmaceutycznego,
- Z dniem 1.10.2017 r. mgr Małgorzacie Sokołowskiej powierzono stanowisko p.o. kierownika w Biurze ds. Nauki.

Nagrody jubileuszowe UCK

Jubileusz długoletniej pracy w GUMed obchodzą:

20 lat

- dr n. med. Barbara Bykowska
- lic. piel. Magdalena Gralec
- Anna Idziak
- Dariusz Pakowski
- mgr piel. Agnieszka Piotrowska

25 lat

- lic. piel. Monika Grabowska
- Elżbieta Karczewska
- Lucyna Kowalczyk
- lic. piel. Ewa Obarowska

- mgr piel. Katarzyna Szmaja
- lic. piel. Wioleta Szmidt

30 lat

- mgr piel. Beata Piechocka
- Dorota Skrzypczyk

35 lat

- Elżbieta Frączek
- lek. med. Robert Jeliński
- mgr piel. Ewa Morzuch
- Alicja Sutyniec

40 lat

- Urszula Barszczewska
- Elżbieta Zacharczyk

Największa akcja dywersyjna ruchu oporu na Pomorzu. 75-lecie zamachu na Hitlera na Kociewiu w 1942 r.

8 czerwca br. minęła 75 rocznica tzw. zamachu na Hitlera na Kociewiu. Swoje osobiste refleksje na temat działalności partyzanckiej Gryfa Pomorskiego i Armii Krajowej na Pomorzu publikowałem już dość dawno (6, 7). Tym razem chciałbym podzielić się relacją na temat akcji dywersyjnej pomorskiego ruchu oporu polegającej na wykolejeniu pociągu pospiesznego na trasie Królewiec – Berlin. Wydarzenie to znane jest też jako zamach na Hitlera pod Starogardem w 1942 r. Akcja ta miała miejsce w nocy z 8 na 9 czerwca 1942 r. i została powtórzona na innym odcinku wspomnianej trasy w nocy z 20 na 21 czerwca tegoż roku.

Okoliczności, w jakich doszło do zaplanowania obu tych akcji nie są do dziś jednoznacznie wyjaśnione. Także wielkość strat poniesionych przez wojsko niemieckie budzi do dziś kontrowersje. Osobiście nie brałem udziału w tej akcji, bo w oddziale partyzanckim Gryfa Pomorskiego znalazłem się dopiero w czerwcu 1943 r. Moje bardzo bliskie i przyjacielskie kontakty z kapitanem Szalewskim (ps. Soból), jednym z dwóch głównych realizatorów wspomnianych przypadków dywersji, pozwalają mi na odtworzenie przebiegu całej akcji na podstawie przekazanych mi przez kolegę Szalewskiego szczegółowych informacji.

W komendzie obozu ćwiczeń SS w Chełmach Wielkich koło Brus (Bory Tucholskie) pracował jako kancelista Bernard Bukowski, członek tajnej organizacji o nazwie Polska Armia Powstania (PAP). Mając wgląd do bieżących dokumentów, dowiedział się o planowanym 8 czerwca 1942 r. przejeździe Hitlera z jego kwatery wojennej w Kętrzynie do Berlina (oczywiście przez Tczew-Starogard-Chojnice) w salonce doczepionej do pociągu pospiesznego.

B. Bukowski (ps. Buk) natychmiast przekazał tę informację swojemu przełożonemu: komendantowi rejonowemu PAP S. Lesikowskiemu (ps. Las). Ten, nie mając własnego zaplecza partyzanckiego, zwrócił się do J. Szalewskiego, wówczas inspektora powiatowego Gryfa Pomorskiego, który zgodził się na współpracę w postaci wojskowego ubezpieczenia

całej akcji i ewentualnego podjęcia ataku na oddziały niemieckie z wykolejonego pociągu.

Ustalono optymalne miejsce zamachu w pobliżu miejscowości Strych koło Zblewa. Robotę sapersko-minerską wykonała grupa osób z PAP pod kierunkiem chorążego Alojzego Jędrzejewskiego (ps. Jawor). W pierwszym etapie poluzowano przęsła podtorza, co wymagało sporo wysiłku i czasu, a po tym (pod słuchując komunikaty kolejowe na słupie telefonicznym) przepuszczono lokomotywę asekurowającą właściwy pociąg, a dopiero po tym rozmontowano przęsła podtorza do końca. Po godzinie 2 w nocy lokomotywa ciągnąca pociąg pospieszny wyskoczyła z szyn, a wagony spiętrzyły się i stoczyły z nasypu, miażdżąc znajdujących się w nich pasażerów – żołnierzy i oficerów. Okazało się, że byli to członkowie doborowej gwardii hitlerowskiej (Leibstandard SS). Część z nich zginęła pod wagonami, część usiłowała uciec z miejsca zdarzenia i została ostrzelana przez partyzantów z oddziału Gryfa, ukrytych w zaroślach i w lesie. Zdaniem Jana Szalewskiego partyzanci ubrani byli w mundury niemieckie, a w skład ich uzbrojenia wchodziły m.in. lekkie karabiny maszynowe. Cała operacja przebiegała zgodnie z planem i nie pociągnęła za sobą żadnych strat własnych. Niestety zasadniczy jej cel nie został osiągnięty. W składzie wykolejonego pociągu nie było Hitlera z jego salonką. Według uzyskanych później relacji Hitler zatrzymał się na zamku w Malborku na przyjęciu zorganizowanym przez jego ulubieńca, gdańskiego gauleitera Forstera. Hitler znów uruchomił swój szósty zmysł.

Po kilkunastu minutach od zamachu partyzanci wycofali się. Na podstawie informacji zebranych od tamtejszych mieszkańców ustalono, że zginęło wówczas ok. 200 wojskowych, w tym prawdopodobnie 2 generałów. Ten sabotaż wstrząsnął świadomością Niemców na Pomorzu. Specjalnie powołana komisja w ciągu 2 tygodni badała okoliczności tego wydarzenia. Aresztowano ponad 150 osób (cywilnych mieszkańców okolicznych wsi) z tego 50 po brutalnym, choć nieskutecznym śledztwie przewieziono do obozu koncentracyjnego w Stutthof. Za ustalenie sprawców zamachu wyznaczono wówczas nagrodę w wysokości 100 tysięcy marek.

Ta sama grupa sabotażowa po upływie 12 dni, w nocy z 20 na 21 czerwca 1942 r. dokonała drugiego zamachu na teje samej trasie, ale w pobliżu Czarnej Wody przy mijance w Kamiennej Karczynie. Tym razem informacja została przekazana Stanisławowi Lesikowskiemu (komendantowi rejonowemu PAP) bezpośrednio przez Niemca wysokiej rangi urzędnika kolejowego należącego do organizacji antyhitle-

rowskiej „weisse Rose”. Pociągiem tym miał rzekomo wracać ze swej kwatery w Kętrzynie sam Hitler. Tu ponoć dywersanci po raz pierwszy wykorzystali materiały wybuchowe. Powtórzenie akcji dywersyjnej miało stanowić dowód determinacji organizacji podziemnych zdejmującej podejrzenie z aresztowanych już osób spośród ludności cywilnej. Również w tym przypadku w składzie pociągu wykolejonego nie było salonki z Hitlerem.

Niestety po drugim wykolejeniu pociągu, który spowodował olbrzymie straty ludzkie (był to transport wojskowy) negatywne skutki wobec miejscowej ludności polskiej, stały się jeszcze bardziej dotkliwe, co spowodowało że organizacje podziemne postanowiły zaniechać dalszych tego typu akcji. Ciekawostką jest fakt, że po drugiej katastrofie władze niemieckie postanowiły podnieść wysokość wynagrodzenia za wskazanie sprawców do 250 tysięcy marek (fot. 3), co na owe czasy było kwotą zawrotną.

Można sobie wyobrazić, co by było gdyby wódz III Rzeszy zginął wówczas w czerwcu 1942 r., zgodnie z planem partyzantów pomorskich w wyniku pierwszej lub drugiej katastrofy kolejowej na Kociewiu. Prawdopodobnie wojna zakończyłaby się znacznie wcześniej, a spowodowane przez nią ogromne nieszczęścia byłyby ograniczone.

Powyższe informacje uzyskane od bezpośrednich uczestników obu katastrof i komentarze z nimi związane wzbudzają liczne wątpliwości u współczesnych historyków, którzy uważają, że dokumenty niemieckie – mimo potwierdzenia faktu obu dywersji (fotografie dokumentujące oględziny miejsc katastrof – fot. 1 i 2) nie potwierdzają szeregu okoliczności podawanych przez organizacje podziemne. Autorzy tych historycznych publikacji stwierdzają wprost, że nie są w stanie jednoznacznie ustalić, jakie były rzeczywiste przesłanki, które zadecydowały o przeprowadzeniu tych ataków dywersyjnych (1, 2, 3 i 4). Zdaniem niektórych histo-

ryków swoistą wymowę miało to, że aktów tych dokonano w okresie prowadzenia tu na Pomorzu wzmoczonej akcji germanizacyjnej i masowego wpisu Polaków na niemiecką listę narodowościową. W 2008 r. ukazała się publikacja pod znamennym tytułem *Czy rzeczywiście na Pomorzu dokonano próby zamachu na Hitlera?* (4).

Fakt, że w dokumentach wywiadu brytyjskiego pochodzących z okresu wojny znaleziono niedawno informację o opisanych wyżej akcjach dywersyjnych, w tym o „zamachu na pociąg wiozący Hitlera niedaleko Czarnej Wody na Pomorzu” (1, 3, i 4), może przybliżyć nas do dalszych dywagacji na rzecz rzeczywistych przesłanek opisywanych wyżej aktów dywersji na Kociewiu, nie ujmując nic uznaniu bohaterstwa, a jednocześnie przemyślności organizacyjnej bojowników pomorskiego podziemia, w tym Gryfa Pomorskiego.

prof. Stefan Raszeja

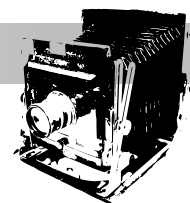
Piśmiennictwo.

1. O. Chrzanowski, A. Gąsiorowski, K. Steyer: *Polskie podziemie na Pomorzu w latach 1939-1945*. Wyd. Oskar, Gdańsk 2005.
2. K. Ciechanowski: *Ruch oporu na Pomorzu Gdańskim 1939-1945*. Wyd. MON, Warszawa 1972.
3. A. Gąsiorowski, K. Steyer: *Tajna Organizacja Wojskowa Gryf Pomorski*. Wyd. Oskar, Gdańsk 2010.
4. A. Gąsiorowski: *Czy rzeczywiście na Pomorzu dokonano próby zamachu na Hitlera? Źródła, ustalenia, hipotezy; w: Stawić pytania, szukać odpowiedzi*, pod red. A. Chodubskiego i E. Polak. Sopot, 188-214, 2008.
5. S. Majewski: *Polski zamach na Hitlera. Akcja pod Strychem*. *Polityka*, 37 (12.09.), 1998.
6. S. Raszeja: *Od Gryfa Pomorskiego do Armii Krajowej*. *Przekaz Gdańsk*, 1 (58), 16-22, 1995.
7. S. Raszeja: *Działalność partyzancka Gryfa Pomorskiego i Armii Krajowej na Pomorzu*. *Kociewski Magazyn Regionalny*, 3 (54), 34-37, 2006.
8. S. Sikorski: Jan Kazimierz Szalewski. *Dzieje pomorskiego patrioty*. Wyd. Bernardinum, Gdańsk, 1996.

Stara fotografia mówi

Mało kto dzisiaj pamięta, jaką nazwę nadano Osiedlu Studenckiemu przy ulicy Dębowej. Obrazuje to niniejsza fotografia wykonana wiosną 1963 r. Po przeprowadzeniu konkursu wśród mieszanek Domu Studenckiego Nr 1 i 2 oraz mieszkańców Domu Studenckiego Nr 3 Osiedle Studenckie otrzymało nazwę Młody Las. Stało się to zresztą podstawą do żartów, w których przodowali studenci bratniej Politechniki Gdańskiej. Podśmiewali się oni, że w Młodym Lesie na Dębowej mieszkają same sarenki i jelenie. O ile można przyjąć to pierwsze określenie jako rodzaj komplementu, to drugie było zdecydowanie mniej sympatyczne. Na fotografii przedstawiono moment przygotowań do ceremonii nadania imienia, a trzeci od lewej to autor tej notatki, podówczas student I roku naszej *Alma Mater*.

prof. Bolesław Rutkowski

Zachęcamy Państwa do przeszukania swoich domowych i zakładowych archiwów zdjęciowych. Na pewno znajdzie się tam niejedna cenna perełka. Fotografie prosimy wysyłać wraz z komentarzem na adres gazeta@gumed.edu.pl.

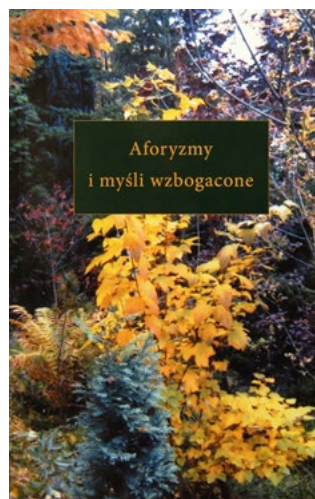
Aforyzmy

Mnogość aforyzmów na przestrzeni wieków jest tak ogromna, że wszelka selekcja może być dokonana jedynie na podstawie indywidualnych upodobań. Każdy Czytelnik wybierze aforyzmy najbardziej mu odpowiadające i nimi się zachwyci. Tego Autor zbioru życzy wszystkim pasjonatom prezentowanej literatury.

Zbiór usystematyzowany jest według następującego klucza: filozofowie, pisarze, ludzie kultury, przywódcy religijni i święci, medycy, politycy. Autor zdecydował się na układ alfabetyczny, umożliwiając indywidualne wyeksponowanie twórcy wraz z jego sentencjami.

W zbiorze znalazły się też aforyzmy Autora, jak i wielu innych twórców ze środowiska akademickiego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Oto niektóre z aforyzmów Autora zbioru:

Zygmunt Chodorowski
Aforyzmy i myśli wzbogacone,
Wybór, opracowanie i wydanie,
Gdańsk 2016, ss. 188,
ISBN 978-83-947004-0-9

Postęp w naukach medycznych rodzi zachwyt u rozumnych i podejrzliwość u nierozumnych.

Jedynie samotność zapewne pełną gwarancję wolności.

Niektóre rozmowy, zależnie od uczestników, wzbogacają intelektualnie, inne zubożają.

Wdzięczność jest wyższą formą kultury osobistej.

Nie przyjmuj bezkrytycznie pochwał, bo za chwilę napłyną prośby.

Sen – niestrudzony pomocnik życia.

Umiejętne ograniczanie aktywności życiowej w zaawansowanym wieku podeszłym jest ważnym czynnikiem dobrostanu.

Upadek ducha obniża szansę somatycznego wyzdrowienia.

Oczy są miniaturowymi teleskopami duszy.

Immunolodzy GUMed w Radiu Gdańsk

O tym, jak działa układ odpornościowy i co się dzieje, jeśli dochodzi do zaburzenia jego pracy, rozmawiali ze słuchaczami Radia Gdańsk immunolodzy z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego – dr Hanna Suchanek i dr Marcin Ziętkiewicz. Specjaliści GUMed wyjaśnili, że układ immunologiczny jest jednym z najbardziej skomplikowanych układów, który reguluje różne procesy w naszym organizmie. Jego funkcjonowanie zależy od wielu czynników, w tym m.in. od uwarunkowania genetycznego, chorób towarzyszących, przyjmowanych leków oraz stylu życia. Lekarze zgodnie podkreślali, że najskuteczniejszym sposobem poprawy odporności jest zbilansowana dieta, aktywność fizyczna oraz odpowiednia higiena snu. Nie zabrakło rozmowy na temat chorób autoimmunologicznych, ich przyczyn i możliwości leczenia. Wszyscy zainteresowani mogli skorzystać także z indywidualnych konsultacji i porad, których dr Suchanek i dr Ziętkiewicz udzielali długo po zakończeniu oficjalnego spotkania. Spotkania lekarzy i naukowców Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego ze słuchaczami Radia będą odbywać się cyklicznie. Na kolejne zapraszamy tradycyjnie w poniedziałek, 11 grudnia br. Gośćmi audycji będą dr Bogumił Wolnik i dr Elżbieta Orłowska-Kunikowska z Katedry i Kliniki Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii GUMed. Wstęp wolny.

Bądź zdrow bez kolejki to autorski projekt Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego i Radia Gdańsk. W ramach współpracy specjaliści GUMed różnych specjalności spotykają się ze słuchaczami. Fachową wiedzę i poradami dzielili się już

ortopedzi, fizjoterapeuci, kardiolodzy, lekarze stomatolodzy oraz endokrynolodzy. Koordynatorami projektu są dziennikarki radiowe – Joanna Matuszewska i Joanna Stankiewicz oraz Joanna Śliwińska, rzecznik prasowy GUMed. ■

Mali naukowcy w Uczelni

Gdański Uniwersytet Medyczny zainaugurował 27 października br. w Collegium Biomedicum Polską Akademię Dzieci w ramach GUMed Kids. Prawie 300 młodych studentów w wieku od 6 do 12 lat z Gdańska i okolic odebrało indeksy studenta Polskiej Akademii Dzieci z rąk prorektora ds. studenckich prof. Tomasza Smiatacza oraz wysłuchało wykładu dziewięcioletniej Zuzanny Hofman *Matma moja pasja*, a także wykładu dorosłego naukowca prof. Bolesława Rutkowskiego *Nerki – narząd tajemny*.

Gdański Uniwersytet Medyczny jako GUMed Kids był pierwszym w Polsce uniwersytetem medycznym, który w 2010 r. wziął udział w projekcie Polska Akademia Dzieci (PAD). Koordynatorem merytorycznym i ogromnym wsparciem dla inicjatywy od samego początku jest prof. Alicja Dębska-Ślizień, a od roku 2014 w kwestiach organizacyjnych również dr Zbigniew Heleniak.

W ramach bezpłatnych zajęć GUMed Kids wykłady dorosłych naukowców poprowadzili m.in.: prof. Marcin Gruchała, rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, dr Juliusz Chorążewicz, prof. Barbara Kamińska, dr hab. Stanisław Hać, prof. Aleksandra Żurowska, prof. Bolesław Rutkowski, dr hab. Jolanta Wierzbka i wielu innych wybitnych specjalistów.

Od początku działalności PAD przeprowadzonych zostało ponad 2500 bezpłatnych wykładów dla ponad 6000 dzieci w Polsce, Holandii, Irlandii i w Czechach. W projekcie PAD uczestniczą dzieci w wieku od 6 do 12 lat, w tym pacjenci hospicjów, dzieci z MOPR, domów dziecka oraz zwykłych szkół podstawowych. Projekt jest całkowicie darmowy, a wszyscy zaangażowani w PAD pracują non-profit. ■

Nowa jednostka w naszej Uczelni

Pracownia Ratownictwa Medycznego jest jednostką Katedry i Kliniki Medycyny Ratunkowej na Wydziale Nauk o Zdrowiu z Oddziałem Pielęgniarstwa i Instytutem Medycyny Morskiej i Tropikalnej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Kierownikiem Pracowni Ratownictwa Medycznego został dr n. o zdr. Daniel Ślęzak, którego zadaniem jest nadzorowanie pracy nauczycieli akademickich podległych Pracowni Ratownictwa Medycznego. Jako doświadczeni praktycy i znawcy tematyki ratownictwa medycznego wszyscy tworzą kompetentny zespół do pracy dydaktycznej i naukowej.

Celem Pracowni Ratownictwa Medycznego jest realizacja:

- wydzielonych zadań naukowo-badawczych i dydaktycznych prowadzonych na kierunku ratownictwo medyczne o profilu praktycznym,
- zajęć dydaktycznych na kierunku pielęgniarstwo, zdrowie publiczne, zdrowie środowiskowe, położnictwo, farmacja,
- zajęć dydaktycznych na studiach podyplomowych Bezpieczeństwo medyczne i Medyczny trener personalny,
- postanowień porozumienia zawartego między Gdańskim Uniwersytetem Medycznym a Zespołem Szkół Ogólnokształcących Nr 5 w Gdańsku.

Realizując wyznaczone cele, Pracownia Ratownictwa Medycznego wspierać będzie kształcenie przed- i podyplomowe, nie pomijając wsparcia dydaktycznego w edukacji przedszkolnej oraz szkolnictwie podstawowym i ponadpodstawowym. Powołana Pracownia Ratownictwa Medycznego ma sprzyjać programom badawczym nakierowanym w głównej mierze na środowisko ratowników medycznych, nie

pomijając przy tym pozostałych przedstawicieli systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego – pielęgniarek systemu oraz lekarzy systemu. Programy badawcze dotyczyć będą zagadnień pomocy przedszpitalnej, kształcenia przed- i podyplomowego przedstawicieli systemu PRM jak również innych zagadnień dotyczących środowiska ratowniczego.

W Gdańskim Uniwersytecie Medycznym brakowało jednostki, która zajęłaby się problemami i tematyką Systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w Polsce i na świecie. Pracownia Ratownictwa Medycznego nie jest jednostką samofinansującą, a tym samym samodzielną w myśl przepisów ogólnouczelnianych. Utworzenie jej nie będzie generowało dodatkowych nakładów finansowych, które byłyby obciążeniem budżetu Uczelni. Mam nadzieję, że w niedalekiej przyszłości ww. jednostka będzie przekształcona w samodzielną oraz będzie mogła prowadzić działalność komercyjną, m.in. płatne szkolenia dla dyspozytorów medycznych oraz ratowników medycznych.

Wspomnieć należy, że pracownicy nowo powstałej jednostki mogą poszczycić się swoimi pierwszymi sukcesami, brali m.in. czynny udział w tworzeniu programów studiów podyplomowych oraz przygotowywali studentów do wzięcia udziału w VIII Ogólnopolskich Zawodów Szkół Medycznych w Ratownictwie Medycznym, na których zespół z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego zajął 5 miejsce na 22 reprezentacje z kraju.

dr Daniel Ślęzak,
Pracownia Ratownictwa Medycznego

Sukces Oddziału Gdańsk IFMSA-Poland

39 Zgromadzenie Delegatów Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny IFMSA-Poland przeszło do historii. Spotkanie, w którym wzięła udział delegacja Oddziału Gdańsk odbyło się w dniach 10-12.11 br. w Olsztynie.

Podczas corocznej Gali Ehrmannów, szczególne wyróżnienie za pracę na rzecz Oddziału Gdańsk otrzymały lek. **Agnieszka Mrozińska** (nagrodzona w kategorii Koordynator Lokalny ds. Zdrowia Reprodukcyjnego i AIDS), **Agata Pieńkowska** (nagrodzona w kategorii Koordynator Lokalny ds. Zdrowia Publicznego) oraz **Alicja Jańczewska** (nominacja w kategorii Najlepszy Koordynator Lokalny ds. Wymiany Naukowej). Nagroda im. Ehrmanna jest przyznawana najaktywniejszym członkom IFMSA-Poland.

Kolejne Zgromadzenie Delegatów IFMSA-Poland odbędzie się w kwietniu 2018 r. w Katowicach. To największe spotkanie studentów medycyny zrzeszonych w 15 Oddziałach IFMSA-Poland na terenie całej Polski.

Jest wspaniałą okazją do wymiany doświadczeń i pomysłów oraz podsumowania dotychczasowej działalności na gruncie lokalnym i ogólnopolskim. ■

OPUS i PRELUDIUM przyznane

Naukowcy z naszego Uniwersytetu znaleźli się wśród laureatów konkursów OPUS 13 oraz PRELUDIUM 13 Narodowego Centrum Nauki. Łączna kwota finansowania projektów wyniesie ponad 5 mln zł, czyli prawie 1,5 mln więcej niż w powszednich edycjach tych konkursów.

W ramach konkursu OPUS 13 finansowanie otrzymały, podobnie jak w edycji 12, cztery projekty badawcze na łączną kwotę finansowania przekraczającą 4 mln zł.

Nagrodzeni badacze to:

- **prof. Michał Żmijewski**, Katedra i Zakład Histologii, *Alternatywne szlaki sygnalizacyjne aktywowane przez witaminę D*,
- **dr hab. Beata Lipska-Ziętkiewicz**, Katedra i Zakład Biologii i Genetyki Medycznej, *Charakterystyka genetyczna populacji kaszubskiej: określenie pochodzenia częstych mutacji patogennych i ocena odrębności profilu neutralnej zmienności genetycznej*,
- **dr Elżbieta Senkus-Konefka**, Katedra i Klinika Onkologii i Radiologii, *Analiza kliniczno-patologiczna raków piersi wykazujących ekspresję jednego receptora hormonalnego z uwzględnieniem ilościowej oceny ekspresji receptorów estrogenowych i progesteronowych oraz profilu ekspresji mikroRNA*,
- **dr hab. Katarzyna Gobis**, Katedra i Zakład Chemii Organicznej, *Nowe 2,4-dipodstawione pochodne pirydyny – synteza, aktywność przeciwpłatkowa in vitro, model farmakoforowy, cele molekularne oraz mechanizm działania wobec szczepów Mycobacterium tuberculosis*. Ten wieloosrodkowy projekt będzie realizowany w ramach konsorcjum naukowego wraz z Politechniką Łódzką oraz Instytutem Biologii Medycznej Polskiej Akademii Nauk w Łodzi.

Duże zainteresowanie konkursem PRELUDIUM 13 przyniosło dobry wynik wśród naszych młodych naukowców. Centrum przyznało finansowanie dla czterech projektów realizowanych przez osoby rozpoczynające karierę naukową nieposiadające stopnia naukowego doktora. Łączna kwota finansowania nagrodzonych projektów to ponad 0,5 mln zł, co stanowi ponad 100% wzrost w stosunku do powszedniej edycji.

Nagrodzeni badawcze to:

- **lek. Olga Bielska**, Katedra i Klinika Pediatrii, Nefrologii i Nadciśnienia, *Poszukiwanie mutacji w genach COL4A3, COL4A4 i COL4A5 odpowiedzialnych za występowanie i przebieg kliniczny glomerulopatii w populacji polskich pacjentów z krwinkomoczem rodzinnym, z wykorzystaniem techniki sekwencjonowania nowej generacji*,
- **lek. Adam Gorczyński**, Katedra i Zakład Patomorfologii, *Nadekspresja kinazy chłoniaka anaplastycznego (ALK) jako czynnik prognostyczny i predykcyjny w raku surowiczym jajnika*,

- **mgr Anna Klimowska**, Katedra i Zakład Toksykologii, *Badania obecności ksenobiotyków środowiskowych w płynie pęcherzykowym kobiet poddających się procedurze zapłodnienia pozaustrojowego – aspekty analityczne i toksykologiczne*,

- **mgr Ewa Wieczorek**, Zakład Chemii Klinicznej, *Wpływ subpopulacji lipoprotein wysokiej gęstości (HDL) na wydajność lipolizy lipoprotein bardzo niskiej gęstości (VLDL) mediowanej przez lipazę lipoproteinową (LPL)*.

Szczegółowe wyniki wraz z listą rankingową dostępne są na stronie Narodowego Centrum Nauki. Więcej informacji o nowych edycjach konkursów na stronach ncn.gov.pl.

Wśród beneficjentów znaleźli się także pracownicy i doktoranci MWB:

- **prof. dr hab. Antoni Banaś** w ramach konkursu OPUS otrzymał finansowanie w wysokości 1 187 000 zł na realizację projektu *Rola acylotransferaz acylo-CoA:lizofosfatydyloetanolamina (LPEAT) w regulacji wzrostu roślin*,
- **dr hab. Sylwia Jafra** w ramach konkursu OPUS otrzymała finansowanie w wysokości 1 251 000 zł na realizację projektu *Kompleksowa analiza oddziaływań pomiędzy pozytywnym dla roślin szczepem Pseudomonas donghuensis P482 z roślinami jedno- (kukurydza) i dwuliściennymi (pomidor)*,
- **dr hab. Robert Czajkowski** w ramach konkursu OPUS otrzymał finansowanie w wysokości 1 301 600 zł na realizację projektu *Receptory zaangażowane w adsorpcję bakteriofagów do komórek Dickeya solani i Pectobacterium parmentieri i ekologiczny koszt oporności bakterii na bakteriofagi in vitro i in planta*,
- **mgr Weronika Aniela Hoffmann** w ramach konkursu PRELUDIUM otrzymała finansowanie w wysokości 120 000 zł na realizację projektu *Analiza roli cząsteczek mikroRNA wirusa pseudowścieklizny w infekcji wirusowej przy użyciu inhibitorów RNA*. ■

W dniu 22 listopada 2017 r. zmarła

Dorota RAJEWICZ

Telefonistka, zatrudniona w Sekcji Obsługi Telefonicznej od 27.08.1998 r. do 28.12.2014 r. oraz od 1.01.2015 r. do 31.12.2015 r.

Jubileuszowa Konferencja z okazji 50 rocznicy powstania Gdańskiego Telefonu Zaufania

Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Polskiego Ruchu Pomocy Telefonicznej (PTPT) z okazji 50-lecia działalności Gdańskiego Telefonu Zaufania „Anonimowy Przyjaciel” odbyła się w dniach 4-8 października 2017 r. Patronat nad nią objął prezydent RP Andrzej Duda, a w skład komitetu honorowego weszli ks. abp metropolita gdański Sławoj Leszek Głódź, minister zdrowia Konstanty Radziwiłł, wojewoda pomorski Dariusz Drelich, rektor GUMed prof. Marcin Gruchała oraz przedstawiciele władz samorządowych. Miejscem Konferencji, tak jak od wielu lat, był Sopot. Wzięło w niej udział ponad 150 dyżurnych Telefonów Zaufania z całego kraju. Tegoroczny temat to *Zapobieganie samobójstwu oraz uzależnienia behawioralne w praktyce Telefonu Zaufania*. Konferencję otworzyła prezes PTPT Grażyna Świątecka. Sesję pierwszą poprowadziła dr Beata Kostrubiec-Wojtachnio, wykładowca KUL, która swój psychologiczny referat zatytułowała *Słyszeć między słowami, słuchanie w Telefonie Zaufania jako osobna umiejętność psychologiczna*. Prelegentka opisała proces słuchania jako fenomen specyficznie ludzki, wymagający skupienia i doświadczenia. Trudno

o ściślejszą definicję predyspozycji dyżurnego telefonu zaufania. To, co powiedziała nam dr Beata Kostrubiec-Wojtachnio, nazywając za Seneką słuchanie sztuką, jest sprawą szczególnie ważną, wówczas, gdy rozmówca zgłasza nam zamiary samobójcze. To był właśnie temat drugiego w tym dniu referatu pt. *Zapobieganie samobójstwu w Telefonie Zaufania. Rola dyżurnego*. Wygłosił go Ryszard Jabłoński, suicydolog. Wskazał na niepokojącą tendencję wzrostu liczby dokonanych zamachów samobójczych, zwłaszcza wśród młodych mężczyzn. Pierwszy dzień Konferencji zakończyło wystąpienie dr. Ireneusza Kaflika, psychologa, *Trudne rozmowy w Telefonie Zaufania*. Autor tego warsztatu jest od lat propagatorem GRUP BALINTOWSKICH. Idea Balinta polega na tym, że terapeuci także potrzebują wsparcia wzajemnego, a nawet wspólnego przebywania w celu integracji. W ścisłym sensie nasza Konferencja odzwierciedlała ideę Balinta.

Dzień drugi, sesja pierwsza. Obaj prowadzący psychologzy, tj. dr Ireneusz Kaflik (Częstochowa) i ks. dr Grzegorz Kudlak (Uniwersytet Warszawski), byli równocześnie referentami w zakresie tematu ogólnego sesji *Relacje międzyosobowe*. Ks. dr Kudlak pytał w swoim referacie, czy technologia zabija relacje. Jego badania, a jest czynnym psychoterapeutą, dotyczyły pozycji człowieka wobec współczesnych metod komunikowania się. W konkluzji referatu znalazło się potwierdzenie tezy zawartej w tytule. Dr Kaflik na pytanie, czy spotkanie w Telefonie Zaufania to incydent czy relacja, zachęcał do tego, by była to relacja. Z założenia kontakt z rozmówcą w większości przypadków musi pozostać jednorazowy, jednakże należy zmierzać do tego, by spełnił on wymogi relacji i zadowolili partnera; choć relacje i kontakty wielokrotne nie są rzadkością. Są one niejako substytutem niedomagających relacji z otoczeniem danej osoby. I tu doszliśmy do tematu internetowego telefonu zaufania. To właśnie ta nowa, zaskakująca forma zainicjowana przez śp. Teresę Michalak. Wydawałoby się, że kontakt w formie listu nie jest tym, czym może być rozmowa. Prof. Grażyna Świątecka, referując ten temat, przyznała, że częściej nawiązuje się tu regularna relacja i apelowała do uczestników, by zgłaszali swoją gotowość do odpowiadania tą drogą, bowiem zainteresowanie internetowym telefonem zaufania jest duże.

Sesję drugą w tym dniu poprowadzili dr Adam Klódecki z Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie i ks. dr Marek Dziewiecki (z Radomia). W tej konferencji ks. dr Kudlak mówił o uzależnieniu emocjonalnym w świetle współczesnych teorii, a ks. dr Marek Dziewiecki o przezwyciężaniu problemów alkoholowych, zwłaszcza w małżeństwie. Apelowal o mądrą miłość ze strony współuzależnionych członków rodziny. Ta mądra miłość to nie uległość i nie bierność, ale świadoma i rozumna pomoc. Adam Klódecki zrealizował dwie grupy tematyczne – pierwsza dotyczyła dbałości o zdrowie psychiczne, poczucia własnej wartości i dobrej samooceny, druga

grupa tematów obejmowała wszystko co dotyczy superwizji klinicznej.

Uroczyste uczczenie Jubileuszu Gdańskiego Telefonu Zaufania „Anonimowy Przyjaciół” odbyło się trzeciego dnia Konferencji w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym. Jubileuszową sesję poprzedziła uroczysta msza św. w kościele akademickim p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej. Celebrował ją i homilię wygłosił ks. bp Zbigniew Zieliński, przy koncelebrazie duszpasterza gdańskiej służby zdrowia ks. Błażeja Kwiatkowskiego oraz księży – uczestników naszej Konferencji. Piękną oprawę muzyczną mszy św. przygotował Polski Chór Kameralny Schola Cantorum Gedanensis pod dyrekcją prof. Jana Łukaszewskiego.

W auli im. prof. Olgierda Narkiewicza, prezes PTPT Grażyna Świąteczka wraz z prezesem gdańskiego TZ Remigiuszem Kwiecińskim, powitała gości, a wśród nich delegata prezydenta RP Andrzeja Dudy – prof. Piotra Czaunderę z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, senatora Antoniego Szymańskiego, prof. Edytę Szuruwską, prorektora GUMed, Macieja Kielanowskiego, syna prof. Tadeusza Kielanowskiego, wicemarszałka województwa pomorskiego Pawła Orłowskiego, Hannę Zych-Cichoń, wiceprzewodniczącą Sejmiku Pomorskiego i innych przedstawicieli samorządowych oraz dr. Tomasza Górczyńskiego, który reprezentował Okręgową Izbę Lekarską.

Pełniący rolę konferansjera Jerzy Kiszkiś, aktor i wieloletni dyżurny gdańskiego TZ, odczytał list papieża Franciszka z błogosławieństwem i gratulacjami przesłanymi do wszystkich wolontariuszy Telefonu Zaufania w Gdańsku i w całej Polsce.

Po krótkich przemówieniach, gratulacjach z okazji 50-lecia, wygłoszonych przez przedstawicieli władz i innych dostojnych gości, zostały wręczone odznaczenia wieloletnim dyżurnym Gdańskiego Telefonu Zaufania. Gdański Telefon Zaufania „Anonimowy Przyjaciół” odznaczony został medalem Gryfa Pomorskiego, który w imieniu marszałka województwa pomorskiego Mieczysława Struka, wręczyli wicemarszałek Województwa Pomorskiego Paweł Orłowski i wiceprzewodnicząca Sejmiku Województwa Pomorskiego Hanna Zych-Cichoń. Medal Samorządu Województwa Pomorskiego z wygrawerowaną sentencją łacińską *De nihilo nihil fit (Z niczego nic nie powstaje)* przyznano prof. Grażynie Świąteczkiej, dr. Barbarze Sęp-Kowalikowej i mgr Anieli Białowolskiej-Tejchman. Ponadto kilkunastu dyżurnym Gdańskiego Telefonu Zaufania wręczono dyplomy uznania. Tytuł Honorowego Członka Polskiego Towarzystwa

Pomocy Telefonicznej za wybitne zasługi dla Gdańskiego Telefonu Zaufania otrzymały Barbara Sęp-Kowalikowa oraz Barbara Balińska.

Kolejnym punktem programu był referat prof. Grażyny Świąteczkiej, współzałożycielki Gdańskiego Telefonu Zaufania, omawiający historię jego powstania i zadania w społeczeństwie polskim. Dr Barbara Sęp-Kowalikowa, świętująca także 50-lecie swojej pracy jako lekarz psychiatra, wygłosiła referat *Samobójstwo jako jeden z głównych problemów w Telefonach Zaufania*. Następnie zostały odczytane przez Jerzego Kiszkiśa poruszające wspomnienia dyżurnych Gdańskiego TZ (dziś już dziesięćdziesięciolatek): Krystyny Jacobson i prof. Mariana Szatybęłko, obecnych na uroczystości jubileuszowej. Sesję tę uwieńczył koncert Chóru Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego pod batutą Jerzego Szarafińskiego, a zakończył uroczysty, integracyjny poczęstunek.

Ostatni dzień to sesja poświęcona wypaleniu zawodowemu. Temat ten wyczerpująco omówiła dr Wiesława Okła (Katolicki Uniwersytet Lubelski), która zwróciła uwagę na fakt, że to szczególne cechy osobowości i poziom kompetencji społecznych decydują o tym, że niektóre osoby mogą wiele lat dyżurować w Telefonie Zaufania i nigdy nie poczuć się wypalone.

Cytując za Barbarą Sęp-Kowalikową, obecność Telefonu Zaufania w przestrzeni społecznej, jego łatwa dostępność

i informacja o nim to znaczące elementy profilaktyki zaburzeń psychicznych. Telefon Zaufania jest często wybierany zamiast wizyty u psychiatry. Prowadzony przeze mnie (A.F.) w programie pierwszym Polskiego Radia autorski cykl *Radiowy Telefon Zaufania* służy nie tylko pomocy telefonicznej za pośrednictwem anteny Polskiego Radia, ale także rozpowszechnianiu wiedzy o tej idei.

Konferencja dała poczucie ciągłości i nieprzemijającej wartości idei telefonu zaufania.

Z okazji Jubileuszu 50-lecia Gdańskiego Telefonu Zaufania, Polskie Towarzystwo Pomocy Telefonicznej wydało jubileuszowy (podwójny) numer czasopisma *Telefon Zaufania – Nasza Gazeta* oraz książkę *Telefon Zaufania – słucham* (kompilacja wiedzy z tej dziedziny) pod redakcją Grażyny Świąteczkiej i Ewy Czuchnowskiej (wydawnictwo Via Medica).

Anna Falkiewicz, redaktor I Programu Polskiego Radia,
Grażyna Świąteczka,
prezes Polskiego Towarzystwa Pomocy Telefonicznej

Prof. B. Rutkowski Członkiem Honorowym Polskiego Towarzystwa Transplantacyjnego

XIII Kongres Polskiego Towarzystwa Transplantacyjnego (PTT) odbył się w dniach 12-14 października br. w Warszawie. Podczas Walnego Zgromadzenia Wyborczego Członków PTT tytuł Członka Honorowego PTT odebrał **prof. Bolesław Rutkowski**, emerytowany wieloletni kierownik Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych GUMed.

Prof. Bolesław Rutkowski jest współtwórcą gdańskiego ośrodka transplantacyjnego. Był bezpośrednio zaangażowany w przygotowania do otwarcia programu przeszczepiania nerek w Gdańsku, które rozpoczęto pod koniec lat 70. XX w. Pierwszy przeszczep nerki od dawcy zmarłego w Gdańskim Ośrodku Transplantacyjnym odbył się 31 marca 1980 r. W zabiegu ze strony chirurgicznej uczestniczyli Jerzy Dybicki i Wojciech Gacyk, zespół nefrologiczny tworzyli Andrzej Manitus i Bolesław Rutkowski, a zespół anestezyjologiczny Teresa Król i Janina Pstrokońska.

Profesor Bolesław Rutkowski w 1991 r. został dyrektorem ówczesnego Instytutu Chorób Wewnętrznych, a w 1992 r. kierownikiem Katedry i Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych. Na jego działalność kierowniczą przypadają takie istotne dla gdańskiego ośrodka transplantacyjnego wydarzenia, jak: pierwsze przeszczepienie nerki od dawcy żywego (1999 r.), powołanie regionalnego Konsultanta w Dziedzinie Transplantologii Klinicznej, pierwsze przeszczepienie nerki wykonane u biorcy, który ukończył 70 rok życia (2002 r.), utworzenie Regionalnego Centrum Koordynacji Transplantacji (2003 r.), pierwsze wyprzedzające przeszczepienie ner-

ki (2003 r.), rozpoczęcie programu edukacji chorych po przeszczepieniu nerki, powstanie Regionalnego Ośrodka Kwalifikacyjnego – Regionalnej Listy Biorców (2007 r.), utworzenie Oddziału Medycyny Transplantacyjnej (2008 r.). Tyśięcny przeszczep nerki w Gdańsku miał miejsce 1 sierpnia 2009 r. Profesor Rutkowski był także kierownikiem zespołu gdańskich lekarzy wdrażających Program Wyprzedzającego

Przeszczepienia Nerek (Złoty Skalpel 2008 r.) oraz współtwórcą i koordynatorem Programu Wczesnego Wykrywania Chorób Nerek. Aktywnie działał również w Krajowej Radzie Transplantacyjnej przy Ministrze Zdrowia (I kadencja oraz w latach 2011-2012). W Gdańskim Uniwersytecie Medycznym w latach 2000-2005 był prorektorem ds. dydaktyki i spraw studenckich, a przez szereg lat pełnił funkcję pełnomocnika Rektora do spraw transplantacji. Jest specjalistą w dziedzinie chorób wewnętrznych, nefrologii, transplantologii klinicznej i hipertensjologii.

Przez wiele lat był konsultantem wojewódzkim w dziedzinie nefrologii, w latach 1992-1999 i 2005-2011 pełnił funkcję konsultanta krajowego w tej dziedzinie, był także krajowym koordynatorem Programu Poprawy i Rozwoju Dializoterapii. Różne członkostwa prof. Rutkowskiego obejmują

Polskie Towarzystwo Transplantacyjne (PTT), w którym w latach 2013-2015 piastował stanowisko prezesa, a następnie past prezesa. Profesor przez 34 lata był członkiem Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego (PTN), w tym jego prezesem w latach 1998-2004. W 2012 r. otrzymał tytuł Członka Honorowego PTN. Profesor Rutkowski był również

członkiem Komitetu Nauk Klinicznych PAN, a także wielu uznanych światowych towarzystw naukowych.

Liczebność przyznawanych prof. Rutkowskiemu odznaczeń państwowych w pełni oddaje wdzięczność Ojczyzny za ogrom Jego zasług dla rozwoju polskiej medycyny. Wspomniane wyróżnienia to oczywiście nagrody w pojęciu wymiernym, nie sposób natomiast zmierzyć odzewu ze strony pacjentów, którym osiągnięcia i zaangażowanie Profesora uratowały zdrowie, a po częstokroć i życie.

Główne zainteresowania naukowe Profesora to: epidemiologia chorób nerek, patofizjologia zaburzeń gospodarki węglowodanowo-lipidowej w przewlekłej niewydolności nerek, optymalizacja terapii nefroprotektoryjnej, indywidualizacja leczenia nerkozastępczego, w tym dializoterapii i przeszczepiania nerek.

Profesor Rutkowski nie zwalnia tempa. Od 2015 r. jest zastępcą przewodniczącego Niezależnej Komisji Bioetycznej ds. Badań Naukowych GUMed, redaktorem naczelnym *Forum Nefrologicznego* i *Gazety AMG* oraz przewodniczący Komisji ds. Zgonów UCK. Organizuje coroczne Gdańskie Repetytoria Nefrologiczne Post ASN (American Society on Nephrology) oraz współorganizuje Kongresy International Association For The History Of Nephrology (IAHN).

Patrząc z podziwem na imponującą aktywność i dorobek zawodowy, gratulujemy Profesorowi kolejnego wspaniałego tytułu w panteonie postaci zasłużonych dla polskiej transplantologii.

w imieniu całego zespołu Kliniki
prof. Alicja Dębska-Śliźień

Nowe władze Polskiego Towarzystwa Anatomicznego

XXXIII Zjazd Polskiego Towarzystwa Anatomicznego, na którym wybrano nowe władze odbyły się w dniach 22-24 czerwca br. w Katowicach. Prezesem Zarządu Głównego został ponownie jednogłośnie wybrany **prof. Marek Grzybiak**, emerytowany kierownik Zakładu Anatomii Klinicznej GUMed, a sekretarzem **dr hab. Adam Kosiński**, kierownik Zakładu Anatomii Klinicznej GUMed. Ponadto członkami Zarządu Głównego zostali: **prof. Janusz Moryś**, wieloletni redaktor naczelny kwartalnika *Folia Morphologica* oraz **dr hab. Przemysław Kowiański**, prof. nadzw. z Zakładu Anatomii i Neurobiologii GUMed. ■

Profesor Zbigniew Kmiec sekretarzem generalnym IFSHC

15 Kongres Międzynarodowej Federacji Towarzystw Histochemicznych i Cytochemicznych (IFSHC) zorganizowany przez Tureckie Towarzystwo Mikroskopii Elektronowej (TSEM) pod kierunkiem prof. Serapa Arbaka, prezydenta IFSHC odbył się w dniach 18-21 maja 2017 r. w Antalyi w Turcji. Tytuł ICHC 2017 *From Molecules to Diseases* odzwierciedla ogólną tematykę zjazdu, którego celem było przedstawienie zastosowań najnowszych osiągnięć technik mikroskopowych w badaniach komórek i narządów, ze szczególnym uwzględnieniem chorób nowotworowych i medycyny regeneracyjnej. ICHC 2017 zgromadził 274 uczestników z 21 krajów, którzy mogli wysłuchać 5 wykładów plenarnych, 41 wykładów i 59 ustnych prezentacji w ramach 21 sesji naukowych. W trakcie dwóch sesji plakatowych przedstawiono 276 posterów. Podczas ceremonii otwarcia Kongresu prof. John Couchman (BRIC, Kopenhaga), laureat David Glick Lecture, przedstawił wykład inauguracyjny *Syndecans: receptors with signalling functions and roles in cell adhesion and disease*.

Podczas zebrania delegatów towarzystw wybrano nowy zarząd IFSHC: prezydentem została prof. Hinke Multhaupt

Od lewej: Z. Kmiec, H. Multhaupt, J. Couchman, S. Arbak

(Kopenhaga), sekretarzem generalnym – prof. Zbigniew Kmiec (Gdańsk), zaś skarbnikiem – prof. Toyoshi Fujimoto (Nagoya). Następny Kongres ICHC 2020 odbędzie się w Pradze w 2020 r. Więcej informacji o kongresie i federacji znajduje się na stronach www.ichc2017.com oraz www.ifshc.com.

prof. Janusz Moryś,
kierownik Katedry i Zakładu Anatomii

Czy konieczny jest dalszy rozwój reumatologii w UCK?

W ostatniej dekadzie nastąpił burzliwy rozwój reumatologii w świecie i naszym kraju. Dotyczy to zarówno nauk podstawowych, w tym immunologii, znajomości patogenez chorób zapalnych stawów, osteoporozy i chorób tkanki łącznej, jak również możliwości terapeutycznych tych chorób. W ubiegłym roku obchodziliśmy 10-lecie leczenia biologicznego w Polsce. Z roku na rok rosną nakłady NFZ na leczenie biologiczne reumatoidalnego zapalenia stawów i młodzieńczego idiopatycznego zapalenia stawów (RZS/MIZS), zeszywniającego zapalenia stawów kręgosłupa (ZZSK), łuszczycowego zapalenia stawów (ŁZS) i innych spondyloartropatii (SpA). W 2015 r. suma nakładów na RZS w ramach programów lekowych wyniosła 117 mln zł, na ZZSK – 72 mln zł, a na ŁZS – 32 mln zł. Niestety nadal dostępność chorych do leczenia jest niewystarczająca i w 2014 r. wynosiła zaledwie 2% wszystkich chorych wymagających takiego leczenia. Była jednocześnie najniższa w naszym regionie Europy, np. Czechy – 4%, Węgry – 11,8%. Zaznaczyć jednak należy, że w porównaniu z 2011 r. nastąpił w Polsce dwukrotny wzrost liczby chorych otrzymujących leczenie biologiczne. Na terapię lekami biologicznymi na 1 chorego w Polsce przeznaczają się około 100 euro, w Europie około 1050 Euro. Na chorego z RZS w Europie przeznaczają się około 10.000 euro (w wielu krajach około 20.000 euro), a w Polsce około 3700 euro. Biorąc pod uwagę koszty bezpośrednie i pośrednie oraz koszty pozamedyczne, nasi chorzy są w jeszcze gorszej sytuacji.

Duże nadzieje wiąże się z wprowadzeniem do leczenia leków biopodobnych, które zmniejszą koszty leczenia, a tym samym będzie możliwość leczenia większej liczby pacjentów, np. cena biopodobnego infliksimabu jest o 50% niższa aniżeli Remicade. Na rynek wszedł już biopodobny etanecept, a w 2018 r. spodziewany jest biopodobny adalimumab i rituksimab.

Programy leczenia biologicznego RZS, ZZSK, ŁZS zostały zmienione w 2017 r. co w znacznym stopniu ułatwiło leczenie chorych, a ponadto wprowadzono nowy program leczenia chorych na SpA bez zmian radiologicznych (certolizumab). Od tego roku umożliwiono reumatologom stosowanie immunoglobulin w chorobach zapalnych mięśni: dermatomyozitis (DM) i polimiositis (PM). Od ubiegłego roku funkcjonuje program leczenia, opornych na leczenie cyklofosfamidem, przypadków zapalenia naczyń związanych z przeciwciałami przeciw granulocytarnymi (AAV): zapaleniem naczyń z ziarniniakowatością (GPA) i mikropowym zapaleniem naczyń (MPA).

Do leczenia chorób zapalnych stawów obok tradycyjnych (sulfasalazyna, metotreksat, leflunomid) wchodzi nowe leki doustne: tofacitinib – inhibitor JAK w RZS, apremilast – in-

hibitor fosfodiesterazy 4 w ŁZS, denosumab w leczeniu osteoporozy i inne.

Niedostateczne finansowanie reumatologii to nie jedyny problem w tej dziedzinie usług medycznych. Ważne jest wprowadzenie personalizacji w leczeniu chorób reumatycznych, skrócenie czasu od pojawienia się pierwszych objawów do ustalenia rozpoznania oraz okresu czasu do uzyskania remisji choroby. Jest to warunek konieczny aby nie dopuścić do organicznego uszkodzenia stawów i narządów, postępującego inwalidztwa i nadumieralności w tej grupie pacjentów.

Koszty społeczne chorób reumatycznych są ogromne. Roczne koszty ZUS (głównie renty) wynoszą: RZS – 211 mln zł, ZZSK – 72 mln zł, ŁZS – 21 mln zł, MIZS – 4 mln zł. Wydatki bezpośrednie pracodawców i ZUS z powodu zwolnień lekarskich: RZS – 25 mln zł, ZZSK – 5,8 mln zł, ŁZS – 2,5 mln zł. Wg CEESTAHC (Central and Eastern European Society of Technology Assessment in Health Care) tylko 57% chorych w wieku produkcyjnym było aktywnych zawodowo, a 32% otrzymywało rentę.

Aby wypełnić stojące przed środowiskiem reumatologicznym zadania, oprócz środków finansowych potrzebna jest wykształcona kadra i dobrze wyposażone ośrodki usługowe. Tymczasem dostępność do reumatologa w Polsce jest gorsza aniżeli średnia europejska oraz bardzo zróżnicowana w poszczególnych województwach. W województwie pomorskim pracuje 75 reumatologów, 1 reumatolog przypada na 27.000 mieszkańców, co klasuje nas na poziomie średniej krajowej (dane NRL). Niepokojące jest jednak, że 2/3 lekarzy tej specjalności stanowią kobiety powyżej 50 r.ż. Można się w najbliższych latach spodziewać luki pokoleniowej.

Od wielu lat toczy się dyskusja nad powołaniem ośrodków intensywnej terapii chorób reumatologicznych. W większości województw rolę taką spełniają kliniki reumatologii, Instytut Reumatologii lub oddziały reumatologiczne w wielospecjalistycznych szpitalach. Województwo pomorskie jest jedynym, które nie posiada takiego oddziału, natomiast Gdański Uniwersytet Medyczny Uczelnią pozostaje bez katedry i kliniki reumatologii. Mając powyższe na uwadze, należy zrobić wszystko, aby sytuacja uległa zmianie. Częściową odpowiedzią na powyższą sytuację było powołanie 15-łóżkowej Kliniki Chorób Wewnętrznych, Chorób Tkanki Łącznej i Geriatrii. Niestety do chwili obecnej Klinika nie posiada kontraktu reumatologicznego ani geriatrycznego. Dużym sukcesem można uznać uzyskanie w tym roku kontraktu dla immunologii klinicznej. Ponadto ciągły zalew chorych z KOR-u uniemożliwia w dostatecznym zakresie prowadzenie chorych wymagających specjalistycznego leczenia. Kierownictwo Kliniki zmuszone jest codziennie

odmawiać przyjąć pacjentów ze szpitali Trójmiasta i pozostałych szpitali województwa.

Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Chorób Tkanki Łącznej i Geriatrii powstała w 2009 r. decyzją władz Senatu Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego (GUMed) i jest kontynuatką tradycji Kliniki Chorób Wewnętrznych i Ostrych Zatruc. Od chwili jej powołania, zostały skupione w jednym ośrodku, osoby zajmujące się leczeniem pacjentów z chorobami reumatologicznymi, w tym z chorobami układowymi tkanki łącznej oraz osoby zajmujące się immunologią kliniczną. Jest to jedyny ośrodek w Polsce Północnej oferujący tak szeroki wachlarz usług dla społeczności Pomorza oraz częściowo Warmii i Mazur.

W Klinice prowadzimy szeroką diagnostykę i leczenie chorób wewnętrznych, chorób tkanki łącznej i niedoborów odporności. Kontynuacja zintegrowanej opieki prowadzona jest następnie w Poradni Reumatologicznej i Poradni Immunologii Klinicznej. Klinika przyjmuje chorych w trybie ostrym z Klinicznego Oddziału Ratunkowego Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego (UCK) oraz w trybie planowym po uprzedniej kwalifikacji przez doświadczonego reumatologa. Najczęściej kierowani są pacjenci przez reumatologów z poradni rejonowych oraz przez internistów, w celu ustalenia ostatecznej diagnozy pacjentów podejrzanych o chorobę układową tkanki łącznej: tocznia rumieniowatego, zespołu Sjögrena, mioPATII zapalnej, twardziny układowej, zapaleń naczyń i innych rzadkich chorób. Jednocześnie prowadzimy leczenie biologiczne chorych na reumatoidalne zapalenie stawów (RZS), spondyloartropatie (SpA) oraz odporne zapalenia naczyń związane z przeciwciałami ANCA.

Jak już wspomniano, Klinika jest jedynym ośrodkiem klinicznym Pomorza oferującym szeroki wachlarz usług w zakresie reumatologii i immunologii klinicznej. Ponadto dzięki wykształconemu zespołowi lekarskiemu i pielęgniarskiemu oferujemy zintegrowaną opiekę medyczną. W zespole pracuje 5 reumatologów, 2 specjalistów immunologii klinicznej, 1 nefrolog, 2 geriatrów i 3 specjalistów chorób wewnętrznych, doskonale wyszkolony ultrasonografista i zmienna liczba rezydentów.

Korzystamy z szerokiego wachlarza usług Laboratorium UCK, Zakładu Immunologii Klinicznej i mamy dostęp do najnowocześniejszych metod obrazowania w Zakładzie Radiologii i Zakładzie Diagnostyki Izotopowej UCK. Powyższe elementy wyróżniają nas wśród innych jednostek reumatologicznych naszego regionu. Zespół ludzi pracujących w Klinice z niezwykłym oddaniem dla chorego człowieka wypełnia zawód i powołania lekarza, a jednocześnie dba o rozwój naukowy jednostki i wdrażanie nowoczesnych metod diagnostycznych i terapeutycznych.

Klinika Chorób Wewnętrznych, Chorób Tkanki Łącznej i Geriatrii jest integralną częścią UCK i ściśle współpracuje z pozostałymi jednostkami. Wspólnie tworzymy wyjątkowy Szpital Kliniczny, który pełni rolę jednostki referencyjnej dla innych szpitali Pomorza i jest w wielu dziedzinach, jedynym oferującym usługi na najwyższym poziomie. Jednocześnie

jest bazą dydaktyczną dla szkolenia przed- i podyplomowego. Katedra prowadzi szeroką dydaktykę dla studentów Wydziału Lekarskiego GUMed w języku polskim i angielskim oraz dla studentów Wydziału Nauk o Zdrowiu. Nauczamy: reumatologii, geriatrii i chorób wewnętrznych. Łącznie realizujemy 4500 godzin dydaktycznych. Stanowi to dla zespołu duże obciążenie pracą dydaktyczną, do tego dochodzi praca usługowa i naukowa. Tylko pracowity zespół może realizować wspólne zadania i rozwijać się naukowo. Prowadzone są również liczne prace wdrożeniowe urzędzeń diagnostyczno-terapeutycznych oraz prowadzone są badania kliniczne z zastosowaniem nowych leków.

Zgromadzony potencjał naukowy, diagnostyczny i terapeutyczny pozwala na diagnostykę i leczenie „trudnych” chorych w sposób zintegrowany, z zastosowaniem najnowszych technologii medycznych. W zakresie specjalności reprezentowanych przez kierowaną przeze mnie Klinikę stanowimy jedyny ośrodek oferujący kompleksową opiekę chorym. Rocznie hospitalizujemy ponad 1000 pacjentów, 2 poradnie przyjmują rocznie ok. 10.000 pacjentów. Czas oczekiwania na hospitalizację planową wynosi około 3 miesiące, na pierwszą wizytę w Poradni Reumatologicznej 9 miesięcy, a Poradni Immunologii Klinicznej ok. 12 miesięcy. Przyjmujemy pacjentów niezależnie od miejsca zamieszkania, a więc również z województwa warmińsko-mazurskiego, zachodnio-pomorskiego i kujawsko-pomorskiego. Ograniczenia w przyjęciach chorych wynikają w głównej mierze z wielkości kontraktu z NFZ w dziedzinie AOS reumatologia i AOS immunologia kliniczna. Zwiększenie liczby przyjmowanych pacjentów wiąże się ze znacznymi przekroczeniami podpisanych kontraktów (kontrakty są przekraczane corocznie), co przynosi oczywiste straty dla UCK. Kontrakt szpitalny jest odpowiedni do liczby łóżek (15) w Klinice, aby zlikwidować kolejki do hospitalizacji należy zwiększyć liczbę łóżek i zabezpieczyć je odpowiednim kontraktem. Wielkim problemem są również niedostateczne środki w programach lekowych (RZS, SpA, AAV), co nie pozwala nam zastosować nowoczesnego leczenia większej liczbie pacjentów.

Dalszy rozwój ośrodka wiążemy z budującym się Centrum Medycyny Nieinwazyjnej. W nowym budynku znajdą miejsce 2 odrębne Kliniki: Reumatologii i Immunologii Klinicznej oraz Geriatrii i Chorób Wewnętrznych, każda po 25 łóżek. Na takiej bazie łóżkowej możliwy będzie dalszy rozwój Katedry i Kliniki zarówno co do jakości, jak również liczby świadczonych usług. Jednocześnie nastąpi polepszenie bazy dydaktycznej przed- i podyplomowej. Obecnie Klinika posiada akredytację do prowadzenia specjalizacji modułowej w zakresie: chorób wewnętrznych, reumatologii, geriatrii i immunologii klinicznej.

prof. Zbigniew Zdrojewski,
Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych,
Chorób Tkanki Łącznej i Geriatrii

Tadeusz Wiszniewski (1914-1976)

Urodził się 5 maja 1914 r. w Żółkiewce, powiat Krasnostaw, województwo lubelskie. Do gimnazjum uczęszczał w Pińsku, które ukończył w 1933 r., uzyskując świadectwo dojrzałości. W tym samym roku podjął studia lekarskie na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Stefana Batoryego w Wilnie. Dyplom lekarza uzyskał 13 października 1939 r. i rozpoczął staż w Klinice Położniczo-Ginekologicznej USB, który przerwało mu zamknięcie Uniwersytetu z dniem 15 grudnia 1939 r. przez władze litewskie. Na krótko podjął zatrudnienie w Klinice Ocznej św. Józefa w Wilnie, a od 1 kwietnia 1940 r. do 28 lutego 1941 r. pracował jako asystent na Oddziale Chirurgicznym Miejskiego w Wilnie. Od 1

szpitala i ordynatora oddziału chirurgicznego w Starachowicach. Prof. K. Michejda w opinii o nim napisał: *Odszedł z kliniki na własne żądanie, pozostawiając po sobie pamięć pracowitego i oddanego chorym lekarza, dobrego kolegi, który równie dobrze umiał być lojalnym wobec przełożonych jak i sprawiedliwym wobec podległych współpracowników.* Powrócił do Gdańska 15 sierpnia 1949 r. na stanowisko starszego asystenta w II Klinice Chirurgii AMG kierowanej przez prof. Kazimierza Dębickiego, zamierzając poświęcić się torakochirurgii.

Maria Wiszniewska, żona Tadeusza Wiszniewskiego

marca do 22 września 1941 r. pracował jako ordynator w szpitalu powiatowym w Wilkomierzu, a następnie od 1 listopada 1941 r. do 1 marca 1943 r. jako ordynator w szpitalu powiatowym w Wilejce; następnie od 20 marca 1943 r. do 1 września 1944 r. jako ordynator w Szpitalu Czerwonego Krzyża w Wilnie. W okresie od 17 września 1944 r. do 13 czerwca 1946 r. pozostawał w służbie wojskowej w Wojsku Polskim. Zdemobilizowany został 13 kwietnia 1946, będąc ordynatorem Wojskowego Szpitala Okręgowego nr 6 w Gdańsku-Oliwie i natychmiast podjął zatrudnienie jako asystent w Klinice Chirurgicznej Akademii Lekarskiej w Gdańsku kierowanej przez prof. Kornela Michejdę. W 1947 r. przeszedł na stanowisko starszego asystenta. Z dniem 16 marca 1948 r. objął stanowisko dyrektora

Równocześnie objął obowiązki wicedyrektora Szpitala Klinicznego AMG, które sprawował do 1 października 1950 r. Jego żona Maria Wiszniewska była też lekarzem zatrudnionym w latach 1949-1953 w AMG. Pracując w II Klinice wkrótce, w lutym 1950 r., Tadeusz Wiszniewski obronił doktorat poświęcony ranom klatki piersiowej i od 1952 r. objął stanowisko adiunkta. Od 1963 r. został stałym konsultantem Państwowego Sanatorium Przeciwgruźliczego w Prabutach i wykonywał tam zabiegi operacyjne. Zatrudnienie w Akademii Medycznej w Gdańsku zakończył z dniem 31 marca 1968 r. Chorował na serce, zmarł 3 sierpnia 1976 r. Pochowany został w Sopocie.

oprac. W. Makarewicz

Jak zostać liderem?

Innowacyjność w Polsce ma się coraz lepiej – wynika z zeszłorocznego rankingu Bloomberga¹. Zachodzące w tej dziedzinie zmiany są jednak na tyle powolne, że nasz kraj awansował zaledwie o jedno miejsce i obecnie zajmuje 22 pozycję w rankingu. Dalszy rozwój innowacyjności wymaga zatem nieustannego podejmowania odpowiednich działań. Jednym z nich jest merytoryczna, długofalowa współpraca pomiędzy naukowcami a światem przemysłu, przynosząca wymierne korzyści, każdej z zaangażowanych stron. Odpowiedzią na to zapotrzebowanie jest konkurs Lider Nauk Farmaceutycznych, którego kolejna edycja właśnie się zaczęła.

Innowacje to słowo-klucz w debacie nad rozwojem współczesnej gospodarki. W dobie nowych, zaawansowanych technologii innowacyjność jest priorytetem, szczególnie dla państw i firm, które chcą nadążyć za konkurencją i wzmocnić swoją pozycję na rynku. Między innymi z tego powodu tak istotna jest dziś efektywna współpraca pomiędzy specjalistami, posiadającymi odpowiednią wiedzę, a światem przemysłu, który z kolei dysponuje środkami pozwalającymi tę wiedzę rozwijać i przekuć w praktyczne rozwiązania technologiczne, poprawiające jakość życia.

Rozwój nowych technologii wiąże się jednak niejednokrotnie z bardzo kosztownymi badaniami. Wiele uczelni nie może sobie zaś pozwolić na odpowiednio wysoki poziom finansowania projektów badawczych młodych, zdolnych naukowców. W takich właśnie przypadkach z pomocą może przyjść przemysł, który potrzebuje wysokiej klasy naukowców i który jest w stanie wspomóc ich działania.

– Po to odkrywa się coś nowego, żeby to mogło służyć człowiekowi, jego dobru – uważa dr n. farm. Berenika Szczęśniak-Sięga z Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. W jej przypadku taka postawa badawcza zaowocowała pierwszym miejscem w Konkursie *Lider Nauk Farmaceutycznych*² w 2017 r.

Potrzeby młodych naukowców i świata biznesu znakomicie stymulują do współpracy³, która może nieść ze sobą korzyści dla wszystkich w nią zaangażowanych. Firmy, inwestując w badania, mogą udoskonalać własne produkty, a dzięki temu ugruntować swoją pozycję na rynku. Uczelnie zaś, dzięki współpracy z firmami, zyskują lepszy wgląd w aktualne wymagania rynku, przez co mogą doskonalić swoją ofertę naukową i dydaktyczną. Wreszcie, dzięki odpowiedniemu finansowaniu, młodzi badacze mogą w pełni realizować i rozwijać swój potencjał, nie martwiąc się przy tym o utrzymanie.

– Myślę, że każdy młody naukowiec ma ambicje, żeby zrobić coś pożytecznego, dokonać jakiegoś odkrycia na miarę Nagrody Nobla⁴ – zauważa dr Szczęśniak-Sięga.

Z tych właśnie względów stwarzanie dogodnych warunków współpracy między światem akademickim i przemysłowym oraz późniejsze ich wykorzystanie jawi się jako działanie konieczne i – co najważniejsze – przynoszące wszystkim wymierne korzyści. Świetnym tego przykładem w dziedzinie farmacji jest Konkurs *Lider Nauk Farmaceutycznych*, którego piąta edycja właśnie się rozpoczyna. Jest on modelowym przykładem tego, że dostosowana do współ-

czesnych realiów praca badawcza może jednocześnie stanowić dla młodych naukowców świetną ścieżkę kariery zawodowej.

Zgłoszone prace oceniane są ze względu na dwa główne kryteria: 1) rozprawa musi cechować się aplikacyjnością, czyli potencjałem do wykorzystania w praktyce; 2) powinna też charakteryzować się nowatorstwem w zakresie metodologii, spełniając jednocześnie najwyższe standardy pracy naukowej. Spełnienie tych założeń gwarantuje, że doktorat będzie stanowił rzeczywisty wkład w rozwój innowacyjności. Wymagania te podwyższają również poziom konkursowych zmaganiań.

ZAPRASZAMY
ABSOLWENTÓW WYDZIAŁÓW FARMACEUTYCZNYCH,
AUTORÓW PRAC DOKTORSKICH O CHARAKTERZE APLIKACYJNYM,
OBRONIONYCH W LATACH 2016-2017,
DO UDZIAŁU W PRESTIŻOWYM KONKURSIE

Lider Nauk FARMACEUTYCZNYCH V edycja

NA LAUREATÓW CZEKAJĄ:

- TYTUŁ LIDERA NAUK FARMACEUTYCZNYCH
- ATRAKCYJNE NAGRODY FINANSOWE
- STAŻ W NOWOCZESNYM LABORATORIUM FARMACEUTYCZNYM FIRMY GEDEON RICHTER

Wyłączny Partner Konkursu **GEDEON RICHTER** Organizator Konkursu **GAZETA FARMACEUTYCZNA**

Szczegółowe informacje, formularz zgłoszeniowy, regulamin oraz aktualności związane z tegoroczną edycją Konkursu: www.lidernaukfarmaceutycznych.pl

Prace oceniane są dwuetapowo przez grono doświadczonych i uznanych autorytetów z dziedziny farmacji. Na początku Rady poszczególnych wydziałów farmaceutycznych wybierają i zgłaszają do konkursu maksymalnie dwie prace spełniające wymagania techniczne (doktorat obroniony na danym wydziale, napisany przez magistra nauk farmaceutycznych) i merytoryczne; termin zgłaszania prac w bieżącej edycji upływa 2 lutego 2018 r. Następnie rozprawy, zgłoszone przez wydziały biorące udział w konkursie, podlegają ocenie Komisji Konkursowej, której przewodniczy prof. Janusz Pluta, prezes Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego. Wyniki zostaną ogłoszone tradycyjnie w trakcie obchodów Dnia Polskiej Farmacji, w połowie maja 2018 r.

– Wyróżnienie to jest dla mnie szczególnie cenne, przede wszystkim ze względu na pragmatyczny charakter konkursu, który promuje prace interesujące nie tylko pod względem naukowym, ale też potencjalnie istotne z punktu widzenia pacjenta. Jest to niezwykle cenna inicjatywa, gdyż współpraca pomiędzy środowiskiem akademickim a przemysłem farmaceutycznym jest absolutnie niezbędna dla rozwoju nowoczesnej medycyny – zapewnia dr n. farm Jagoda Wróbel, laureatka pierwszego miejsca w III edycji konkursu⁵.

Lider Nauk Farmaceutycznych to jedyna taka inicjatywa w Polsce. Startująca obecnie, piąta już edycja konkursu jest dowodem na to, że w świecie biznesu istnieje miejsce na

naukę na najwyższym poziomie. I że jest to dla niej miejsce ze wszech miar dogodne.

Szczegółowe informacje o konkursie można znaleźć na stronie www.lidernaukfarmaceutycznych.pl oraz na łamach *Gazety Farmaceutycznej*, organizatora. Wyłącznym partnerem konkursu jest firma Gedeon Richter.

Literatura

1. M. Jamrisko, W. Lu, *These Are the World's Most Innovative Economies*, BloombergMarkets, 17.1.2017, artykuł online: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-01-17/sweden-gains-south-korea-reigns-as-world-s-most-innovative-economies> [dostęp: 3.11.2017].
2. *Młodzi, zdolni, wybitni*, rozmowa przeprowadzona przez B. Stasiak z laureatami IV edycji Konkursu *Lider Nauk Farmaceutycznych*, *Gazeta Farmaceutyczna* 8/2017, s. 10.
3. Por. np. B. Zych, *Biznes na uczelniach – taka współpraca się oplaca*, HRStandard.pl, 8.2.2016, artykuł online: <http://hrstandard.pl/2016/02/08/biznes-na-uczelniach-taka-wspolpraca-sie-oplaca/> [dostęp: 3.11.2017].
4. *Młodzi, zdolni, wybitni*, dz. cyt., s. 10.
5. *Selen a przerzuty do mózgu*, rozmowa przeprowadzona przez E. Ostrowską z dr n. farm. Jagodą Wróbel, „*Gazeta Farmaceutyczna*” 12/2016, s. 19. Dostępna także online: <http://www.lidernaukfarmaceutycznych.pl/selen-a-przerzuty-do-mozgu/> [dostęp: 6.11.2017].

Młodzi farmaceuci spotkali się w Lublinie

I Kongres Polskiego Towarzystwa Studentów Farmacji, w którym uczestniczyła także reprezentacja gdańskiego oddziału PTSF, odbyła się w dniach 6-9 października br. w Lublinie. Tematem wydarzenia był *Pacjent hospitalizowany: Rola farmaceuty w farmakoterapii i opiece okołoszpitalnej*. Oprócz części wykładowej i warsztatowej, Kongres był także okazją do podsumowania ubiegłego roku akademickiego, za działalność w którym PTSF został uhonorowany nagrodą dla najlepszej organizacji członkowskiej IPSF (International Pharmaceutical Students Federation) na świecie. ■

O nadcisnieniu w Druskiennikach

Po raz szósty 16 września 2017 r. odbyło się spotkanie *Vilnius – Gdańsk Meeting on Hypertension, Kidney Disease and Cardiovascular Protection*. Tym razem na miejsce obrad wybrano urokliwą miejscowość Druskienniki, położoną nad Niemnem, wśród gęstych lasów litewskich. Konferencja została zorganizowana wspólnie przez Gdański Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Wileński oraz Litewskie Towarzystwo Nadcisnienia Tętniczego. W tym roku prócz przedstawicieli Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Uniwersytetu Wileńskiego spotkanie zaszczylił swoją obecnością rektor prof. Marcin Gruchała.

W czasie obrad, wzorem poprzednich edycji, uczestnicy spotkania mogli wysłuchać wykładów zarówno polskich jak i litewskich ekspertów z dziedziny nadciśnienia tętniczego, chorób nerek, kardiologii i prewencji sercowo-naczyniowej. W czasie tegorocznych obrad nowością była sesja poświęcona wymianie doświadczeń i porównaniu osiągnięć w zakresie kardiologii, nadciśnienia płucnego, jak również kardiologii. Tradycyjnie obrady zakończono zaproszeniem na kolejne siódme już spotkanie środowisk naukowych jesienią przyszłego roku, tym razem do Gdańska. ■

KLINIKA NEFROLOGII, TRANSPLANTOLOGII
I CHOROÓB WEWNĘTRZNYCH
GDAŃSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO

XIV Gdańskie Repetytorium Nefrologiczne

POST ASN Meeting 2018

Gdańsk, 12–13 stycznia 2018 roku

Szczegółowe informacje oraz rejestracja na stronie internetowej

www.postasn.viamedica.pl

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Oswoić tygrysa. Bajki i opowiadania dla dzieci z cukrzycą

Anna Urbanowicz-Bagniak
Cena Ikamed: 25 zł

„Musimy oswoić cukrzycę. Musimy zaprzyjaźnić się z chorobą” — jakże często takie określenia padają z ust rodziców chorego dziecka. Czy można polubić wroga? To zależy, w jaki sposób myślimy o sytuacji dziecka dotkniętego przewlekłą chorobą, czy też o własnej sytuacji, jeżeli to my chorujemy. *Oswoić tygrysa* to kolejna edycja bajek, które przenoszą w sferę pozytywnego myślenia w sytuacji choroby przewlekłej, jaką jest cukrzyca. Od tego właśnie zależy sukces w leczeniu i spełnianiu marzeń. To nie choroba jest problemem, lecz sposób, w jaki o niej myślimy. Tego dobrego myślenia uczą bajki; na pewno warto je przeczytać.

Z recenzji mgr Teresy Benbenek-Klupy

<http://www.ikamed.pl/oswoic-tygrysa-bajki-i-opowiadania-dla-dzieci-z-cukrzyca-VMG01176>

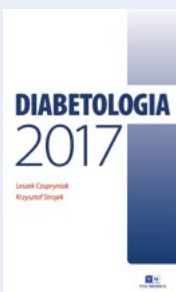

Repetitorium z diabetologii

Leszek Czupryniak,
Dorota Zozulińska-Ziółkiewicz
Cena Ikamed: 96 zł

W książce omówiono następujące zagadnienia: biochemia w diabetologii; rozpoznawanie zaburzeń tolerancji węglowodanów; cukrzyca wieku rozwojowego; insulinoterapia w cukrzycy typu 1; otyłość i cukrzyca typu 2; ostre stany w cukrzycy przebiegające z hiperglikemią; hipoglikemia; nadciśnienie tętnicze, zaburzenia lipidowe, choroby układu krążenia, choroby towarzyszące; powikłania mikroangiopatyczne; cukrzyca a ciąża; skomplikowane przypadki kliniczne.

<http://www.ikamed.pl/repetitorium-z-diabetologii-VMG01142>

Diabetologia 2017

Leszek Czupryniak, Krzysztof Strojek
Cena Ikamed: 40 zł

Cukrzyca — jakie to proste! — chciałoby się powiedzieć po lekturze tej książki. Niniejsza publikacja to opracowanie napisane w bardzo przystępny i kompetentny sposób, w którym każdy lekarz znajdzie najważniejsze i najbardziej aktualne wiadomości dotyczące cukrzycy. Książka będzie pomocna lekarzom praktykom w podejmowaniu decyzji klinicznych w codziennej pracy z chorym na cukrzycę. Gratulując Autorom pomysłu i wykonania, pozostaję z nadzieją na coroczne aktualizacje tej publikacji.

Prof. dr hab. n. med. Grzegorz Dzida

<http://www.ikamed.pl/diabetologia-2017-VMG01143>

WKRÓTCE W SPRZEDAŻY

TNM. Klasyfikacja nowotworów złośliwych. Wydanie ósme

James D. Brierley, Mary K. Gospodarowicz,
Christian Wittekind (red.)

Ósme wydanie *Klasyfikacji TNM nowotworów złośliwych* jest najnowszym, zaakceptowanym międzynarodowo standardem opisu i kategoryzacji stopni zaawansowania nowotworów złośliwych. Ten autorytatywny przewodnik opublikowany przez International Union Against Cancer (UICC) zawiera ważne, uaktualnione, swoiste narządowo klasyfikacje, które onkolodzy oraz inni lekarze zajmujący się leczeniem chorych na nowotwory złośliwe potrzebują do dokładnego sklasyfikowania ich stopnia zaawansowania, do określenia rokowania chorych oraz do ich leczenia.

Depresja 2017

Sławomir Murawiec, Piotr Wierziński

Książka składa się z 12 rozdziałów:

1. Mózg w depresji — czy funkcjonuje inaczej?
2. Przyczyny depresji
3. Objawy ważne klinicznie
4. Samobójstwo w depresji
5. Depresja psychotyczna
6. Zaburzenia funkcji poznawczych w depresji
7. Depresja jako choroba narcystyczna
8. Kontrola i poczucie autonomii — wpływ na współpracę w leczeniu farmakologicznym depresji
9. Czy zastosowanie leku przeciwpsychotycznego w depresji zawsze przynosi poprawę?
10. Agomelatyna w dwóch odsłonach — wpływ na przetwarzanie informacji emocjonalnych i analiza wyników badań dużych populacji osób z depresją
11. Rola nowych leków w terapii depresji — szerokie spektrum możliwości
12. Psychofarmakologia swoistego leku. Dobór leku przeciwdepresyjnego — wenlafaksyna i agomelatyna

Hipertensjologia. Tom I

Podręcznik Polskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego

Publikacja podręcznika *Hipertensjologia* wydane po raz pierwszy pod egidą Polskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego stanowi kontynuację działań PTNT w zakresie poprawy opieki nad chorymi z nadciśnieniem tętniczym. Nadciśnienie tętnicze pozostaje jedną z głównych przyczyn zgonów w XXI wieku, choć od ponad 100 lat toczą się badania nad zrozumieniem patomechanizmów prowadzących do wzrostu ciśnienia oraz nad działaniem leków, które mogłyby je obniżyć. Efektem postępu jest istotny wzrost liczby chorych skutecznie leczonych, choć nie można zapomnieć, że jedynie u 26% chorych wartości ciśnienia są dobrze kontrolowane. Autorzy niniejszego podręcznika dołożyli wszelkich starań, by znalazły się w nim przede wszystkim informacje potrzebne zarówno specjalistom, jak i lekarzom podstawowej opieki zdrowotnej, licząc na zwiększenie skuteczności w zakresie wykrywania i leczenia nadciśnienia tętniczego w naszym kraju.

Lektorzy SPNJO GUMed dla małych pacjentów

Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych przy Gdańskim Uniwersytecie Medycznym po raz kolejny zorganizowało spotkanie pt. *Pumpkin challenge* dla małych pacjentów z Kliniki Nefrologii Dziecięcej oraz Kardiologii Dziecięcej i Wad Wrodzonych Serca UCK. Oddział szpitalny na chwilę zamienił się w miejsce, gdzie dynie przemieniły się w przepiękne dzieła sztuki. W trakcie spotkania dzieci miały okazję poznać nowe słowa po angielsku związane z jesienią oraz tradycją Halloween, jak również przygotować prace rysunkowe na szpitalną wystawę. Materiały do zajęć opracowała dr Anna Kuciejczyk. Koordynatorem projektu była mgr Magda Warzocha.

Wizyta lektorów sprawiła dzieciom wielką frajdę, pozwalając im spędzić listopadowe popołudnie w magicznym świecie. ■

Absolwenci Wydziału Lekarskiego odebrali dyplomy

Dwustu czterdziestu ośmiu absolwentów Wydziału Lekarskiego kierunku lekarskiego rocznika 2011-2017 odebrało 4 listopada br. swoje dyplomy. Uroczystość odbyła się w Polskiej Filharmonii Bałtyckiej w Gdańsku. Przemówienia wygłosili: rektor prof. Marcin Gruchała, dziekan WL dr hab. Maria Dudziak, prof. nadzw., prodziekan Wydziału Lekarskiego dr hab. Małgorzata Sokołowska-Wojdyło, prof. nadzw., prezes Narodowego Funduszu Zdrowia dr Andrzej Jacyna, prezes Stowarzyszenia Absolwentów GUMed prof. Brunon Imieliński, prezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Gdańsku dr Roman Budziński

i opiekun studentów I roku kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego dr Henryk Zawadzki. Nie zabrakło też przedstawiciela studentów. Ksawery Bieniaszewski, student VI roku kierunku lekarskiego pożegnał w imieniu swoich kolegów nowych lekarzy. Głos zabrał także lek. Jakub Sobolewski, absolwent kierunku lekarskiego.

Uroczystości przewodniczył Rektor, który w swoim przemówieniu pogratulował wszystkim dyplomantom oraz życzył im dalszych sukcesów. Absolwenci po złożeniu przyrzeczenia lekarskiego odebrali dyplomy z rąk Rektora oraz Dziekana WL. ■

